

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป
ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
FACTORS AFFECTING PUBLIC DECISIONS IN GENERAL ELECTIONS
IN MUEANG DISTRICT, CHUMPHON PROVINCE

พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญฺโณภาโส)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๓

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป
ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ญาณภาโส)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๓

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Factors Affecting Public Decisions in General Elections
in Mueang District, Chumphon Province

Phrakhrusridhamvithes (Prasert Paññobhāso)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Political Science

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2020

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร”
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(พระมหาสมบูรณ วฑฒิกโร, รศ.ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

(รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์)

ประธานกรรมการ

(รศ.ว่าที่ พ.ต. ดร.สวัสดิ จิรัญฐิติกาล)

กรรมการ

(รศ.อนุภูมิ ไชวเกษม)

กรรมการ

(ผศ.ดร. ยุทธนา ปราณีต)

กรรมการ

(รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต
รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม

ประธานกรรมการ

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระครูศรีธรรมวิเทศ)

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง
จังหวัดชุมพร

ผู้วิจัย : พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปณโกภาโส)

ปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ. ดร.ยูธนา ประณีต, พธ.บ. (การบริหารรัฐกิจ), ร.บ. (ทฤษฎีและเทคนิค
ทางรัฐศาสตร์), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)

: รศ. ดร.สุรพล สุยะพรหม พธ.บ. (สังคมวิทยา), M.A. (Politics),
Ph.D. (Political Science), ปร.ด. (สื่อสารการเมือง)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๔

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๘๑ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน ๓๙๙ คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ๙๔,๙๔๕ คน จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน ๐.๐๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการพรรณนาแจกแจงความถี่ประกอบตาราง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๑ รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๑$, S.D.=๐.๓๑) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=๔.๓๒$, S.D.=๐.๓๓) อยู่ในระดับมาก ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ($\bar{X}=๓.๙๒$, S.D.=๐.๓๘) ส่วนด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ($\bar{X}=๓.๓๗$, S.D.=๐.๘๑) อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการสนับสนุนพรรคการเมือง ($\bar{X}=๒.๒๘$, S.D.=๐.๕๗) อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

๒. เมื่อเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนประชาชนที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

๓. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ปัญหาที่ประชาชนต้องการและให้ความสำคัญในแต่ละด้าน มีดังนี้คือ ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ในการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การให้ข่าวต่างๆ และข่าวการเมืองก่อให้เกิดความเครียด ประชาชนโดยทั่วไปจะไม่ค่อยทราบเงื่อนไขการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แต่มีการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ หน่วยงานรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดเวทีสาธารณะให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้เสนอตน แสดงภูมิรู้ และความสามารถ ให้ประชาชนได้พิจารณา และประชาสัมพันธ์สนับสนุนประชาชนให้ตรวจสอบรายชื่อสิทธิการเลือกตั้ง ก่อนถึงวันเลือกตั้ง และติดตามผลการทำงานหลังการเลือกตั้งและเลิกการซื้อสิทธิขายเสียง

Thesis Title : Factors Affecting Public Decisions in General Elections in Mueang District, Chumphon Province

Researcher : Phrakhrusridhamvithes (Prasert Paññobhāso)

Degree : Master of Political Science

Thesis Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Yuttana Praneet, B.A. (Public Administration) B.A. (Theory and Techniques to Political Science), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)

: Assoc. Prof. Dr. Surapon Suyaprom, B.A. (Sociology), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science) Ph.D. (Political Communications)

Date of Graduation June 12, 2021

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study factors, 2. To compare factors affecting public decisions in general elections, and 3. To study recommendations and guidelines to support public decisions in general elections, Chumphon Province. Methodology was the mixed methods: The quantitative research collected data with questionnaires from 399 samples people in Mueang District, Chumphon province, Statistics used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation, SD. The qualitative research collected data from 11 key informants by in-depth-interviewing, analyzed data by descriptive interpretation.

Findings of the research were as follows:

1. Factors affecting public decisions in general elections, Mueang District Chumphon Province was at a high level. as follows: the right to vote, Association membership Political organization were at a high level. criticism of the conduct of political parties Moderate was at a moderate level. Support for political parties was low.

2. The comparison results showed that People with different gender, There was opinions on public decisions in general elections of the people in Mueang District, Chumphon Province, Differed statistically significant at the level of 0.05, As for people with different age, education, occupations and income There are no different.

3. Problems and recommendations on Factors affecting decision-making of people of the people in Mueang District, Chumphon Province. as follows. People understand the right and duty in elections, political news is followed. But providing news and political news causes stress. People generally do not joining a political party. but there are criticisms of politics. Government agencies should provide a public forum for candidates to demonstrate their knowledge and abilities. For the public to consider, And publicize to follow up the performance after the election.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ได้ เพราะได้รับความเมตตาจาก ผศ.ดร.ยุพธนา ปราณีต และ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ และผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณประธานและคณะกรรมการสอบทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและชี้แนะให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ที่เมตตาทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่เสียสละอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ขอขอบคุณคณาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ที่กรุณาให้ความรู้และประสบการณ์ในการเรียนที่ดี

ขอขอบคุณ และประชาชนในจังหวัดชุมพร ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ที่ให้การช่วยเหลือทั้งกำลังกายและกำลังใจมาโดยตลอด

อนึ่ง คุณค่าอันเป็นประโยชน์บังเกิดขึ้นจากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีนี้บูชา พระคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดจน บิดามารดา ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ รวมทั้ง พุทธบริษัทสี่ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปุณฺณโกภาโส)

๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๕ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๗
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๘
๒.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	๒๗
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๓๓
๒.๔ หลักสุจริต ๓	๕๔
๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๕๕
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๐
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๐
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๘๑
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๘๒
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๘๒
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘๕
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๘๘
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๘๙

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์	๙๐
	๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๙๑
	๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	๙๔
	๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	๑๐๐
	๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	๑๑๔
	๔.๕ ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	๑๒๔
	๔.๖ องค์กรความรู้	๑๓๓
	๔.๖.๑ องค์กรความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๓๓
	๔.๖.๒ องค์กรความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๓๕
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายและเสนอแนะ	๑๓๘
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๓๙
	๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๔๖
	๕.๓ เสนอแนะ	๑๕๐
	๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๕๐
	๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๕๑
	๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๑๕๑
	บรรณานุกรม	๑๕๒
	ภาคผนวก	๑๕๘
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	๑๕๙
	ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	๑๖๐
	ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	๑๗๐
	ภาคผนวก ง ภาพประกอบการสัมภาษณ์	๑๗๓
	ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	๑๘๑
	ประวัติผู้วิจัย	๑๙๑

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๑๘
๒.๒	สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๒๖
๒.๓	สรุปปัจจัยที่ผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง	๒๙
๒.๔	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๕๓
๒.๕	แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอเมืองชุมพร	๕๘
๒.๖	สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๖๓
๒.๗	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง	๖๗
๒.๘	สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๗๓
๒.๙	สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้ง	๗๘
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	๘๔
๔.๑	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๙๑
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวม	๙๔
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	๙๕
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	๙๖
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง	๙๗
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง	๙๘
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง	๙๙
๔.๘	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศ โดยรวม	๑๐๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๐	สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล	๑๑๒
๔.๒๑	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	๑๑๔
๔.๒๒	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	๑๑๕
๔.๒๓	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง	๑๑๖
๔.๒๔	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง	๑๑๗
๔.๒๕	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง	๑๑๘

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๑
๔.๑ การติดตามข้อมูลข่าวสารของประชาชน	๑๒๑
๔.๒ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๑๒๔
๔.๓ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง	๑๒๗
๔.๔ การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง	๑๓๐
๔.๕ การให้การสนับสนุนพรรคการเมือง	๑๓๒
๔.๖ องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๓๓
๔.๗ องค์กรความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๓๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑.๑.๑ ความเป็นมา

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสิ่งสำคัญก็คือ “ประชาชน” และ ความสมบูรณ์แบบของระบอบประชาธิปไตยก็คือ การที่ประชาชนสามารถ เข้ามามีสิทธิ มีเสียงในการปกครอง แต่เนื่องจากความจำกัดหลายๆ ด้าน เช่น การมีจำนวนประชากรมากเกินไปที่จะเข้ามาดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้โดยตรง จึงทำให้ประชาธิปไตยโดยอาศัยตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วม ประชาชนจึงเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตัวแทน ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงถือเป็นบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ที่ให้ได้มาซึ่งตัวแทน การเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรม จะเพิ่มโอกาสการถ่ายโอนอำนาจการปกครองอย่างสันติเพราะจะเป็นหลักประกัน ประการหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ที่พ่ายแพ้การเลือกตั้ง ยอมรับผลของการเลือกตั้ง และยอมถ่ายโอนอำนาจไปสู่รัฐบาลใหม่อย่างราบรื่น การเลือกตั้งที่เสรีและ ยุติธรรมจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถ กำหนดรูปแบบของรัฐบาล และทิศทางนโยบายในอนาคตของรัฐบาล การยึดถือเสียงข้างมากเป็น เกณฑ์ในการเลือกตั้ง เป็นวิธีการในการจัดตั้งรัฐบาล และเป็นหลักในการตัดสินใจ ประเด็นสาธารณะต่างๆ แต่ไม่ใช่เป็นเหตุผลของการกีดกันเสียงข้างน้อย ไม่ว่าจะเป็นเพราะชาติพันธุ์ความเชื่อทางศาสนา ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ระดับรายได้ รัฐบาลหรือเสียงส่วนใหญ่ ที่มาจากการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง ก็ตามไม่สามารถลิดรอนสิทธิดังกล่าวได้^๑

๑.๑.๒ ความสำคัญ

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่หลายประเทศยอมรับนับถือว่าเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง หรือเป็นการปกครองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ดังเช่นในอดีตประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน การศึกษาเรื่องนี้เพื่ออยากรทราบว่าการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้นประชาชนได้มีพฤติกรรมทางการเมืองอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติการเมืองในหมู่ประชาชนหรือไม่ และการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน

---

^๑จิวพันธุ์ วิสูตรศักดิ์, “การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาสารคาม, ๒๕๔๗), หน้า ๑.

มีลักษณะสมเหตุสมผลตามระบอบประชาธิปไตย โดยการศึกษาคัดเลือกตั้ง วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๒ การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นท้องที่ที่มีความเป็นไปได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางการเมืองของประชาชน

การตัดสินใจของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เป็นการเมืองภาคประชาชนที่ประชาชนได้รวมตัวกันแสดงพลังทางความคิดเห็นตามสิทธิ และอำนาจอันพึงมีพึงได้ในเรื่องนโยบาย การพัฒนาและการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนการตรวจสอบนักการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง เมื่อมีวิกฤตการณ์ปัญหาาร่วมกันและประชาชนรู้สึกวิตกกังวลหรือร่วมกันต้องการแก้ไขปัญหาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เมื่อค้นพบความไม่เป็นธรรม คอร์รัปชัน การได้รับผลกระทบต่างๆ จากโครงการของภาครัฐทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ไม่ดีจากโครงการของรัฐ มีความต้องการร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงสิ่งไม่ดีให้กลายเป็นสิ่งดี เช่น การเปลี่ยนแปลงนักการเมืองหรือผู้บริหารที่ไม่ดีไปสู่คนที่ดี เป็นต้น รวมไปถึงการรวมตัวกันใช้สิทธิและอำนาจของประชาชน ในการแสดงออกซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวทางสันติวิธีกฎหมายและวัฒนธรรมประเพณีที่ดำรงในท้องถิ่นโดยไม่ละเมิดสิทธิและอำนาจของผู้อื่น^๒

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงทำให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐในทุกระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นการปกครองโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ด้วยศักยภาพของรัฐบาลที่บริหารประเทศเพียงหน่วยงานส่วนเดียวไม่อาจสนองตอบความต้องการ การบริการ และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น แนวความคิดในการกระจายอำนาจของการบริหารของการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลสามารถสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และตรงตามความเป็นจริงที่ชุมชนต้องการ นับเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ ในการกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิตของตนเอง การปกครองท้องถิ่นเป็นช่องทางสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ ซึ่งการจัดการที่มีปกครองตนเองในรูปหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญคือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

^๒องอาจ จิตกุล, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒), หน้า ๑.

ของตนเองของประชาชน และการปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นแหล่งสร้างหรือผลิตผู้นำทางการเมืองของประเทศในอนาคต^๓

จากปัญหาคนไทยส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนพฤติกรรม ปัญหาในสังคมก็ยังคงเป็นไปแบบเดิมๆ ปัญหาการเมืองก็เช่นกัน ถ้าคนไทยส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนพฤติกรรม การเมืองไทยก็จะยังเป็นไปแบบเดิม ๆ การพัฒนาการเมืองไทยมีข้อถกเถียงกันมาตลอดระหว่างระบบ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญกับคน อันหมายถึงประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง มีนักวิชาการได้ทำวิจัยว่า ปัญหาการเมืองเกิดจาก “ระบบ” หรือเกิดจาก “คน” อย่างเช่นการวิจัยของสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง “การเมืองไทยระบบหรือคน : การพัฒนาวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน” โดย ดร.วิศาล ศรีมหาโว ซึ่งถึงแม้จะเป็นเพียงงานวิจัยในกลุ่มประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานีเท่านั้น แต่ก็มีประเด็นน่าสนใจไม่น้อย งานวิจัยนี้ใช้ฐานข้อมูลความรู้จากการวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองและพัฒนากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้ : กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ๑) ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้ ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้อง ที่คล้ายคลึงกับวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตย โดยทั่วไป แต่มีความแตกต่างที่เด่นชัดในเรื่องเลือกเรื่องที่จะใช้เงินแล้วต้องชนะ นิยมคนกล้าได้กล้าเสีย รักศรัทธาใครแล้วไม่เปลี่ยนแปลง ยกเว้นไปทำเรื่องเสียหายก็จะไม่เลือกกลับมาอีกเลย การได้สิทธิพิเศษ ถือเป็นเรื่องอำนาจบารมี ๒) รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นการทำตามกฎหมายมากกว่าจิตสำนึก การมีส่วนร่วมด้านอื่น ๆ คือ การร่วมรณรงค์หาเสียง การร่วมจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิก การร่วมกิจกรรมชุมชน การร่วมติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมือง การร่วมพูดจาปรึกษาทางการเมือง การลือขบถหรือวิงวอนมีน้อย โดยเฉพาะการเดินทางขบวนประท้วง เพราะกลัวถูกกล่าวหาว่ารับเงิน และไม่เชื่อว่าเป็นวิธีการที่แก้ปัญหาได้ ยังมีวิธีการอื่น ๆ อีกหลายวิธี และ ๓) ยุทธศาสตร์พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จะต้องมิจิจกรรมหรือโครงการ ที่เป็นการเมืองแนวใหม่ สร้างวิทยากรแกนนำในพื้นที่ การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตย ให้เป็นการเมืองภาคพลเมืองที่เข้มแข็ง มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารบ้านเมือง มีเวทีแลกเปลี่ยนปัญหาการบ้าน การเมือง ที่มีการถอดบทเรียน จัดตั้งกลุ่มติดตามการดำเนินงานโครงการของรัฐในทุกระดับ และกิจกรรมสร้างจิตสำนึกสาธารณะแก่ชุมชน^๔

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชนและเป็นกลุ่มคนที่ทำงานเชื่อมประสานกับเครือข่ายการเมืองภาคประชาชนในระดับจังหวัด ทั้งนี้ไม่ได้มุ่งเน้นไปสู่การตรวจการทำงานของฝ่ายบริหารท้องถิ่น แต่เน้นกระบวนการทำงานที่จับมือทำงานร่วมกัน เช่น กลุ่มแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและ

^๓นิमित ไชยรัตน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ก-ข.

^๔ปัญหาการเมืองไทย มาจาก “ระบบ” หรือ “คน”, สยามรัฐออนไลน์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://siamrath.co.th/n/29958> [๒๑ กันยายน ๒๕๖๓].

กลุ่มอื่นๆ ด้านการพัฒนาคน ขาดความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพอย่างชัดเจน การรับข้อมูลข่าวสารของประชาชนยังไม่ทั่วถึง^๕

ดังนั้น จากสภาพปัญหาด้านการเมืองที่กระบวนการทำงานบางแห่งไม่ได้เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงทำให้การเมืองภาคพลเมืองในพื้นที่อำเภอเมืองชุมพร มีความเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชนไม่เข้มแข็ง ส่งผลให้พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนขาดความกระตือรือร้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เพื่อหาแนวทางส่งเสริมและสร้างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้ประชาชนมีบทบาทในการออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการพัฒนากการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีปัจจัยใดบ้าง

๑.๒.๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๒.๓ มีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีอะไรบ้าง

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๑.๓.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

---

^๕สรุปผลการปฏิบัติราชการอำเภอเมืองชุมพรประจำปี ๒๕๖๐, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.nakhonratchasima.go.th > strategy > plan_sum_๖๐ [๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓].

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” มีขอบเขตการศึกษาใน ๕ ด้านดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยการทบทวนเอกสารจาก เอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ได้แก่ ๑) การติดตามข่าวสารทางการเมือง ๒) การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ๓) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ๔) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง และ ๕) การให้การสนับสนุนพรรคการเมือง

๑.๔.๒ ขอบเขตพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน ๙๕,๙๔๕ คน^๖
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๑ รูปหรือคน ได้แก่ ๑. กลุ่มผู้นำทางการเมือง ๒. กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น ๓. กลุ่มผู้นำชุมชน ๔. กลุ่มนักวิชาการ

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑. ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพการสมรส

๒. ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย ๑) การติดตามข่าวสารทางการเมือง ๒) การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ๓) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ๔) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง และ ๕) การสนับสนุนพรรคการเมือง

๑.๔.๕. ขอบเขตระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ – กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมระยะเวลา ๙ เดือน

๑.๕ สมมติฐานในการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

^๖ข้อมูลผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ๒๕๖๒, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <https://www.ect.go.th/nakhonratchasima/main.php?filename=index> [๑๕ เมษายน ๒๕๖๓].

๑.๕.๓. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

๑.๕.๔. ประชาชนอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ประชาชนรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้ง ประกอบด้วย ๑) การติดตามข่าวสารทางการเมือง ๒) การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ๓) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง ๔) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ๕) การให้การสนับสนุนพรรคการเมือง

การติดตามข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การติดตามข่าวการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง นโยบายของพรรคที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับบุคคล อื่นรวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับ เพื่อนบ้าน

การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง หมายถึง ตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิ และไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ศึกษาข้อมูลก่อนไปเลือกตั้ง เช่น การแสดงตัวโดยการยื่นหลักฐานสำหรับการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น บัตรประชาชน ใบขับขี่ บัตรข้าราชการ หรือพาสปอร์ต

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง หมายถึง การเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองที่ตนเองเห็นว่ามีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีเจตนารมณ์เหมือนกัน การเข้าไปช่วยผู้สมัครติดป้ายหาเสียงหรือร่วมเดินหาเสียงกับผู้สมัครการเมืองและติดตามพรรคการเมือง

การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง หมายถึง วิพากษ์วิจารณ์ข่าวสารทางการเมืองของสื่อต่างๆ ทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง ประเมินข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ว่าสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

การให้การสนับสนุนพรรคการเมือง หมายถึง ติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น รวมกลุ่มแสดงความคิดเห็นนโยบายทางการเมือง

การตัดสินใจ หมายถึง กิริยา อากาาร ความคิดเห็นที่บุคคลแสดงออกทางการเมือง ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง ระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ชื่นชอบ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีชื่ออยู่ในบัญชี รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการในการคัดเลือกบุคคลให้เข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน โดยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

สุจริต ๓ หมายถึง ความประพฤติดี ความประพฤติชอบ ความประพฤติถูกต้องตามคลองธรรม มี ๓ คือ กายสุจริต ประพฤติชอบด้วยกาย วาจาสุจริต ประพฤติชอบด้วยวาจา มโนสุจริต ประพฤติชอบด้วยใจ

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๑.๗.๔ สามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ในการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” มีขอบเขตการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐาน และแนวทางการศึกษาตามลำดับดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
- ๒.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- ๒.๔ หลักสุจริต ๓
- ๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

เนื่องจากพฤติกรรมทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจ ในกระบวนการกระทำในรูปแบบหรือความคิดให้มีการทำงาน เพื่อมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างแบบมีหลักการ หลักปกครองจึงมีองค์ประกอบเกี่ยวเนื่องในหลายประเด็น คือ การวางแผนในการทำงาน ในเรื่องของโครงสร้าง มีแผนปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนเพื่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

๒.๑.๑ ความหมายของพฤติกรรมการเมือง

คำว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือการที่แสดงออกทางร่างกายหรือกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งที่เห็น พฤติกรรมจัดเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่อินทรีย์เป็นผู้กระทำ ทั้งที่แสดงออกมาให้เห็น รวมทั้งที่ซ่อนเร้นไว้ภายในของร่างกาย และพฤติกรรมนั้นบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การนอน การเคลื่อนไหว อิริยาบถและกิริยาท่าทางต่างๆ จัดเป็นพฤติกรรมภายนอก ส่วนการกระทำภายในบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถรับรู้หรือสังเกตได้ หรือสามารถสังเกตได้โดยตรง แต่ใช้เครื่องมือวัดได้ เช่น เราสามารถวัดความดันเลือด การเปิดของม่านตา คลื่นสมอง แรงต้านทานไฟฟ้าของผิวหนัง เป็นต้น เหล่านี้จัดเป็นพฤติกรรมภายใน พฤติกรรม เป็นการแสดงออกซึ่งปฏิกิริยาอาการ หรือ การกระทำของมนุษย์(และสัตว์ด้วย) พฤติกรรมแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ โดยตรงจากประสาททั้ง ๕ (หู ตา จมูก ปาก และผิวหนัง) พฤติกรรมภายนอก แยกได้เป็น^๑

๑.๑ พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรงไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย (บางท่านเรียกว่า พฤติกรรมโมลาร์ : Molar behavior) เช่น หัวเราะ ร้องไห้ อ้าปาก กระโดด

๑.๒ พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง โดยใช้เครื่องมือช่วย เรียกพฤติกรรมประเภทนี้ว่า พฤติกรรมโมเลกุล(Molecular behavior) เช่น การเดินของหัวใจ, ความดันของโลหิต, ความต้านทาน กระแสไฟฟ้าที่ผิวหนัง

๒. พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวของบุคคล จะโดยรู้สึกตัว หรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม ปกติผู้อื่นจะไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมประเภทนี้ได้โดยตรง ถ้าไม่บอก ไม่แสดงออกมาให้เป็นที่สังเกต พฤติกรรมภายในจึงเป็นเรื่องของประสบการณ์ส่วนบุคคล (Private Experience) ตนนเท่านั้น^๒ ตัวอย่างเช่น ความคิด ความจำ จินตนาการ ความฝัน และ พฤติกรรมความรู้สึกต่างๆ เช่น กลัว เสียใจ หิว เจ็บ เพลีย ฯลฯ

๒.๑ พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัว เช่น หิว เหนื่อย ตื่นเต้น ชื่นชม พฤติกรรมเหล่านี้ เจ้าของพฤติกรรมรู้สึกตัวว่ามันเกิด แต่เจ้าของพฤติกรรมอาจจะควบคุม หรือเก็บ ความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ ไม่แสดงออกซึ่งกิริยาอาการหรือสัญญาณใดๆ

๒.๒ พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว พฤติกรรมบางอย่างเกิดขึ้นภายใน โดย บางครั้งบุคคลไม่รู้สึกรู้ตัว แต่มีผลต่อพฤติกรรมภายนอกของบุคคลผู้นั้น เช่น ความฉลาด หวาดกลัว ความคิด ความคาดหวัง ความปรารถนา ความสุขใจ

พฤติกรรมมีความหมายแตกต่างกันไปบ้าง แต่โดยความหมายแล้วมีความสอดคล้องกันคือ พฤติกรรมบางอย่างเราสามารถรับรู้ได้ด้วยอวัยวะรับความรู้สึก (Sense Organ) เช่นเวลาเรายืน นั่ง พุดคุย ดีใจ เสียใจ หรือโกรธ แต่พฤติกรรมบางอย่างเราสังเกตเห็นไม่ได้ อาจรู้ได้โดยมีเครื่องมือวัด พฤติกรรม เช่น เครื่องมือจับเท็จ เราอาจแบ่งพฤติกรรมเป็น ๒ แบบ คือ^๒

แบบที่ ๑ Special Pattern เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการทำงานของร่างกายหลายๆ ส่วนร่วมกัน เช่น การเคลื่อนไหวของนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ เวลาถือของเล็กๆ

แบบที่ ๒ Temporal Pattern เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการทำงานของร่างกาย ต่อเนื่องกัน เวลาที่เรายื่นมือไปหยิบวัตถุ เราต้องใช้สายตามองดูวัตถุพร้อมกับยื่นมือไปหยิบวัตถุนั้น

^๑พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. ๒๕๕๔, พิมพ์ครั้งที่ ๓๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช, ๒๕๕๖), หน้า ๙๑.

^๒ศันสนีย์ ตันตวิท, “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน เกษะล้านต่อท้องถิ่น”, วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๐) : ๘๑-๘๘.

สรุปได้ว่า พฤติกรรมเป็นการแสดงออกมาจากร่างกายและจิตใจและโดยรวมของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ทั้งเป็นการแสดงออกมาให้เป็น การจะศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งใน

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

ระบบการเมืองไทยนั้น ยึดหลักความคิดของการปกครองระบอบประชาธิปไตย หน้าที่ที่สำคัญและบทบาทหลักของพลเมืองหรือประชาชนตามแนวความคิดนี้ คือ ส่วนที่ป้อนเข้าสู่ตัวระบบด้วยการเรียกร้องสิ่งที่มีคุณค่า และการให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ของระบบการเมืองไทยในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่านั้น บทบาทและหน้าที่สำคัญหลักดังกล่าวนี้กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองในฐานะพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยมีโครงสร้างเน้นในระบบประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วม (Participative democracy) ภายใต้ระบบประชาธิปไตยถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศนั้นอำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชนทุกคนที่มีส่วนร่วม และประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจเป็นผู้ร่วมใช้อำนาจนี้โดยไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเอง ดังนั้น หากพิจารณาถึงพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนโดยทั่วไป ก็คือ การพิจารณาถึงพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งในส่วนนี้จะกล่าวถึงนิยามและความหมายของคำว่า การเมือง และพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง เฮอเบิร์ต แมคคอสกี้ (Herbert McClosky) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า เป็นกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นไปโดยความสมัครใจของสมาชิกในสังคม ที่จะมีส่วนร่วมในการคัดเลือกให้มาดูแลหรือผู้ปกครองและกำหนดนโยบายสาธารณะ อาจจะเป็นโดยตรงหรือทางอ้อม^๓

การมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ โดยแบ่งออกเป็น ๑๐ ความหมาย ดังนี้

๑. เป็นการกระทำที่สนับสนุนหรือเรียกร้องต่อคณะผู้ปกครองประเทศเพื่อให้สนองตอบต่อความต้องการ
๒. เป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบหรือใช้อิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐบาลหรือในการเลือกผู้นำในรัฐบาล
๓. เป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายและได้รับการรับรองว่าถูกต้อง
๔. เป็นการดำเนินการให้มีตัวแทนเพื่อเข้าไปใช้อำนาจแทนตัวเอง

---

^๓Herbert McClosky, อังโน บุญศิริกา เจียงเพ็ชร, “พฤติกรรมการเมืองการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่ออินเทอร์เน็ตและทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน, (คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๓๒.

๕. เป็นการละวางหรือแยกตนเองออกจากการเมือง (alienation) เนื่องจากเห็นว่าแม้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองก็ไม่ทำให้เกิดผลอะไรขึ้น ซึ่งแตกต่างจากความเฉื่อยชาหรือเมินทางการเมือง (apathy) ที่เป็นการขาดความสนใจทางการเมือง

๖. ความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องทางการเมืองหรือเป็นผู้ที่ชอบทำกิจกรรมทางการเมือง

๗. เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องอย่างคงที่ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่มีความเป็นสถาบันและมีการจัดตั้ง หรืออาจเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นทันทีทันใด เช่น การก่อจลาจลก็ได้

๘. เป็นการกระทำที่มุ่งต่อการเลือกผู้นำทางการเมือง หรือมุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะ หรือเป็นความพยายามที่จะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของทางราชการ

๙. เป็นการกระทำที่เป็นการกิจกรรมอันมีผลกระทบต่อการเมืองระดับชาติ

๑๐. เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกระทำทางการเมือง

การให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่กว้างและครอบคลุมอีกความหมายหนึ่ง คือ การให้ความหมายของ มิลแบรท และ เอ็ม.แอล.โกแอล ซึ่งให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายของประชาชนแต่ละคนที่ต้องการมีอิทธิพลหรือผลักดันหรือยอมรับสนับสนุนต่อรัฐบาลและนักการเมือง ซึ่งไม่เพียงแต่รวมบทบาทอันแข็งขันในการสร้างอิทธิพลผลักดันให้เกิดผลทางการเมืองตามต้องการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกิจกรรมที่เป็นการยอมรับสนับสนุนในเชิงพิธีการด้วยผู้ที่ยอมรับรัฐบาลก็จะแสดงออกในการประพฤติกรรมตามคำสั่งหรือข้อเรียกร้องของรัฐบาล แต่ผู้ที่ไม่เห็นด้วยก็พยายามก่ออิทธิพลผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขใหม่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีทั้งที่เป็นการต่อต้าน เช่น เดินขบวนประท้วง ก่อการจลาจล และทั้งที่เป็นการสนับสนุน เช่น การให้ความร่วมมือกับทางการในการเสียดภาษี การเกณฑ์ทหาร เป็นต้น

นอกจากนี้ สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ยอมรับกัน โดยให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่มีจุดหมายจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบายหรือการกระทำของรัฐบาล ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ได้แก่

๑. เป็นเรื่องของการกระทำหรือพฤติกรรมไม่ใช่เรื่องของความรู้สึกนึกคิด ทศนคติหรือความเชื่อทางการเมือง

๒. เป็นกิจกรรมของประชาชนไม่ใช่ นักการเมือง

๓. เป็นการกระทำหรือกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในของรัฐซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องของการกดดันให้เปลี่ยนแปลงนโยบายเสมอไป แต่อาจเป็นการแสดงออกเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลหรือนักการเมืองได้ ดังจะเห็นได้จากกรณีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การชุมนุมเพื่อสนับสนุนรัฐบาล

๔. แม้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีจุดประสงค์เพื่อกดดันรัฐบาล แต่การกดดันดังกล่าวไม่จำเป็นต้องได้รับผลสำเร็จเสมอไป การมีส่วนร่วมทางการเมืองในหลายเรื่องอาจจะล้มเหลว

ที่จะกดดันรัฐบาลได้ เช่น การชุมนุมประท้วงอาจไม่เกิดผลแต่อย่างใดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้สมัครของตนอาจจะไม่ได้รับการเลือกตั้ง เป็นต้น^๔

การมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลมีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล โดยมีลักษณะหลายประการ ได้แก่

ประการแรก การมีส่วนร่วมทางการเมืองในความหมายนี้เป็นเรื่องของกิจกรรมไม่ใช่ทัศนคติ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในที่นี้ไม่ใช่เป็นเรื่องของความคิด ความรู้สึก หรือความเชื่อทางการเมือง เรายอมรับว่า ทัศนคติทางการเมืองมีผลต่อรูปแบบหรือการแสดงออกของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ไม่ใช่เป็นกิจกรรม ดังนั้นเราจึงต้องแยกออกให้ชัดเจนเพื่อป้องกันความสับสนในการวิเคราะห์

ประการที่สอง การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เราใช้สำหรับบุคคลธรรมดาส่วนนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองนั้น การเกี่ยวข้องกับการเมืองเรียกได้ว่าเป็นงานอาชีพของเขาเป็นเรื่องของการมีบทบาททางการเมือง (Political Role) ในส่วนนี้บางทีเราก็ประสบความสำเร็จลำบากในการแยกว่าใครเป็น “บุคคลธรรมดา” ใคร “เป็นนักการเมือง” สมาชิกพรรคผู้ทำงานให้กับพรรคข้าราชการ จะถือว่าเป็นคนธรรมดาหรือเป็นนักการเมือง จะถือว่าเป็นมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือมีบทบาททางการเมือง อย่างไรก็ตามเราอาจถือลักษณะงานการเมืองที่บุคคลทำอยู่เป็นตัวกำหนดได้อย่างกว้าง ๆ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นบทบาทของบุคคล ซึ่งไม่ได้ทำงานหรือมีอาชีพทางการเมือง ถ้าเขาเป็นสมาชิกพรรคแต่ไม่ได้ทำงานการเมืองเป็นหลัก บทบาททางการเมืองของเขาอาจมีเพียงไปลงคะแนนเสียงหาเสียงให้กับผู้สมัครของพรรคของตนเป็นครั้ง ๆ ไป ดังนี้เรียกได้ว่า เป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ถ้าพฤติกรรมของบุคคลเขาลงสมัครรับเลือกตั้งและทำงานการเมืองตลอดเวลาหรือเป็นผู้นำทางการเมือง กิจกรรมทางการเมืองของเขาก็คือเป็นเรื่องของบทบาททางการเมือง

ประการที่สาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นเรื่องของการแสดงออกให้ เพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ ถ้านักศึกษาหรือประชาชนในชุมชนประท้วงเพื่อไล่อธิการบดีออกจากตำแหน่ง จะไม่ใช่เรื่องการเมืองจนกว่านักศึกษาและประชาชนจะทำการประท้วงนี้กดดันรัฐบาลหรือผู้นำทางการเมืองให้ช่วยบีบบังคับให้อธิการบดีลาออก ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงควรเป็นเรื่องของความพยายามที่จะมีผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลในการสนับสนุนรัฐบาลเปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาล ปกป้องหรือเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำและสถาบันทางการเมืองต่างๆ ให้มีระบบเปี่ยมมากยิ่งขึ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นได้ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สันติสุขหรือรุนแรง ความประสงค์ที่จะผลักดันรัฐบาลนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งก่อสร้างหรือ

---

^๔รสนิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ, พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๑), หน้า ๔๑.

ริเริ่มขึ้นจากตัวผู้มีส่วนร่วมเอง แต่อาจจะมาจากผู้อื่นรวม ทั้งจากผู้นำทางการเมืองเองหรือประชาชนได้ด้วย

ประการสุดท้าย การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจไม่มีผลเปลี่ยนแปลงต่อการตัดสินใจของผู้นำหรือรัฐบาลแต่อย่างใด แม้ว่าผู้มีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์กดดันรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วมซึ่งมักมีอำนาจทางการเมืองไม่มากนักและไม่สามารถผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลได้ตลอดเวลาและทุกๆ เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองถือว่่าเป็นลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการเมืองสมัยใหม่ ซึ่งในระบบการเมืองประชาธิปไตยการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีหลายรูปแบบแต่ทุกรูปแบบเป็นเรื่องของความสมัครใจปราศจากการบังคับ รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจมีตั้งแต่รูปแบบเล็ก ๆ แคบ เช่น การแสดงความคิดเห็น การอภิปรายทางการเมืองการเขียนจดหมายแสดงความคิดเห็นถึงนักการเมือง ไปจนถึงรูปแบบที่มีน้ำหนักกว้างขวางขึ้น เช่น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง^๕ การช่วยผู้สมัครรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การชุมนุมประท้วงการเดินขบวน การวิ่งเต้น เพื่อให้ผู้นำทางการเมืองออกกฎหมายหรือยอมรับนโยบายที่ตนเรียกร้อง (Lobbying) ตลอดจนการเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองกลุ่มหรือองค์การทางการเมืองทั้งหลาย

สรุปได้ว่า ในทางการเมืองระบบการเมืองจะต้องมีระบบการสื่อสารและการเชื่อมโยงเพื่อเชื่อมสังคมประชาชนกับรัฐบาลให้เข้ากัน และเพื่อให้เส้นทางการสื่อสารภายในสังคมประชาชน ภายในรัฐบาลหรือระหว่างรัฐบาลและสังคมประชาชนได้เกิดขึ้น ดังนั้น พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือทางการเมืองที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะสามารถทำหน้าที่เสริมสร้างระบบการเมืองและสังคมการเมืองให้มีความเข้มแข็งและมั่นคงได้ ไม่ว่าจะประเทศนั้นจะมีการปกครองระบอบเสรีนิยมหรือสังคมนิยม มีความเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ก็ตาม

๒.๑.๓ ความสำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการยอมรับในความสามารถของประชาชน เป็นการยอมรับว่าประชาชนสามารถตัดสินใจได้ที่จะกำหนดอนาคตของตนเองและสังคมได้ การแสดงออกทางการเมืองเพื่อกดดันหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐหรือรัฐบาลนั้นย่อมเป็นการกำหนดอนาคตตนเองด้วย เป็นการยอมรับว่าประชาชนมีความสามารถมากพอที่จะทราบและว่ารัฐควรทำอะไรอันมีเป็นเป็นผลต่อการดำรงชีวิตตน

---

^๕สุจิต บุญบงการ, การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๓๒.

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการยอมรับความเป็นพลเมือง (Citizenship) ของประชาชน ความเป็นพลเมืองมีลักษณะที่สำคัญแตกต่างไปจากการเป็นราษฎรธรรมดาหรือการเป็น “ไพร่ฟ้า” (Subject) การเป็นไพร่ฟ้านั้นเป็นการยอมรับอำนาจ คำสั่งของผู้ปกครองประเทศเพียงอย่างเดียว ถือว่าประชาชนเป็น “ข้า” คือไม่มีสิทธิแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด ไม่มีสิทธิที่จะกำหนดอนาคตของตนหรือกดดันให้ผู้ปกครองตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดหรือประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตน^๖ แต่ความเป็นพลเมืองนั้นถือว่าการยอมรับว่าประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองและสิทธิในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของรัฐบาล

๓. การมีส่วนร่วมทางการเมืองช่วยสร้างความชอบธรรม (Legitimacy) แก่รัฐบาลรัฐบาลจะมีความชอบธรรมมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับที่ยอมรับของสังคมและประชาชนที่มีต่อรัฐบาลการมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนยอมรับในรัฐบาลด้วยเพราะประชาชนได้มีส่วนในการตัดสินใจนั้นๆ แม้แต่ในกรณีที่ตัดสินใจดังกล่าวไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนบางกลุ่มบางพวก การมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้พวกเขาไม่เห็นด้วยมีโอกาสที่จะเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจนั้นได้

๔. การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจจะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอำนาจการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม กลุ่มผู้ที่ต้องการปฏิรูปหรือการเปลี่ยนแปลงในตอนแรกมักมีอิทธิพลหรืออำนาจน้อยกว่ากลุ่มที่ควบคุมรัฐบาล ซึ่งเป็นกลุ่มที่รักษาสภาพคงเดิม ดังนั้นกลุ่มที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงมักจะดึงกลุ่มทางสังคมใหม่ที่เกิดขึ้นมารวมกลุ่มต่อสู้^๗

รูปแบบพฤติกรรมทางการเมือง

ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะและมีส่วนในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมทางการเมืองระบบประชาธิปไตย โดยรูปแบบของพฤติกรรมทางการเมืองอาจแบ่งได้ด้วยเกณฑ์หลายประเภท เช่น การแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบสมัครใจ (Voluntary Participation) การมีส่วนร่วมแบบระดม (Mobilized Participation) หรือแบ่งเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นแบบที่ถูกกฎหมายและแบบที่ผิดกฎหมาย หรือแบ่งออกเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบสันติกับการใช้ความรุนแรงหรือแบ่งออกเป็นการมีส่วนร่วมแบบปกติ

^๖รสนิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย: ศึกษากรณีภาคเหนือ”, **รายงานการวิจัย**, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๒), หน้า ๓.๑.

^๗จำลอง พรมสวัสดิ์, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลช่วงพุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๒”, **ปรัชญาคุษณิบัณฑิต สื่อสารการเมือง**, (วิทยาลัยสื่อสารการเมือง : มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๔), หน้า ๔๑.

(Conventional Participation) กับการมีส่วนร่วมแบบไม่ปกติ (Unconventional Participation) หรืออาจจะแบ่งออกตามประเภทของกิจกรรม

รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยยึดตามประเภทของกิจกรรมเฉพาะ พฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบปกติ (Conventional Participation) ดังนี้

๑. การติดตามข่าวสารทางการเมือง
๒. การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
๓. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง
๔. การให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐ
๕. การให้การสนับสนุนพรรคการเมือง^๔

การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจแบ่งประเภทหรือรูปแบบออกได้เป็น ๖ รูปแบบ ดังต่อไปนี้

๑. การเลือกตั้ง เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองออกจากกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ การลงคะแนนเสียงไม่จำเป็นต้องอาศัยการสื่อข่าวสารและจงใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ ผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงอาจไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ ก็ได้ ในทางกลับกันผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นในรูปแบบกิจกรรมทางการเมืองอื่นๆ ก็อาจไม่ไปลงคะแนนเสียงก็ได้ อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการกระทำที่พลเมืองกระทำอย่างต่อเนื่อง และมีอิทธิพลต่อนำในระบบการเมือง โดยทำให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน การลงคะแนน โดยทำให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน การลงคะแนนเสียงจึงมีความสำคัญมากเนื่องจากสามารถกำหนดความเป็นไปของรัฐบาลหรือการปกครองได้ในทันทีทันใด

๒. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึง การเข้าร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการรณรงค์หาเสียง การบริจาคเงินช่วยเหลือแก่พรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การชักชวนประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียง การเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง การพยายามชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวต้องอาศัยความตื่นตัวและสนใจอย่างแท้จริง บุคคลที่มีรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแบบที่ ๒ นี้จัดเป็นพวกที่ขึ้น

---

^๔รสนิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย: ศึกษากรณีภาคเหนือ”, รายงานการวิจัย, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๒), หน้า ๒๐.

เวที่ต่อสู้ทางการเมือง (Gladiators) ในขณะที่คนส่วนมากจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้เฝ้าดู (Spectators) คอยตัดสินว่าใครจะเป็นผู้ชนะด้วยการลงคะแนนให้คนที่ตนชอบ

๓. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน หมายถึง การเข้าร่วมในการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาของสังคมหรือร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะหรือติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนจึงเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงและมีระดับความผูกพันทางใจกับชุมชนสูง อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนนี้แตกต่างจากเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียงในแง่ที่มีความเกี่ยวข้องในพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงน้อยกว่าเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียงดังกล่าวมาแล้ว

๔. การติดต่อกับทางราชการ เป็นกิจกรรมที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของบุคคล ซึ่งจะมีผลนโยบายโดยตรงต่อบุคคลนั่นเองเท่านั้น เช่น การติดต่อกับทางราชการในเรื่องภาษีโรงเรียน การทำถนน การติดต่อขอรับสวัสดิการทางสังคม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่านมองว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรูปแบบนี้เกือบจะไม่ใช้การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามความหมายที่แท้จริง แต่เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Participation) หรือการติดต่อเฉพาะเรื่อง (Particularized Contacting) เท่านั้น

๕. การเป็นผู้ประท้วง หมายถึง การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือการก่อจลาจลในกรณีที่ทำจำเป็นเพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขบางสิ่งบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ถูกต้อง รวมถึงการประท้วงอย่างแข็งขันและเป็นไปอย่างเปิดเผยต่อกรณีที่รัฐบาลกระทำในสิ่งที่ผิดศีลธรรมการให้ความเอาใจใส่กับการชุมชนประท้วง การเข้าร่วมกลุ่มประท้วงรัฐบาลและการปฏิเสธการยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

๖. การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง หมายถึง การเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ การส่งข่าวสารแสดงการสนับสนุนให้แก่ผู้นำทางการเมืองเมื่อเขาทำในสิ่งที่ดีและถูกต้องหรือส่งคำคัดค้านไปให้เมื่อเขากระทำในสิ่งที่เลวร้าย การเข้าร่วมแก้ปัญหาการเมืองการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อนในชุมชนที่อาศัยอยู่ การให้ความสนใจกับทางราชการและการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมากและมีความสนใจทางการเมืองมากด้วย ผู้สื่อสารทางการเมืองเหล่านี้จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลมากกว่าบรรดาเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองหรือผู้รักชาติ แต่จะไม่แสดงออกด้วยกิจกรรมการประท้วง จากการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน^๔

^๔Lester W. Milbrath and M.L. Goel, Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics, (Chicago: Rand McNally, 1965), pp. 61-62.

สรุปกระบวนการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน ได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผนกิจกรรม

๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ

๓. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ หรือผลของกิจกรรม หรือผลของกิจกรรมที่เกิดขึ้น

๔. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผล เกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินประสิทธิผลของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และพิจารณาวิธีการที่ดำเนินการต่อเนื่องต่อไปประชาชนจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการคิดเกณฑ์ในการประเมินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย ซึ่งผลของกระบวนการประเมินนี้จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นที่ ๑ ซึ่งเป็น ขั้นตอนของการวางแผนต่อไป^{๑๐}

สรุปได้ว่า พฤติกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นไปโดยความสมัครใจของสมาชิกในสังคม ที่จะมีส่วนร่วมในการคัดเลือกให้มาดูแลหรือผู้ปกครองและกำหนดนโยบายสาธารณะ อาจจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม กิจกรรมทางการเมืองถือว่าเป็นเรื่องของบทบาททางการเมือง การกระทำหรือกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในของรัฐ การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีจุดประสงค์เพื่อกดดันรัฐบาล การแสดงออกให้ เพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ ประชาชน เป็นการยอมรับว่าประชาชนสามารถตัดสินใจได้ที่จะกำหนดอนาคตของตนเองและสังคมได้ การแสดงออกทางการเมืองเพื่อกดดันหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐหรือรัฐบาลนั้นย่อมเป็นการกำหนดอนาคตตนเองด้วย เป็นการยอมรับว่าประชาชนมีความสามารถมากพอที่จะทราบและว่ารัฐควรทำอะไรอันมีเป็นเป็นผลต่อการดำรงชีวิตตน

^{๑๐}บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล, ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), หน้า ๔๕.

ตารางที่ ๒.๑ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
Herbert Mc Closky อ้างใน บุนตริกา เจียงเพ็ชร (๒๕๔๓, หน้า ๓๒)	พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นไปโดยความสมัครใจของสมาชิกในสังคม ที่จะมีส่วนร่วมในการคัดเลือกให้มาดูแลหรือผู้ปกครองและกำหนดนโยบายสาธารณะ อาจจะโดยตรงหรือทางอ้อม
รสลิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ (๒๕๕๑, หน้า ๔๑)	การกระทำหรือกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีจุดประสงค์เพื่อกดดันรัฐบาล การแสดงออกให้เพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ
สุจิต บุญบงการ (๒๕๓๗, หน้า ๓๒)	พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองเพื่อกดดันหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐหรือรัฐบาล เป็นการยอมรับความเป็นพลเมือง ในการสร้างความชอบธรรม อาจจะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอำนาจการเมือง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจการเมือง และสังคม
บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล (๒๕๔๘, หน้า ๔๕)	กระบวนการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม แบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผล

๒.๑.๔ ทฤษฎีปัจจัยกำหนด (Deterministic theories)

ทฤษฎีปัจจัยกำหนดมีแนวความคิดพื้นฐานว่า ปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมการณ์เมือง ทั้งนี้ปัจจัยทางสังคมที่เป็นภูมิหลังของคน มีอิทธิพลที่สำคัญต่อพฤติกรรมการณ์เมือง แนวความคิดหลักของทฤษฎีนี้ได้แก่ ตัวแบบแรงผลักดันทางสังคม (social forces) ของ Lazarsfeld และทฤษฎีสถานา (field theory) ของ Kert Levin ซึ่งเป็นทฤษฎีเสนอเงื่อนไขที่กำหนดรูปแบบของพฤติกรรม

แนวทางศึกษานี้ได้นำแนวความคิดทางสังคมวิทยาเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล (SES : Socio Economic Status) ที่ว่าฐานะตำแหน่งทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดความแตกต่างในพฤติกรรมของคน^{๑๑} มาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการเมือง ฐานะตำแหน่งดังกล่าวอาจได้มาโดยกำเนิดจาก เพศ ตระกูล หรือได้มาจากการกระทำขึ้นมาในภายหลัง เช่น ความร่ำรวย ระดับการศึกษา ฯลฯ โดยสรุป ในสังคมจึงประกอบด้วยชนชั้น ทางสังคม ชนชั้นดังกล่าวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของบุคคลหรือประชาชน ซึ่งบุคคลต่างชนชั้นกันจะมีแบบแผนพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป โดยการสันนิษฐานเบื้องต้น เชื่อว่า บุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมเหมือนกัน มักจะได้รับประสบการณ์และการอบรมหล่อหลอมที่คล้ายคลึงกัน เพราะฉะนั้นจึงมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าคล้ายคลึงกัน ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกันจะถูกหล่อหลอมโดยประสบการณ์ที่มีบุคลิกภาพ ทัศนคติ แรงจูงใจและความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น บุคคลจะแสดงออกในแบบแผนที่แตกต่างกัน

นักรัฐศาสตร์ได้นำแนวความคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการเมือง โดยมุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจในสังคมของบุคคล เช่น เพศ การศึกษา อาชีพรายได้ ที่อยู่ อาศัย แนวทางการศึกษาแบบนี้เชื่อว่า กลุ่มทางสังคมเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของแบบแผนพฤติกรรมการเมือง โดยให้ข้อสรุปไว้เป็นนัยว่า บุคคลมีความนึกคิดทางการเมืองตามฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของตน การตัดสินใจของบุคคลเป็นไปตามคุณลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของเขามีใช้ เพราะประเด็นปัญหาทางการเมือง ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของฐานะเศรษฐกิจสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการเมือง อาจสรุปได้ในลักษณะแยกส่วน เพื่อประโยชน์ในด้านการทำความเข้าใจดังต่อไปนี้

เพศ จากการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไป พบว่าเพศชายมักจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง เพราะส่วนใหญ่ชนบทรรมนิยมประเพณีของประเทศต่างๆ เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย เพศชายจึงมักจะผูกพันทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง

อายุ ในแต่ละช่วงชีวิตบุคคลจะมีพฤติกรรมแตกต่างกัน รวมทั้งพฤติกรรมในทางการเมืองแตกต่างกัน กล่าวคือ ในช่วงวัยเด็กบุคคลจะได้รับการอบรมสั่งสอนและเรียนรู้ทางการเมืองเพื่อสร้างทัศนคติ บุคลิกภาพ และความรู้สึกผูกพันต่อหน้าที่พลเมือง สำหรับในช่วงวัยรุ่นตอนปลายที่กำลังเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ถือเป็นช่วงระยะเวลาสำคัญในการก่อตัวของทัศนคติทางการเมือง มีการรับเอาความรู้สร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ และเริ่มมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองยอมรับหน้าที่และความผูกพันต่อระบบการเมือง จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ซึ่งจะเป็นช่วงที่มีความรู้สึกตื่นตัวกับสถานภาพทางการเมืองและสังคมมากขึ้นด้วย บุคคลจะมีความเป็น “ตัวตนทางการเมือง” (political self) ทั้งนี้เนื่องจากมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และสถานภาพต่างๆ ทางสังคม จึงมีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจในทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยส่วน

^{๑๑}จิตติยา สุวรรณะชญ, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๓๘.

ใหญ่พบว่าการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจะเพิ่มขึ้นตามอายุจนกระทั่งถึงวัยกลางคนและจะค่อยๆ ลดลงทีละน้อยในวัยสูงอายุ เนื่องจากความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองลดน้อยลง^{๑๒}

การศึกษา ระดับการศึกษานับเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองเนื่องจากบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ย่อมจะทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิด หรือพฤติกรรมการแสดงออก ตลอดจนการมีความสำนึกในบทบาทหน้าที่ในฐานะที่ตนเป็นสมาชิก สังคมแตกต่างกันไปด้วย โดยเฉพาะทั้งนี้มักพบว่า จำนวนผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระดับการศึกษา กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะมาใช้สิทธิเลือกตั้ง มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ยิ่งบุคคลที่มีการศึกษาสูงขึ้นเท่าไรนั้นยิ่งจะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้นเท่านั้น

อาชีพ อาชีพของบุคคลเป็นผลมาจากการศึกษา ดังนั้น อาชีพและระดับการศึกษาจึงมีความใกล้ชิดกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักมีตำแหน่งการงานสูง และอาจทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงตามไปด้วย อาชีพจึงเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจ ในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล

รายได้ รายได้ก็เช่นเดียวกัน บุคคลที่มีรายได้สูง ก็จะมีโอกาสมีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าผู้ที่มีรายได้ในระดับต่ำ เพราะผู้ที่มีเงินทองมากมักจะไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องต่างๆ ทำให้มีเวลาสนใจในเรื่องการเมืองได้มากขึ้น

ที่อาศัย คนที่อยู่ในท้องถิ่นที่แตกต่างกันนี้อาจมีพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันไปด้วย กล่าวคือ โดยทั่วไปคนที่อยู่ในเมืองมักจะมีการศึกษา อาชีพ และรายได้สูงกว่าคนในชนบทมาก ทั้งยังมีข้อมูลข่าวสาร และระบบสื่อสารทางการเมืองที่แตกต่างจากคนในชนบทอย่างออกกันไปอีก สำคัญอีกด้วย ความแตกต่างของที่อยู่อาศัยจึงเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของพฤติกรรมทางการเมือง

ฐานะเศรษฐกิจสังคม มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมาก และการสนับสนุนตัว แทนที่มีความคิดเห็นและแนวทางคล้ายกัน โดยทั่วไปพบว่า ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจนั้นจะมี สังคมสูง มักจะสนใจทางการเมืองมากที่สุด และผู้มีฐานะต่ำจะสนใจในการเมืองน้อยที่สุด

แนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมือง โดยสามารถใช้เป็นคำตอบสำหรับความแตกต่างของพฤติกรรมเลือกตั้งได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง แนวความคิดนี้สามารถอธิบายได้ถึงความแตกต่างของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่า คนกลุ่มใด ตัดสินใจลงคะแนนเสียงเพื่อเป้าหมายอันใดหรือเพื่อผลประโยชน์ เป็นต้น

^{๑๒} สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, “พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗), หน้า ๑๘-๒๐.

๒.๑.๕ ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories)

ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิกิริยาของความสำนึก ตรรกะตรงของ ผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีต่อนโยบายของพรรคการเมืองต่างๆ สภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และค่าบริหารการเลือกตั้งนั้นเป็น ลักษณะเหล่านี้เป็นเหมือนกรอบความคิดเชิงเหตุผล(rational framework) ของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเหมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในทางด้านเศรษฐศาสตร์แนวความคิดที่สำคัญ คือ แนวคิดของ Anthony Downs เขียนเรื่อง An Economic Theory of Democracy และ Key ที่เขียนเรื่อง The Responsible Electorate^{๑๓}

แนวทางศึกษาพฤติกรรมการเมืองแนวความสำนึกเชิงเหตุผลนี้ได้นำความคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยความชอบด้วยเหตุผลของมนุษย์เศรษฐกิจ (economic man) มาใช้ศึกษาการตัดสินใจทางการเมือง แนวทางศึกษาเห็นว่าความสำนึกเชิงเหตุผลของบุคคลในเชิงต้นทุนนั้นและผลประโยชน์ที่ได้รับ (cost-benefit) เป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมการเมือง ตัวแบบนี้จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ตัวแบบการเลือกโดยเหตุและผล” หรือ “The Rational Choice Model” มุมมองเชิงเศรษฐศาสตร์ดังกล่าวนี้ตั้งอยู่บนฐานคติที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. แนวทางศึกษานี้ถือว่าการลงคะแนนเสียงเป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้ซึ่งผลประโยชน์หรือเป้าหมายที่ประชาชนต้องการได้ ดังนั้น การตัดสินใจลงคะแนนของผู้ลงคะแนนเสียงจะพิจารณาจากผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง

๒. แนวทางศึกษานี้ให้ความสำคัญกับเป้าหมายทางการเมืองกล่าวคือ การลงคะแนนเสียงของผู้ลงคะแนนเสียงนั้นจุดสนใจจะมุ่งไปที่เป้าหมายทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเสียง

๓. แนวทางศึกษานี้ถือว่าการตัดสินใจลงคะแนนเสียง ผู้ลงคะแนนจะกระทำอย่างละเอียดรอบคอบ ระมัดระวังโดยใช้ข่าวสารที่มากเพียงพอ

ตามแนวทางศึกษานี้ ผู้ลงคะแนนเสียงถือเป็นผู้มีเหตุผล (rational voter) กล่าวคือ เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ ผู้ลงคะแนนเสียงจะกำหนดจุดมุ่งหมายหรือหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองพอใจมากที่สุด เมื่อผู้ลงคะแนนรับข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ ผู้ลงคะแนนก็จะประเมินข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ว่าสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือหลักเกณฑ์ที่ตนกำหนดไว้หรือไม่ และลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของตน โดยที่ผู้ลงคะแนนบางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งและบางคนให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองนั้น กล่าวโดยย่อแนวทางศึกษาเห็นว่า ผู้ลงคะแนน เสียงนั้นรู้ว่าผลประโยชน์ของตนเองคืออะไร สามารถประเมินได้

^{๑๓}V. O. Key, *The Responsible Electorate; Rationality in Presidential Voting 1939-1960*, (Cambridge: Belknap press of Harvard University Press, 1966), p. 166.

ว่าผู้สมัครจะให้ประโยชน์แก่ตนเพียงใดบ้าง และลงคะแนนเสียงตามผลที่ได้ประเมินนั้น ผู้ลงคะแนนจะลงคะแนนเมื่อการลงคะแนนนั้นให้ผลลัพธ์คุ้มค่ากับการลงทุนด้วย^{๑๔}

แนวทางการศึกษานี้ที่น่าสนใจ คือ แนวความคิดของ Anthony Downs ซึ่งมีสมมติฐานของแนวการวิเคราะห์การตัดสินใจ ว่าทุกคนเป็นผู้มีเหตุผล ดังนั้น ทุกคนจะตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเสมอ โดยเสนอนิยามการตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลไว้ดังนี้^{๑๕}

๑. สามารถตัดสินใจได้เสมอเมื่อเผชิญกับทางเลือกต่างๆ ในการตัดสินใจ
๒. มีการจัดลำดับทางเลือกต่างๆ ไว้ตามลำดับความสำคัญในทัศนะของผู้ตัดสินใจ
๓. การจัดลำดับนี้มีการสับเปลี่ยนลำดับก่อนหลังได้
๔. ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางที่จัดลำดับไว้สูงสุดเสมอ
๕. ในสถานการณ์เหมือนกัน การตัดสินใจจะเหมือนกันเสมอไป^{๑๖}

กล่าวได้ว่า ความชอบด้วยเหตุผลเป็นเรื่องราวของกระบวนการปฏิบัติ ผู้ตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสมมากที่สุดตามลักษณะค่านิยมหรือเป้าหมายของเขาเอง โดยเลือกจากทางเลือกที่จัดลำดับไว้สูงสุด ส่วนผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรหรือบรรลุเป้าหมายตามที่ผู้ตัดสินใจมุ่งหวังหรือไม่นั้นมิใช่เรื่องสำคัญ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของการตัดสินใจจะต้องเป็นเป้าหมายทางการเมืองจึงจะถือว่าเป็นการตัดสินใจที่เป็นเหตุเป็นผลมากที่สุดในการเมือง ซึ่ง Downs ได้อธิบายรายละเอียดบางประการไว้ดังต่อไปนี้

หน้าที่ทางการเมืองของการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยก็คือการเลือกรัฐบาล ดังนั้น พฤติกรรมที่ชอบด้วยเหตุผลในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งก็คือพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่การเลือกรัฐบาล เช่น สมมติว่าชายคนหนึ่งสนับสนุนพรรค ก เพราะสอดคล้องกับอุดมการณ์ทางการเมืองของตน และต้องการลงคะแนนเลือกสมาชิกพรรคนี้ แต่ภรรยาของเขาบอกว่าต้องไปเลือกพรรค ข ถ้าไม่เลือกจะขอหย่า ในสถานการณ์เช่นนี้ การที่ชายคนนี้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครพรรค ข ก็นับว่าเขาตัดสินใจโดยชอบด้วยเหตุผลในแง่ส่วนตัว โดยถือว่าเขายังรักภรรยาและยังไม่เลิกกับภรรยา และในแง่ค่านิยมแล้ว ภรรยามีค่ามากกว่าพรรค แต่ลักษณะการลงคะแนนเช่นนี้ในวงกรอบการศึกษาการเมืองของ Downs เห็นว่าไม่ชอบด้วยเหตุผล เพราะผู้ตัดสินใจสับสนระหว่าง เป้าหมายทางการเมืองกับเป้าหมายที่ไม่ใช่การเมือง คือใช้กลไกทางการเมือง (ลงคะแนนเสียง) ไปสู่เป้าหมายที่ไม่ใช่การเมือง (ไม่เลิกกับภรรยา)^{๑๗}

^{๑๔}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, “แบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของชาวกรุงเทพมหานคร ศึกษาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. ๒๕๒๖ และเลือกตั้งซ่อม พ.ศ. ๒๕๒๘”, งานวิจัยเสนอต่อโครงการศึกษานโยบายสาธารณะ, (สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๒๙), หน้า ๑๘.

^{๑๕}Anthony Downs, *An Economic Theory of Democracy*, (New York: Harper & Row, 1957), p. 6.

^{๑๖}Ibid., p. 7.

^{๑๗}Richard G. Niemi and Herbert F. Weisberg, *Controversies in Voting Behavior*, (Washington D.C.: Congressional Quarterly, 1984), pp. 11-13.

สรุปได้ว่า การตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละคนจะปฏิบัติอย่างสมเหตุสมผลโดยจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายสอดคล้องกับผลประโยชน์และค่านิยมของตนเองมากที่สุด ดังนั้น การตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองใดก็ได้โดยคาดหวังว่าตนจะได้รับประโยชน์จากพรรคการเมืองนั้นได้เป็นรัฐบาล การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งดังกล่าวเรียกว่า “rational voter model” ซึ่งเป็นตัวแบบของการลงคะแนนเสียงเพื่อผลประโยชน์ของผู้ลงคะแนนเสียงเอง นั่นคือ ผู้ลงคะแนนเสียงจะต้องตัดสินใจว่า จะไปลงคะแนนเสียงหรือไม่และลงให้ใครตามเหตุผลของตน ทั้งนี้โดยพิจารณาว่าพฤติกรรมใดจะก่อผลประโยชน์ให้ตนมากกว่ากัน ซึ่งตามปกติจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายใกล้เคียงกับตนเองที่สุด

๒.๑.๖ ทฤษฎีจิตวิทยา (Psychology Theories)

แนวทางการศึกษานี้ให้ความสนใจต่อปัจจัยทางด้านความรู้สึกหรือความผูกพันทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเมือง ตัวแบบทางจิตวิทยาที่นักรัฐศาสตร์ให้ความสนใจศึกษามาก ได้แก่ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอันเกิดขึ้นจากความผูกพันทางจิตใจต่อพรรคการเมืองนั้นๆ ซึ่งเน้นศึกษาอิทธิพลของความผูกพันพรรคการเมือง (party identification) ความผูกพันในพรรคการเมืองคือความจงรักภักดี หรือความเชื่อที่มีต่อพรรคการเมืองใดการเมืองหนึ่งคล้ายๆ กับประชาชนเชื่อต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือศาสนาว่าจะสามารถสนองประโยชน์ตามที่ตนเองต้องการได้หรือไม่ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามความเชื่อนั้น ในขณะที่เดียวกันก็จะมี การถ่ายทอดความเชื่อนั้นต่อไปในรูปของกระบวนการเรียนรู้ในสังคมอีกด้วย

ความผูกพันพรรคการเมือง เป็นเรื่องของสังคมจิตวิทยาของบุคคล เกี่ยวกับทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมที่มีต่อพรรคการเมืองใดพรรคหนึ่ง กล่าวคือ บุคคลมีความรู้สึกพึงพอใจ สนใจ ฝักใฝ่ นิยมชมชอบ หรือความรู้สึกเป็นเจ้าของของพรรคการเมืองนั้นๆ ความรู้สึกเช่นนี้เนื่องมาจากการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกัน ซึ่งอาจจะเป็นชนชั้นหรืออุดมการณ์ หรือสถานภาพเดียวกับตนก็เป็นไปได้ขณะเดียวกันก็เป็นผลมาจากการเรียนรู้ของบุคคลในรูปของกระบวนการกลมกลืนทางสังคมและประชาชน โดยจะเริ่มเรียนรู้ ความผูกพันตั้งแต่วัยเด็ก โดยมีสถาบันครอบครัวและสถาบันทางสังคมอื่นๆ เป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงการสั่งสมการเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมืองและสังคม

แนวความคิดนี้ระบุว่า ความผูกพันพรรคการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลทั่วไป กล่าวคือ โดยทั่วไปบุคคลมีแนวโน้มที่จะลงคะแนนให้กับพรรคการเมืองที่ตนมีความผูกพัน แต่บุคคลอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ลงคะแนนให้พรรคการเมืองอื่นได้เนื่องมาจากทัศนคติของเขาที่มีต่อประเด็นทางการเมืองนั้นดีกว่า อันได้แก่ ทัศนคติต่อผู้สมัคร ทัศนคติต่อนโยบายและทัศนคติต่อผลประโยชน์ของกลุ่ม ซึ่งเป็นปัจจัยช่วงสมัยสั้นๆ (short-term force)

อย่างไรก็ตามโดยระยะยาวแล้วบุคคลมีแนวโน้มที่จะลงคะแนนให้กับพรรคการเมืองที่ตนผูกพันซึ่งเป็นปัจจัยระยะยาว (long-term force) อิทธิพลของความผูกพันพรรคการเมืองที่มีต่อแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสามารถเขียนเป็นตัวแบบ ดังนี้

อิทธิพลกลุ่มที่สังกัด	ทัศนคติต่อผู้สมัคร
ความผูกพันพรรคการเมือง	ทัศนคติต่อพฤติกรรมการเมือง
อิทธิพลของครอบครัว	ทัศนคติต่อนโยบาย
ลงคะแนนเสียง	ทัศนคติต่อผลประโยชน์ของกลุ่ม

นักรัฐศาสตร์ได้ให้ข้อสรุปทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะของความผูกพันพรรคการเมืองไว้ ๕ ประการคือ

๑. ผู้ลงคะแนนเสียงส่วนมากมีความชอบพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว โดยครอบครัวมีอิทธิพลสูงในเรื่องนี้

๒. ความผูกพันพรรคมีผลโดยตรง ทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงสนใจข่าวสารทางการเมือง และรู้ว่าควรลงคะแนนให้พรรคใด และยังมีผลโดยอ้อมต่อการเลือกรับข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร นโยบาย และความสัมพันธ์ระหว่างพรรคกับกลุ่มทางสังคมของตน

๓. ปกติความผูกพันพรรค จะมีช่วงระยะเวลาคงอยู่อย่างน้อยในช่วงเวลาหนึ่ง จึงไม่เป็นการเปลี่ยนที่ขึ้นลงรวดเร็วเกินไป

๔. บุคคลที่มีความผูกพันพรรคการเมืองมักจะกลับมาชอบพรรคเดิม หลังจากที่ได้หันเหไปเลือกพรรคอื่นในบางช่วงสมัยที่มีเหตุการณ์เฉพาะอย่างทำให้การผันแปรเกิดขึ้นในบางครั้ง

๕. ความผูกพันพรรคการเมืองทำให้คาดการณ์คะแนนเสียงพื้นฐานได้ ความผูกพันพรรคมีองค์ประกอบหลายประการ บางคนผูกพันพรรคเพราะชอบนโยบายพรรค หรือชอบบุคลิกภาพของผู้นำความผูกพันพรรคมิได้หมายความว่าเฉพาะการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเท่านั้น แต่รวมถึงการสนับสนุนพรรคในรูปแบบต่างๆ อีกด้วย อย่างไรก็ตามได้เคยมีผู้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับความผูกพันพรรคของคนไทยออกมาว่าการเลือกตั้งของไทยนั้น การลงคะแนนเสียงมักให้ความสำคัญกับผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมือง^{๑๘}

๒.๑.๗ ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory)

ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนนั้นมีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งแตกต่างกันไปจากสัตว์โลกชนิดอื่นคือ มนุษย์จะคบหาสมาคมกันอย่างใกล้ชิดหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับสนองตอบความต้องการและทำประโยชน์ช่วยเหลือกันและกันมากน้อยเพียงขึ้นอยู่กับสถานที่นั้นๆ

^{๑๘}อ้างแล้ว, หน้า ๑๘๔.

ความต้องการและผลประโยชน์จึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนที่อยู่ร่วมกัน ในด้านเศรษฐกิจ การสูญเสียประโยชน์ การได้รับรางวัลและการได้กำไร ความรู้สึกสำนึกพื้นฐานในการคบหาสมาคม การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งก็ดี การบริการให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งก็ดี คนเราก็จะแสดงพฤติกรรมต่อผู้อื่นที่ซึ่งจะทำให้ตนเองได้รับประโยชน์มากที่สุด ถึงจะสูญเสียอะไรไปบ้างก็เป็นการสูญเสียเพียงเล็กน้อย ผลจากการที่เราได้กระทำอะไรไปแล้ว คือรางวัล หรือกำไรจำนวนมากจากผู้อื่นเป็นการตอบแทนในด้านการแลกเปลี่ยนทางด้านสังคม (social exchange) การคบหาสมาคมกันระหว่าง ผู้ใหญ่กับผู้น้อยนั้น ผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้การปกครองเป็นการแลกเปลี่ยนกับสถานภาพที่สูงขึ้นของบุคคล ในทางตรงกันข้ามผู้ใหญ่ก็ได้รับความยกย่อง ความจงรักภักดีเป็นการตอบแทน^{๑๙} ส่วน Peter M. Blau นักทฤษฎีการแลกเปลี่ยนอีกคนได้ย้ำว่า สิ่งที่จะได้รับการตอบแทนเป็นสิ่งกระตุ้นให้คนเราคบหาสมาคมกัน นอกจากการแลกเปลี่ยนในระดับปัจเจกชนแล้ว Blau ได้ขยายว่า การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น การจัดสร้างที่พักผู้โดยสาร การบริจาคทานในสมัยเลือกตั้ง เป็นต้น ก็ถือว่าเป็นการแลกเปลี่ยนที่กว้างออกไปในระดับสังคมด้วย^{๒๐} ดังนั้น การที่ผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งก็เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินประโยชน์อย่างอื่น ความยกย่อง ความสะดวกสบาย หรือตำแหน่งหน้าที่ที่คาดว่าจะได้รับ ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ใช้เงินบ้าง ผลประโยชน์บ้างหรือการยกย่องนับถือว่าเป็นกลุ่มเดียวกันบ้าง หรือตำแหน่งหน้าที่บ้าง ให้แก่ผู้สนับสนุนลงคะแนนให้แก่ตนเป็นการแลกเปลี่ยนกับคะแนนเสียงที่ตนได้รับ

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงเกิดขึ้น เพราะเป็นการแสดงออกของผู้ยึดถือระบอบประชาธิปไตย ความมีสำนึกเชิงเหตุผลและปัจจัยตัวกำหนด แต่ประชาชนอีกประเภทหนึ่งไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะต้องการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ บริการดังนั้น พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา นั้นเกียรติยศชื่อเสียงที่ตนเองจะพึงได้รับสนองตอบจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของตนโดยไม่เข้าใจและไม่สนใจในระบอบประชาธิปไตยเลย ประชาชนที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพื่อแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นพวกที่มีความสบายในการแสดงออกถึงพฤติกรรมของตนเองอย่างแท้จริง ตรงกันข้ามกับประชาชนที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะต้องการแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์เป็นพวกที่ไม่มีความสบายในการลงคะแนนเสียง จึงมีการซื้อขายเสียงกันขึ้น เป็นต้น

^{๑๙}Johnson Doyle Paul, *Sociological Theory*, (NewYork: John Wiley & Son, 1981), pp. 351-352.

^{๒๐}ibid., p. 362.

ตารางที่ ๒.๒ สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
<p>ทิตยา สุวรรณชฎ (๒๕๒๗, หน้า ๓๘)</p>	<p>ทฤษฎีปัจจัยกำหนดมีแนวความคิดว่า ปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง ปัจจัยทางสังคมที่เป็นภูมิหลังของคน มีอิทธิพลที่สำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมือง แนวความคิดหลักของทฤษฎีนี้ได้แก่ ตัวแบบแรงผลักดันทางสังคมของ Lazarsfeld และทฤษฎีสนาม ของ Kert Levin ซึ่งเป็นทฤษฎีเสนอเงื่อนไขที่กำหนดรูปแบบของพฤติกรรม</p>
<p>สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (๒๕๒๗, หน้า ๑๘-๒๐)</p>	<p>การศึกษาพฤติกรรมทางการเมือง โดยมุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจในสังคมของบุคคล เช่น เพศ การศึกษา อาชีพรายได้ ที่อยู่อาศัย กลุ่มทางสังคมเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของแบบแผนพฤติกรรมทางการเมือง</p>
<p>V.O. Key (1966, p. 166)</p>	<p>ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิกิริยาของความสำนึก ผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีต่อนโยบายของพรรคการเมืองต่างๆ สภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น การตัดสินใจลงคะแนนของผู้ลงคะแนนเสียงจะพิจารณาจากผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง ผู้ลงคะแนนจะกระทำอย่างละเอียดรอบคอบ ระมัดระวังโดยใช้ข่าวสารที่มากเพียงพอ</p>
<p>Anthony Downs (1957, p. 6)</p>	<p>แนวความคิดของ Anthony Downs ซึ่งมีสมมติฐานของแนวการวิเคราะห์การตัดสินใจ ว่าทุกคนเป็นผู้มีเหตุผล ดังนั้น ทุกคนจะตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเสมอ โดยเสนอนิยามการตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลไว้ดังนี้ เมื่อเผชิญกับทางเลือกต่างๆ ในการตัดสินใจ ความสำคัญในทัศนะของผู้ตัดสินใจเลือกทางที่จัดลำดับไว้สูงสุดเสมอ</p>

๒.๒ ปัจจัยที่ผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง

๒.๒.๑ ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลไว้ ๒ ประการ ได้แก่

๑. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Stimuli) หมายถึงลักษณะของระบบระเบียบสังคม (Social System) และสภาพการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้กับพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้นแต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับขอบเขตทางเลือกต่างๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละบุคคลแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันจะรับสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะเขาจะเลือกรับรู้และเลือกสารเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงความต้องการของตนเท่านั้นเอง

๒. ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factors) ซึ่งมี ๕ ประการ คือ ทักษะ (Attitudes) ความเชื่อ (Beliefs) ลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality Traits) การสืบลักษณะนิสัยมาจากบิดามารดาไปสู่ลูก (Heredity และความต้องการในเชิงจิตวิทยา (Psychological Needs)

ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนแบ่งออกเป็น ๔ ประการใหญ่ ๆ ดังนี้^{๒๑}

๑. บริบททางสังคม (Social Mobilization) หมายความว่า สังคมใดมีการรื้อระดมทางสังคมต่ำ ประชาชนที่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อย การเข้าถึงข่าวสารสำคัญก็กระทำได้อย่างกระทัดรัด สังคมยังคงมีความเป็นสังคมเมืองต่ำ โอกาสในการมีส่วนร่วมนั้นในทางการเมืองและความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าทำให้ขาดอำนาจต่อรอง ดังนั้นถ้าประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาสูง มีการรับรองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลในทางปฏิบัติ มีความเป็นสังคมเมืองก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมืองได้เป็นอย่างดี มีอำนาจต่อรองสูงมากขึ้น นอกจากนั้นบริบททางสังคมยังรวมถึงความสัมพันธ์ของชุมชนหรือความรู้สึกผูกพันเป็นชุมชน (Sense of Community) ของประชาชนในชุมชนด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของพลเมืองในสังคม โดยหากความสัมพันธ์ของชุมชนหรือความรู้สึกผูกพันของชุมชนแน่นแฟ้นก็จะช่วยให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองได้ดี

๒. บริบททางเศรษฐกิจ (Content of Economics) ซึ่งจากแนวคิดของ ลิปเซท ในหนังสือโพลิติกอล แมน เห็นว่า ประเทศที่มีความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจแล้วนั้นหรือฐานะการครองชีพสูง ก็จะมีความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าขึ้น โดยประชาชนจะมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองมากกว่าประเทศที่ยากจน ดังนั้นถ้าประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีพอก็อาจเข้ามา

^{๒๑} สถิต นิยมญาติ, สังคมวิทยาการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๖), หน้า ๕๑.

มีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อย เพราะต้องมีภาระหน้าที่และความกังวลอยู่กับเรื่องการดำรงชีพเป็นสำคัญอย่างไรก็ตามวิเคราะห์อีกมุมหนึ่ง ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ ถ้าอยู่ในภาวะวิกฤติ ก็อาจจะผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้นได้

๓. บริบททางวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Content of Political Culture) หากรัฐใดประชาชนส่วนมากมีวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Political Culture) ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจเลยในระบบการเมือง และไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองหรือวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าประชาชน (Subject Political Culture) ซึ่งประชาชนในรัฐมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแต่ไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในปัญหาบ้านเมือง อีกทั้งยังโน้มเอียงในทางยอมรับอำนาจและเชื่อฟังรัฐบาล ก็จะทำให้การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนนั้นไม่มีความหมาย เป็นข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทางตรงข้ามหากรัฐใดประชาชนมีการสร้างสมวิถีชีวิตและนิสัยแบบประชาธิปไตยหรือมีทัศนคติแบบพลเมืองอารยะ (Civic Attitude) ก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ดี

๔. บริบททางการเมือง (Content of Politics) ระบอบการเมืองที่ไม่เอื้ออำนวยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง เช่น สังคมที่ปกครองในระบอบเผด็จการ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต่ำ และมักเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบพอเป็นพิธีหรือเพื่อสนับสนุนรัฐบาล (Content of Support Participation) หรือโน้มแนวโน้มให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง “Corporative Military Regime” หรือ “Corporation” ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมแบบระดม (Mobilized Participation) แต่ถ้าเป็นระบอบประชาธิปไตยยิ่งมากเท่าไร การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐนั้นก็มากขึ้น^{๒๒}

การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปร ๓ คือ

๑. ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่อาศัยจากการศึกษาเปรียบเทียบในสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ พบว่าสิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒. ตัวแปรทางจิตวิทยา (Psychological Variables) เมื่อพิจารณาแง่จิตวิทยาแล้วการมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับรางวัล (Reward) หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับเรื่องนี้ นักวิชาการมักให้เหตุผลว่า การที่มนุษย์มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นก็เพื่อสนองความต้องการต่างๆ (need) เช่น ต้องการอำนาจ ความสำเร็จ การมีสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรีและยอมรับจากสังคม

^{๒๒} คณิต ญ นคร และคณะ, รัฐธรรมนูญกับกระบวนการยุติธรรม, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๐), หน้า ๒๑.

๓. **ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Political Environment)** ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกัน ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เพราะเรื่องที่คุณจะตัดสินใจกระทำในลักษณะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองดังข้างต้นนั้น เราสามารถแบ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมในบริบทต่างของตัวเราเอง เช่น บริบทสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เป็นต้น และปัจจัยที่สอง คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลที่ถูกกระทบจากสิ่งเร้า การรับรู้ ทักษะคติ ความเชื่อ ความศรัทธา เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมากและน้อยแตกต่างกันออกไป พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา นั้นก็มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง เช่น ปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมในบริบทต่างๆ และปัจจัยภายในก็คือ บริบทสังคม การเมือง วัฒนธรรม เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๓ สรุปปัจจัยที่ผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
คณิต ณ นคร และคณะ (๒๕๕๐, หน้า ๒๑)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factors) ซึ่งมี ๕ ประการ คือ ทักษะคติ (Attitudes) ความเชื่อ (Beliefs) ลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality Traits) การสืบลักษณะนิสัยมาจากบิดามารดาไปสู่ลูก บริบททางสังคม บริบททางเศรษฐกิจ บริบททางวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง บริบททางการเมือง
สถิต นิยมญาติ (๒๕๕๖, หน้า ๕๑)	ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม ตัวแปรทางจิตวิทยา การมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับรางวัลหรือผลตอบแทน ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่อาศัย

๒.๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง

แนวคิดทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมทางการเมือง จะต้องศึกษาถึงความหมายของคุณธรรม และจริยธรรม ทฤษฎีจริยธรรม คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง

๑. ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

คุณธรรม ตามความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ หมายถึง คุณงามความดี คุณธรรมเป็นความดี, ธรรมแห่งความดี หรือ เพียบพร้อมด้วยความสามารถและคุณธรรม มีความเคยชินในการประพฤติดีอย่างใดอย่างหนึ่ง ตรงกันข้ามกับกิเลส ซึ่งได้แก่ ความเคยชินในการประพฤติผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง^{๒๓}

สรุปได้ว่า คุณธรรม คือคุณงามความดีหรือความประพฤติดีของมนุษย์ที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย^{๒๔}

ความหมายของจริยธรรม

ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม ไว้ว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ, ศีลธรรม, กฎศีลธรรม เป็นธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติ และถือว่า จริยธรรม เป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดั่งามถูกต้อง อันเป็นสิ่งที่ประสงค์ของสังคม และจริยธรรมจะมีได้ต้องอาศัยหลักคำสอนทางศาสนา อันได้แก่ ศีล มีแนวทางการปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาหรือการประพฤติตามกฎเกณฑ์ที่ถูกต้อง ความหมายของจริยธรรมในแง่ของจิตวิทยา ไว้ว่า หมายถึงลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงการกระทำของมนุษย์ หรือพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ด้วยลักษณะ และพฤติกรรม (การกระทำ) ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๒ ประเภทต่อไปนี้เป็น^{๒๕}

ประเภทแรก เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้นได้ มีลักษณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนอื่นที่สำคัญ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบมาก ให้การส่งเสริมสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจ รู้สึกว่าสิ่งที่ตนกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเหมาะสมที่สุด ผู้มีจริยธรรมสูงจะมีลักษณะและการกระทำที่กล่าวมานั้น

ประการที่สอง คือลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้น เป็นการกระทำที่สังคมจะลงโทษ หรือพยายามกำจัดหลีกเลี่ยงหรืองดเว้นที่จะกระทำการอันจะก่อให้เกิดโทษ เป็นลักษณะที่สังคมรังเกียจ และลงโทษเมื่อมีผู้กระทำเช่นนั้น และผู้ที่กระทำพฤติกรรมนั้น ส่วนใหญ่

^{๒๓}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, (กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖), หน้า ๓๔๐.

^{๒๔}บุญมี แทนแก้ว, จริยธรรมกับชีวิต, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๓๖.

^{๒๕}อ้างแล้ว, หน้า ๓๔๕.

จะรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ผิด เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ดีงาม ไม่สมควร มีความอับอาย หรือละอาย ฉะนั้นผู้มีจริยธรรมสูง คือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก และประเภทหลังน้อย

๒. ทฤษฎีจริยธรรม

ทฤษฎีทางจริยธรรมที่สำคัญๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

๑) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจท์ (Piaget's three stages of moral development) หรือพัฒนาการทางศีลธรรม ๓ ขั้น ของเพียเจท์ เพียเจท์ได้แบ่งขั้นของการพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ไว้เป็นลำดับขั้น โดยเริ่มต้นจากขั้นต่ำสุดไปจนถึงขั้นสูงสุด โดยไม่มีการข้ามขั้น ดังนี้

(๑) ขั้นก่อนมีจริยธรรม (Pre-moral Stage) เป็นขั้นการพัฒนาการทางศีลธรรมของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ ๑ ขวบ โดย เพียเจท์ เชื่อว่าเด็กวัยนี้ไม่มีความรู้ถึงศีลธรรมและจรรยา มารยาทใดๆ คือไม่มีประสบการณ์หรือความรู้เรื่องอะไรทั้งสิ้น เด็กในวัยนี้จะมีความเห็นแก่ตัว เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric)

(๒) ขั้นเริ่มมีจริยธรรม (Heteronomous Stage) เป็นขั้นที่ยึดหลักการของกฎเกณฑ์ (เด็กวัย ๑-๕ ขวบ) เด็กในวัยนี้เริ่มให้ความสนใจสิ่งแวดล้อม และกฎเกณฑ์ของสังคม และยอมรับกฎเกณฑ์นั้นๆ แต่ไม่รู้ว่ากฎเกณฑ์เหล่านี้มีไว้เพื่อประโยชน์อย่างไร แต่ทำตามเพราะไม่ต้องการให้ถูกลงโทษ เพียเจท์ กล่าวว่า เด็กในวัยนี้มีความคิดเกี่ยวกับเรื่องศีลธรรม ในลักษณะที่ไม่มีเหตุผล แต่มีลักษณะเป็นจริงเป็นจัง คือ ผิดก็ว่าไปตามผิด ไม่มีการยืดหยุ่น วัยนี้ไม่มีศีลธรรมของตัวเอง ยังตัดสินใจไม่ถูก เด็กจะมีความคิดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์หรือระเบียบต่างๆ ด้วยความเชื่อมั่น ๓ ประการคือ กฎเกณฑ์นั้นมีอยู่และละเมิดไม่ได้ เปลี่ยนแปลงไม่ได้

(๓) ขั้นมีจริยธรรม (Autonomous Stage) เด็กอายุตั้งแต่ ๕ ขวบขึ้นไป เด็กจะเริ่มมีพัฒนาการทางจริยธรรม เริ่มมีจริยธรรมเกิดขึ้นในตนเอง จะมีความคิดเห็นเป็นของตนเอง รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง รู้จักคำนึงถึงความเกี่ยวข้องของสิ่งต่างๆ เริ่มใช้หลักความยุติธรรมความเท่าเทียมกัน และความเสมอภาคกับบุคคลอื่นๆ ที่มาเกี่ยวข้อง เริ่มมองเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองเห็นได้ยิน และความตั้งใจหรือเจตนาที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า นั่นเด็กเริ่มตัดสินใจจริยธรรมได้อย่างถูกต้องและใช้เหตุผลจากความตั้งใจนั้น หรือเจตนาที่อยู่ที่อยู่ในใจเป็นเกณฑ์ตัดสินใจได้ เด็กในวัยนี้จะรู้จักเหตุผล เด็กจึงมีพัฒนาการทางจริยธรรมไปได้อย่างถูกต้อง คิดถึงการเปลี่ยนแปลงประโยชน์ซึ่งกันและกันและรู้จักนับถือซึ่งกันและกัน รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา เคารพในสิทธิของผู้อื่น ตั้งขึ้นนั้นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เหมาะสมได้

๓. คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง

บุคคลผู้มีพฤติกรรมทางการเมืองที่ดีจะต้องประกอบไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจะต้องประพฤติตน ๒ ลักษณะควบคู่กัน กล่าวคือ

๑) ประพฤติเป็นธรรม คือ มีความเที่ยงธรรม และยุติธรรม เช่น ประพฤติตามหลักของ ทศพิธราชธรรม อคติ พละ เป็นต้น

๒) ประพฤติตามธรรม คือ การประพฤติปฏิบัติตามธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน เช่น การปฏิบัติตามหลักกุศลกรรมบถ ๑๐ พรหมวิหาร ๔ อิทธิบาท ๔ สังคหวัตถุ ๔ เป็นต้น

นอกจากดำรงตำแหน่งหรือเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองแล้ว ก็ต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์เสียสละ อุทิศตนบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เหล่านี้ถือว่าเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง การศึกษาถึงคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งพระธรรมปิฎก ได้กล่าวไว้ในธรรมนุญชีวิตเกี่ยวกับ คนกับสังคม คนมีคุณแก่ส่วนรวม คนมีส่วนร่วมที่ดีของชุมชน และคนผู้นำรัฐ ดังนี้คือ คนกับสังคม คนมีศีลธรรม หรือมีมนุษยธรรม ที่เรียกได้ว่าเป็นอารยชน มีธรรมคือ คุณสมบัติ ดังนี้

ก. มีสุจริตทั้งสาม คือ มีความประพฤติดีประพฤติชอบ ๓ ประการ

- ๑) กายสุจริต ความสุจริตทางกาย ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย
- ๒) วาจาสุจริต ความสุจริตทางวาจา พูดสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยวาจา
- ๓) มโนสุจริต ความสุจริตทางใจ คิดสิ่งที่ดีงาม ประพฤติชอบด้วยใจ

ข. ประพฤติตามอารยธรรม โดยปฏิบัติถูกต้องตามทางแห่งกุศลกรรม ๑๐ ประการ คือ

- ทางกาย ๓

๑) ละเว้นการฆ่า การสังหาร การบีบคั้นเบียดเบียน; มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล สงเคราะห์กัน

๒) ละเว้นการแย่งชิงลักขโมย และการเอารัดเอาเปรียบ; เคารพสิทธิ์ในทรัพย์สินของกันและกัน

๓) ละเว้นการประพฤติผิดล่วงละเมิดในของรักของหวงแห่งของผู้อื่น ไม่ข่มเหงจิตใจ ทำลายลบลู่เกียรติและวงศ์ตระกูลของกัน

- ทางวาจา ๔

๔) ละเว้นการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง ; กล่าวแต่คำสัตย์ ไม่จงใจพูดให้ผิดจากความจริง เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ใดๆ

๕) ละเว้นการพูดส่อเสียด ยุยง สร้างความแตกแยก; พูดแต่คำที่เหมาะสมส่งเสริมสามัคคี

๖) ละเว้นการพูดคาถาหยาบคาย สกปรกเสียหาย; พูดแต่คำสุภาพนุ่มนวล ควรฟัง

๗) ละเว้นการพูดเหลวไหลเพื่อเจ้า ; พูดแต่คำจริง มีเหตุผล มีสาระ ประโยชน์ ถูกกาลเทศะ

- ทางใจ ๓

๘) ไม่ละโมภ ไม่เพ่งเล็งคิดหาทางเอาแต่จะได้; คิดให้ คิดเสียสละ ทำใจให้แผ่แผ่กว้างขวาง

๙) ไม่คิดร้ายมุ่งเบียดเบียน หรือเพ่งมองในแง่ที่จะทาลาย ; ตั้งความปรารถนาดี แผ่เมตตา ร่มงให้เกิดประโยชน์สุขแก่กัน

๑๐) มีความเห็นถูกต้อง เป็นสัมมาทิฐิ เข้าใจในหลักกรรมว่า ทำดีมีผลดี ทำชั่วมีผลชั่ว รู้เท่าทันความจริงที่เป็นธรรมดาของโลกและชีวิต มองเห็นความเป็นไปตามเหตุปัจจัยธรรม ๑๐ ข้อนี้ เรียกว่า กุศลกรรมบถ (ทางแห่งกรรมดี) บ้าง ธรรมจรรยาบ้าง อารยธรรมบ้าง เป็นรายละเอียดขยายความสุจริต ๓ ข้อ ข้างต้นด้วย คือ ข้อ ๑-๓ เป็น กายสุจริต ข้อ ๔-๕ เป็น วาจาสุจริต ข้อ ๘-๑๐ เป็น มโนสุจริต^{๒๖}

สรุปได้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมืองนั้น นับเป็นปัญหาหลักประการหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศไทยในลักษณะการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทยในปัจจุบันนั้น พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา นั้นจะให้ดีต้องให้นักการเมืองต้องยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะ มากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล ก็กล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางการเมืองนั้นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมนั่นเอง

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ในสังคมสมัยใหม่ ประชาธิปไตยนั้นในฐานะระบอบการปกครองที่ยอมรับในอำนาจของประชาชนต่อระบบระเบียบและกระบวนการทางการเมือง อาจจำแนกรูปแบบออกได้ ของประชาธิปไตยออกได้เป็น ๒ ประเภทด้วยกันนั่นคือ ประชาธิปไตยทางตรง ซึ่งเป็นลักษณะของการปกครองที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมมีเสียงในการปกครองโดยตรงได้ในกระบวนการกำหนดนโยบายเพื่อบริหารประเทศได้โดยตรง ในรูปของการรวมกลุ่มกับชุมนุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกันในเรื่องการเมือง ซึ่งพบเห็นได้บางรัฐเล็กๆ ในสหรัฐอเมริกาในปัจจุบันหรือย้อนหลังลงไปถึงยุคนครรัฐกรีกโบราณ ที่ได้รับการกล่าวอ้างถึงในฐานะต้นแบบแห่งประชาธิปไตยทางตรง แต่ด้วยข้อจำกัดของสังคมสมัยใหม่นั้น ทั้งในเชิงโครงสร้างความสลับซับซ้อนของสังคมเก่าและปริมาณคนในสังคมที่มากขึ้น ประชาชนทุกคนจึงไม่อาจสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองได้ทั้งหมด

^{๒๖} คณาจารย์สำนักพิมพ์เสียงเชียงใหม่, **ธรรมศึกษาขั้นตรี**, ฉบับมาตรฐาน บูรณาการชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : เสียงเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๓๖-๓๘.

ทั้งยังเป็นกรยากลำบากในทางปฏิบัติที่จะสร้างกลไกรองรับการแสดงส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนทั้งหมดในสังคมได้อย่างรัดกุม จึงได้เกิดรูปแบบของประชาธิปไตยอีกประเภทหนึ่งคือ ประชาธิปไตยโดยการใช้อำนาจทางอ้อมของประชาชนผ่านผู้แทน (Representative Democracy) เพื่อใช้อำนาจทางการบริหารปกครองไม่ว่าจะผ่านระบบรัฐสภาหรือไม่ก็ตาม ในบรรดากระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนในการใช้อำนาจทางการเมืองเมื่อแทนประชาชนนั้นเป็นที่ ยอมรับว่าการเลือกตั้งเป็นรูปแบบพื้นฐานที่เหมาะสมที่สุดภายใต้รูปแบบอันหลากหลายของการให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชน การเลือกตั้งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สะท้อนแสดงออกซึ่งเจตจำนง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการส่งบุคคลหรือคณะบุคคลเชิงกลุ่มการเมืองที่มีอุดมการณ์และนโยบายในการใช้อำนาจอันสอดคล้องกับความต้องการของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด รวมตลอดจนถึงการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนเป็นองค์รวมและท้ายที่สุดคือการสร้างความกินดีอยู่ดีให้แก่ตน ในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

การเลือกตั้งจึงเป็นเครื่องมืออันสำคัญและเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถแสวงหาทางเลือกในการปกครองและสนองความต้องการของเขาเอง พิจารณาในทางทฤษฎี การเลือกตั้งถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการทางการเมือง ที่เป็นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สำคัญอันหนึ่งว่าในช่วงเวลาหนึ่ง คณะบุคคลใดจะได้ทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ และประเทศจะเป็นไปในแนวทางใดก็ด้วยความเห็นชอบหรือฉันทานุมัติของประชาชนส่วนใหญ่จากกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งอาจจะมีเหตุผลหรือปัจจัยที่น่าพึงรอมรับหรือเป็นไปโดยอาศัยความรู้สึกบางประการ ผ่านนโยบายของผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดนั่นเอง

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งนั้นถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นหรือแสดงออกซึ่งเจตจำนง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนดั่งนั้น พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา นั้นได้แสดงออกพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งเป็นอย่างดี

๒.๓.๑ ความหมายของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง (Election) เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนาารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ในอันที่จะมอบความไว้วางใจในตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตยอันจะเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติข้อ ๒๑ (๑) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) สรุปใจความสำคัญได้ว่า “เจตจำนงของประชาชนนั้นย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาลที่เป็นผู้ปกครองเจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตาม

กำหนดเวลาด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากันและกระทำเป็นการลับด้วยวิธีการอื่นใดที่จะรับประกันในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นไปโดยเสรีภาพ”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ว่า หมายถึงการเลือกบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนตน กรณีต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น นิยามของการเลือกตั้งที่เข้าใจได้ง่ายได้แก่ทัศนะของ ธาณินทร์ กรัยวิเชียร อดีตนายกรัฐมนตรียุคของไทยซึ่งกล่าวว่า การเลือกตั้งหมายถึง การที่ประชาชนได้เลือกบุคคลหนึ่งจากบุคคลหลาย ๆ บุคคลหรือจากบัญชีรายชื่อหนึ่งหรือหลายบัญชี เพื่อให้เข้าไปมีส่วนมีเสียงในคณะบริหารราชการแผ่นดิน การเลือกตั้งไว้ว่าการเลือกตั้งหมายถึง การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนบุคคลหนึ่งจากหลายๆ คน หรือจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชี เพื่อให้ไปกระทำการ อันหนึ่งอันใดแทนตน ความหมายเช่นนี้เห็นได้ว่าได้จำแนกประเภทของการเลือกตั้งไปและแฝงปรัชญาแนวคิดการเลือกตั้ง ไว้ในตัว

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นกิจกรรมทางการเมืองอันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกถึงซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองการปกครอง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน^{๒๗} การเลือกตั้งว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเอง โดยอิสระว่าจะเลือกใครเป็นตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้สมัครใจเสนอตัวเข้าไปให้ประชาชนเลือกและผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประเทศมีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครองเป็นต้น การเลือกตั้ง หมายถึง เป็นกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวนี้ปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือการละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง

^{๒๗} กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในระบบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๔๑-๔๓.

หรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนสังคม โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตนด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองนั้นที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้นจะนำอุดมการณ์และนโยบายในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองปกครองของประชาชน นั่นเอง

การเลือกตั้ง (Election) มีนัยความหมายจำแนกออกได้เป็นสองแง่กล่าวคือ การเลือกตั้งในแง่มุมของกฎหมายและการเลือกตั้งแง่มุมปรัชญา โดยในส่วนแรก การเลือกตั้งในแง่มุมของกฎหมายนั้น เป็นการพิจารณาจากกฎหมายการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยทั่วไปแล้วจะมีสภาพอยู่ ๓ ประการคือ^{๒๘} การเลือกตั้งที่เป็นสิทธิ (rights) ในแง่นี้ การเลือกตั้งถือเป็นสิทธิที่มีความสำคัญประการหนึ่งที่รัฐจะต้องให้ความคุ้มครอง การเลือกตั้งในฐานะที่เป็นอภิสิทธิ์ (privilege) เป็นการที่ผู้ลงคะแนนเสียงมีความเป็นอิสระที่จะเลือกกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ ที่ได้รับการยอมรับจากกฎหมาย ปราศจากการแทรกแซงหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเป็นต้น และการเลือกตั้งในฐานะที่เป็นหน้าที่ (duty) อันหมายถึง การที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีสภาพเป็นหน้าที่จึงเป็นไปโดยที่กฎหมายได้ระบุหรือบังคับให้ผู้ลงคะแนนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ากฎหมายได้ระบุหรือบังคับให้ผู้ลงคะแนนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่ต้องกระทำการลงคะแนนเสียงที่กำหนดไว้หน้าที่ทางการเมืองของประชาชนโดยผลทางบังคับของกฎหมายนั้นเป็นเช่นนี้ ยกตัวอย่างได้แก่ประเทศไทย ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทย หากเพิกเฉยจะต้องถูกลงโทษด้วยการเสียสิทธิทางการเมืองเป็นเด็ดขาดบางประการเป็นต้น

ในส่วนที่สอง การเลือกตั้งในแง่มุมปรัชญา แบ่งออกได้เป็น ๓ ประการดังนี้

ประการแรก การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นสิทธิตามธรรมชาติ เป็นสิทธิที่เกิดมากับบุคคลในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของรัฐบาล ทั้งนี้เพราะบุคคลย่อมเสมอภาคกัน อันมีลักษณะตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งหากบุคคลผู้ใดเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้วย่อมมีความเป็นผู้ใหญ่และไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้ว จะมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ประการที่สอง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นภารกิจสาธารณะอย่างหนึ่ง ความก้าวคืบหน้าของสังคมย่อมขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของบุคคลให้เป็นไปตามหน้าที่อย่างชาญฉลาด เมื่อเป็นดังนี้แล้ว การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงจำกัดเฉพาะแก่บุคคลที่เหมาะสมเท่านั้นและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยดีเท่านั้น การดำเนินการตามแนวนั้น บุคคลจึงอาจถูกกำหนดสิทธิในการ

^{๒๘}เอกชาติ แจ่มอัน, พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามรัฐธรรมนูญ : คณะกรรมการการเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๗), หน้า ๔๓.

ลงคะแนนได้เสมอ หากเมื่อปรากฏว่าบุคคลใดนั้นเข้าลักษณะที่ไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างถูกต้องเลย

ประการที่สาม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นมีสภาพเป็นสิทธิคัดค้านการกระทำได้ กล่าวคือ ผู้ออกเสียงลงคะแนนที่คัดค้านการกระทำหรือนโยบายของรัฐ จะลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคการเมืองที่ตรงกันข้ามกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สนับสนุนรัฐบาลหรือร่วมรัฐบาลนั้นแล้ว พรรครัฐบาลหรือพรรคร่วมรัฐบาล ในวันที่มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นหรือวันเลือกตั้งเป็นสำคัญอย่างยิ่ง

สรุปได้ว่า คำนียามของการเลือกตั้งได้หมายความว่า กระบวนการและกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทั้งบทบาทในแง่การกำหนดตัวผู้บริหารประเทศ และการแสดงบทบาทตามเจตนารมณ์ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารประเทศของผู้มีอำนาจปกครอง ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาลอีกด้วย หรือเป็นการที่ประชาชน ได้แสดงออกซึ่งมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกด้วยดังนั้นพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยการออกเสียง ลงคะแนนเลือกตัวแทนของประชาชนตามความเห็นโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นตัวแทนของตนไปใช้อำนาจอธิปไตย ทั้งในทางนิติบัญญัติและการบริหารกิจการของประเทศผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้ที่สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือก และผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งหมดมีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชน

๒.๓.๒ ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้งเป็นหลักการสำคัญของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยเริ่มแรก ซึ่งก็คือ การให้พลเมืองจำนวนมากที่สุด ได้ใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครอง ซึ่งก็อาจทำได้ในทางปฏิบัติเนื่องจากพลเมืองมีจำนวนมาก ที่จะจัดการปกครองตนเอง นอกจากนี้พลเมืองบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปกครองที่เพียงพอ ในขณะที่ประชาชนบางส่วนต้องมีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวอีกด้วย การปกครองแบบประชาธิปไตยโดยตรงจึงได้ถูกเปลี่ยนมาเป็นการให้ประชาชนได้ใช้อำนาจอธิปไตย^{๒๙} ผ่านทางผู้แทน กล่าวคือ ให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลจำนวนหนึ่งไปทำหน้าที่เป็นผู้แทนที่เขาเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถให้ไปทำหน้าที่ในการอำนาจรัฐแทนเขา

^{๒๙} สารานุกรมบริแทนนิกา (Encyclopedia of Britannica), อำนาจอธิปไตย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://en.wikipedia.org/wiki/Sovereignty> [๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓].

จำแนกความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ ๒ ลักษณะดังนี้

ก. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎี

ในทางทฤษฎีกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามส่วนคืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ มีความเชื่อมโยงกับปรัชญาการเลือกตั้ง กล่าวคือ การเลือกตั้งจะเป็นที่มาของกลไกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในประเทศประชาธิปไตยเท่านั้น ในความหมายนี้ การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นการยอมรับในอำนาจของประชาชนในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งได้มีการมอบอำนาจให้กับตัวแทนของประชาชนไปปฏิบัติภาระตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ การเลือกตั้งจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีสิทธิลงคะแนนเสียงได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ด้วยการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และมีความสัมพันธ์กับอำนาจทางฝ่ายบริหาร ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎีที่เป็นไปตามนัยแห่งทฤษฎีประชาธิปไตยแบบคลาสสิกนี้ บ่งชี้ให้เห็นว่า การเลือกตั้งเป็นการเลือกรัฐบาลที่จะเข้ามาปกครองประเทศ

ข. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางปฏิบัติ

การเลือกตั้งในทางปฏิบัตินั้น ได้มีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติเชิงบังคับข้อ ๒๑ แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งสรุปใจความสำคัญไว้ว่า "เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจการปกครองของรัฐบาล เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงโดยการเลือกตั้งอันสุจริตเท่านั้น ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลาวาระ ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำการลับ ด้วยวิธีการอื่นใดที่รับประกันได้ว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะเป็นไปโดยเสรี" ในแง่นี้ การเลือกตั้งจะเป็นกระบวนการทางปฏิบัติหรือขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตย และในทางปฏิบัตินี้ อาจจัดแบ่งความสำคัญของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๖ ประการ ประกอบด้วย

ประการแรก การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงหรือความต้องการของประชาชนในการที่มีส่วนร่วมทางการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับระบบการเมือง

ประการที่สอง การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีผลต่อการจัดตั้งรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยสันติวิธี ก่อให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนผ่านอำนาจได้อย่างดี ห้องกันการผูกขาดอำนาจและการฉ้อราษฎร์บังหลวง

ประการที่สาม การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางการเมืองกับประชาชนเป็นอย่างดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นกลไกที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้าง

ส่วนบน อันประกอบด้วยรัฐสภา รัฐบาลและศาล กับโครงสร้างส่วนล่าง ซึ่งก็คือประชาชน โดยผ่านการมีส่วนร่วมทางการ

ประการที่สี่ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการนั้น กลไก และขั้นตอนที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย หรือเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันการใช้ความรุนแรงทางการเมืองได้ การปฏิบัติ รัฐประหาร เมื่อการเมืองเกิดวิกฤตการณ์ การเลือกตั้งในแง่จึงเป็นเครื่องมือประการหนึ่งที่จะใช้ลดความขัดแย้ง

ประการที่ห้า การเลือกตั้งก่อให้เกิดบูรณาการทางสังคมและความรู้สึกในทางปฏิบัติที่ต่าง ต้องมีสิทธิหน้าที่ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญทั้งในทางการเมืองและสังคมไทย ในการสร้างความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และการเป็นเจ้าของประเทศชาติของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือเป็นกิจของพลเมืองที่พลเมืองในประชาคมการเมืองจะต้องปฏิบัติ

ประการที่หก การเลือกตั้งก่อให้เกิดการกลมเกลียวทางการเมือง ทั้งนี้เพราะมีกิจกรรมทางการเมืองหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการหาเสียง ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการสื่อสารถ่ายทอดความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างเสริมการเรียนรู้ระหว่างกันจนนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองร่วมกันในที่สุด^{๓๐}

การเลือกตั้งมีผลสำคัญต่อการเมืองประการหนึ่ง และเป็นสิ่งกำหนดผู้ที่จะเข้าหรือออกจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งหากจะกล่าวให้กระชับก็คือการเข้าออกจากอำนาจทางการเมือง (ทัศนนะผู้เขียนบทความ) และมีความสำคัญต่อระบบการเมือง คือ

ประการแรก การเลือกตั้ง สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบบระบอบการปกครอง เช่น การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือผู้ปกครองโดยสันติ ทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนามของสังคมประชาชน เพราะได้รับความยินยอมให้เข้าปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน และทำให้ประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองเกิดความผูกพันกับนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลที่ตนเลือกเข้าไปทำหน้าที่ และทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ทั้งรัฐบาลก็จะเรียกร้องให้ประชาชนเสียสละเพื่อประเทศได้ ลักษณะดังกล่าวนี้ จะช่วยเสริมสร้างความชอบธรรมแก่รัฐบาลมากกว่าการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

ประการที่สอง การเลือกตั้ง เป็นกลไกเชื่อมโยงที่สะท้อนทัศนคติของสาธารณชนต่อนโยบายของรัฐบาลและกำหนดแนวทางของนโยบายการบริหารออกมาเป็นการเลือกตั้งนั้น ก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประชาชนมากมายหลายประการ

^{๓๐}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๑๖.

ประการสาม การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างพร้อมเพรียงกัน จะทำให้ได้มาซึ่งผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวแทนของประชาชนเป็นส่วนใหญ่อย่างแท้จริง ในทางตรงข้ามกัน หากประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย ผู้แทนราษฎรก็มักจะไม่มีความหลากหลายที่กว้างขวาง ผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งก็มีสภาพเป็นผู้แทนของเสียงส่วนน้อย

ประการที่สี่ การเลือกตั้งที่เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ย่อมเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้สิทธิพลโดยเฉพาะทางการเงินเพื่อให้ได้รับโอกาสในการเลือกตั้งลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกัน การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมก็เป็นช่องทางที่เปิดต่อคนที่มีความรู้ความสามารถให้เข้ามาสมัครรับเลือกตั้งได้มากขึ้น และโอกาสที่คนมีความรู้ความสามารถจะได้รับการเลือกตั้งก็จะมีมากขึ้นตามไปด้วย

ประการที่ห้า การเลือกตั้งเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เองจากการเลือกตั้งถือเป็นหัวใจของการปกครองระบอบนี้ แต่หากประชาชนไม่สนใจไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยนอนหลับทับสิทธิ์แม้จะมีการกำหนดให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญระบุไว้ก็ตาม

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งนั้น กระบวนการและกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทั้งบทบาทในแง่การกำหนดตัวผู้บริหารประเทศ และการแสดงบทบาทตามเจตนารมณ์ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารประเทศของผู้มีอำนาจปกครองนั้น ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล หรือเป็นการที่ประชาชน ได้แสดงออกซึ่งมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนเลือกตัวแทนของเขาตามความเห็นโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นตัวแทนดั่งนั้น การเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้ที่สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือก และผู้ที่ได้รับการเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งหมดมีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชน

๒.๓.๓ ประเภทของการเลือกตั้ง

การพิจารณาแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนน โดยพอที่จะสามารถแบ่งประเภทของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑) **การเลือกตั้งทั่วไป** (General Election) คือ การเลือกตั้งที่มีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศในการมาลงคะแนนเสียงพร้อมๆ กัน เป็นการเลือกตั้งคราวเดียวกันทั้งประเทศ ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้วัดกระแสทางการเมืองของประเทศได้เป็นอย่างดี แต่กระนั้น การเลือกตั้งทั่วไปก็ยังเป็นภาพสะท้อนความคิดเห็นแนวโน้มของกระแสความคิดเห็นทางการเมืองในประชาชนในประเทศหรือในเขตเลือกตั้งนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

๒) **การเลือกตั้งซ่อม** (By Election) เป็นการเลือกตั้งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่แทนในกรณีต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากบุคคลนั้นขาดจากสมาชิก เช่น ตาย ลาออกถูกถอดถอนออก

จากตำแหน่ง เป็นต้น ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมเพื่อให้ได้ผู้แทนประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในตำแหน่งนั้นๆ แทนบุคคลเดิม แต่มีบางกรณีที่มีคำพิพากษา หรือคำวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาเป็นไปโดยมิชอบ ซึ่งเป็นการขาดสมาชิก และกำหนดให้เป็นการเลือกตั้งอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า การเลือกตั้งซ้ำ (Reelection)

๓) **การเลือกตั้งเพิ่ม** เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนหลายๆ จังหวัดหรือหลายเขตเลือกตั้งในคราวเดียวกัน แต่มิใช่การเลือกตั้งทั้งประเทศ

๔) **การเลือกตั้งซ้ำ** (Re-election) คือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่อีกครั้งหนึ่งในกรณีที่สภานิติบัญญัติหรือศาลยุติธรรม/ศาลรัฐธรรมนูญ อันรวมไปถึงองค์การที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเลือกตั้งที่กฎหมายให้อำนาจไว้วินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นโมฆะ หรือผิดวัตถุประสงค์กฎหมายและได้มีคำสั่งที่ขอให้เพิกถอนเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่พ้นไป ซึ่งอาจจะเป็นรายบุคคลหรือรายเขตเลือกตั้งก็ได้การสังกัดกลุ่มการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็เป็นเกณฑ์อีกประการหนึ่งที่ใช้เพื่อจำแนกรูปแบบหรือชนิดของการเลือกตั้ง ซึ่งใช้กันอยู่ในการเลือกตั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น^{๓๑}

จำแนกประเภทของการเลือกตั้งตามเกณฑ์แบบ คือ

การเลือกตั้งแบบอิงสังกัด (Partisan Election) เป็นการเลือกตั้งที่ปรากฏในระดับชาติหรือระดับประเทศ และการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นบางตำแหน่งได้แก่ การเลือกตั้งประธานาธิบดี วุฒิสมาชิกผู้แทนราษฎร ผู้ว่าการรัฐ สมาชิกสภานิติบัญญัติ นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเมือง เป็นต้น กับอีกประเภทหนึ่งคือ การเลือกตั้งแบบไม่อิงสังกัด (Non-partisan Election) เป็นแบบที่ผู้สมัครไม่ได้อิงสังกัดซึ่งในบางรัฐใช้เป็นรูปแบบของการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี^{๓๒} สมาชิกสภาเมืองหรือแม้แต่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนในท้องถิ่นก็ใช้รูปแบบนี้ เทอร์เนอร์ กล่าวไว้ด้วยว่า มากกว่าหนึ่งในสามของรัฐและท้องถิ่นต่างๆ ของอเมริกา รวมทั้งการเลือกผู้พิพากษาศาลแห่งรัฐ ใช้ลักษณะการเลือกตั้งแบบไม่อิงสังกัด ทั้งนี้แต่ละประเภทของการเลือกตั้งดังกล่าว ต่างก็มีข้อดีข้อเสียด้วยกันทั้งสิ้น กล่าวคือ การเลือกตั้งแบบไม่อิงสังกัดนั้นได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างมาก ด้วยเหตุที่ว่าผู้ได้รับเลือกตั้งจะยังประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นและรัฐของตนได้มากกว่าการที่ผู้สมัครมีสังกัด โดยเฉพาะการสังกัดพรรคการเมือง ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนทางการเงินในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ในขณะที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบไม่อิงสังกัด จะมิได้รับความสนับสนุนและความช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐแต่อย่างใด เมื่อพิจารณาการแบ่งประเภทของการเลือกตั้งโดยอิง

^{๓๑} วิชา ไชยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, ๒๕๔๑), หน้า ๖๐.

^{๓๒} วิสุทธิ์ โปธิแทน, ประชาธิปไตย: แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๕๔.

หรือไม่อิงสังกัดตามทัศนคติของเทอร์เนอร์และคณะดังกล่าวจะพบว่า การเลือกตั้งในระดับชาติของประเทศไทย

ซึ่งได้แก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะเป็นการเลือกตั้งแบบอิงสังกัดพรรคการเมือง ในขณะที่การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนายกเทศมนตรี เป็นต้น เป็นการเลือกตั้งแบบไม่อิงสังกัด แม้ในทางจริงแล้วเรามักจะได้ยินอยู่เสมอว่า การเลือกตั้งผู้แทนประชาชนดังกล่าวนี้ มักมีพรรคการเมืองหนุนหลังหรือให้การสนับสนุนไม่ทางหนึ่งก็ทางใด อันก็มักจะเป็นไปในทางลับ^{๓๓}

๑. ระบบการเลือกตั้ง

ระบบการเลือกตั้ง มีฐานะเป็นระบบการคิดคะแนนของผู้ที่มาลงคะแนนเสียงในเลือกตั้งเพื่อชี้ขาดว่าใครเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ประชาชนได้เลือกในสภาหรือฝ่ายบริหารในกรณีที่มีเสียงข้างมากและได้รับการเลือกจากสภาผู้แทนราษฎรไปเป็นรัฐบาลในประเทศที่ใช้รูปแบบการปกครองแบบรัฐสภาอีกด้วย ระบบการเลือกตั้งโดยทั่วไปที่ใช้กันอยู่สำหรับประเทศต่างๆ ในปัจจุบัน สามารถแยกประเภทออกได้ออกโดยพิจารณาจากความเห็นของ ไนมิและไวส์เบิร์ก ที่กล่าวว่าวิธีการเลือกตั้งอาจกำหนดขึ้นโดยให้เลือกบุคคลหนึ่งจากบุคคลที่เป็นผู้สมัคร อีกหลายคน และผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดก็จะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งเรียกรูปแบบนี้ว่า “ระบบการเลือกตั้งโดยอาศัยเสียงข้างมาก” ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นระบบที่มีวิวัฒนาการไปตามขั้นตอนของประวัติศาสตร์ โดยเริ่มต้นจากประเทศอังกฤษ หรืออาจใช้วิธีการเลือกผู้สมัครจากทั้งบัญชีผู้รับสมัครเลือกตั้งซึ่งพรรคการเมืองเป็นผู้จัดทำไว้ ที่มักเรียกกันว่า “ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน” โดยขยายความวิธีการหรือระบบการเลือกตั้งไว้ว่า ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก อาจมีวิธีดำเนินการแตกต่างกันไปหลากหลายรูปแบบ แต่ก็มีคุณลักษณะที่สำคัญคือกำหนดให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดนั้นได้รับเลือกเป็นผู้แทน ไม่ว่าจะคะแนนเสียงที่ได้มานั้นจะเป็นเสียงส่วนใหญ่หรือไม่ หรือที่เรียกกันว่า ในขณะที่ผู้ที่ได้รับคะแนนในลำดับรองลงมา หากเกินกว่าจำนวนที่กำหนดนั้นให้มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้นๆ ก็เป็นคะแนนที่สูญเปล่า ไม่มีลักษณะของการขึ้นบัญชีไว้เพื่อรอทดแทนกรณีผู้ที่ได้รับเลือกในลำดับที่สูงขึ้นไปพ้นสถานภาพซึ่งก็ถือว่าเป็นวิธีหรือระบบการเลือกตั้งโดยอาศัยเสียงข้างมากอย่างเคร่งครัด จนเป็นที่กล่าวถึงว่าแท้จริงนั้น ระบบนี้มีได้ให้ความสนใจกับเสียงกลุ่มน้อยเลย ประเทศที่ใช้ระบบนี้ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ สวีเดน และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตของไทยในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ดี ด้วยข้อเสียของระบบเสียงข้างมากนั้น ที่ทำให้เสียงส่วนน้อยที่ไม่ได้รับเลือกในกลุ่มจำนวนผู้แทน

^{๓๓} สมบัติ อารงธัญวงศ์, การเมืองอังกฤษ, การเมืองอังกฤษ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๔), หน้า ๑๖๓-๑๖๔.

ที่ต้องการต้องสูญเปล่าไป หลายประเทศในยุโรปตะวันตกเช่น ฝรั่งเศส จึงพัฒนารูปแบบการเลือกตั้งดังกล่าวมาเป็นวิธีการที่เรียกว่า “ระบบเสียงข้างมากสองรอบ” คือ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งที่ได้

คะแนนเสียงมากที่สุดนั้น จะต้องเกินกว่าครึ่งบวกหนึ่ง (หรือ ๕๐%+ ๑ เสียง) ของคะแนนเสียงทั้งหมด (Absolute Majority) ด้วย ในกรณีที่ ไม่มีผู้สมัครรายใดได้รับคะแนนเสียงถึงจำนวนดังกล่าวจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในรอบที่สอง ซึ่งในครั้งที่สองนี้ ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดและลำดับรองลงมา จะได้รับการเลือกตั้งจนครบตามจำนวนที่ต้องการ^{๓๔} อีกแบบหนึ่งคือ ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน (Proportional Representation) เป็นการเลือกตั้งโดยกำหนดให้ผู้ลงคะแนนเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองเสนอเป็นบัญชีๆ ไป ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงตามส่วนแห่งคะแนนเสียงทั้งหมดจะเป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งในรูปแบบนี้ ระบบการเลือกตั้งดังกล่าวเกิดขึ้น เพื่ออุดช่องว่างของการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก โดยคำนึงถึงโอกาสในการได้รับเลือกตั้งของคนที่มีเสียงข้างน้อย ซึ่งเท่าที่เป็นการสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนทั่วทั้งหมดยังคงเป็นการบังคับทางอ้อมให้บุคคลกลุ่มต่างๆ จำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อจัดตั้งหรือรวมกลุ่มทางเป็นพรรคการเมือง ประเทศที่ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบนี้ได้แก่ นอร์เวย์ สวิตเซอร์แลนด์ และประเทศไทย ภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยปัจจุบัน ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งแบบนี้ไว้ด้วยดังนั้น และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับการเลือกตั้งแบบสัดส่วนของประเทศเยอรมันแล้ว จะพบว่า ระบบสัดส่วนของไทยมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันอย่างยิ่ง กล่าวคือ ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจะเป็นแบบที่มีการเลือกตัวบุคคลเป็นส่วนมาก

โดยกำหนดให้ผู้ลงคะแนนทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงได้คนละ ๒ คะแนน คะแนนแรกเป็นคะแนนที่ออกเสียงให้แก่ผู้รับสมัครจากเขตเลือกตั้ง (Apportionment) ซึ่งมีได้เขตเลือกตั้งละหนึ่งคนส่วนอีกคะแนนหนึ่งใช้เลือกพรรคการเมือง ซึ่งจะมีความสำคัญมากเพราะเป็นส่วนที่ใช้ชี้ขาดต่อสถานภาพของพรรคการเมืองนั้นในท้ายที่สุดเมื่อมีการพิจารณาคะแนนนั้นๆ ตามสัดส่วนแล้ว ในกรณีประเทศไทย หากสัดส่วนเสียงจากระบบบัญชีรายชื่อได้ต่ำกว่าร้อยละ ๕ จากคะแนนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง ก็จะมีผลให้พรรคการเมืองนั้นถูกยุบไป ในขั้นต้นคะแนนจากบัญชีรายชื่อ หรือที่เรียกกันว่าปาร์ตี้ลิสต์จะบอกว่า พรรคการเมืองได้ที่นั่งในสภาเป็นจำนวนเท่าใด และมีใครบ้างในบัญชีรายชื่อเรียงตามลำดับลงไปจะได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของประเทศไทย ยังกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากระบบบัญชีรายชื่อเท่านั้นจึงจะมีสิทธิอื่นๆ ทำหน้าที่ในตำแหน่งบริหารหรือรัฐมนตรีตำแหน่งต่างๆ ได้ โดยความเช่นนี้เท่ากับว่า หากผู้แทนราษฎรจากระบบแบ่งเขตเลือกตั้งรายใดต้องการจะไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จะไม่สามารถกระทำได้เลย เว้นแต่จะต้อง

^{๓๔}อ้างแล้ว, หน้า ๑๗๐-๑๗๔.

ลาออกจากสถานะนั้นและจัดการเลือกตั้งซ่อม (By-election) ทดแทนตำแหน่งที่ว่างลง ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน

ระบบบัญชีรายชื่อที่ได้รับการตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่ายบริหาร ก็จะต้องพ้นจากสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นกัน แต่ไม่ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ แต่ให้เลื่อนลำดับของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในบัญชีรายชื่อถัดไปขึ้น มาแทนระบบการเลือกตั้งอีกแบบหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นคือ ระบบการเลือกตั้งแบบผสม ซึ่งเป็นการผสมระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากและการเลือกตั้งแบบสัดส่วนร่วมกัน ซึ่งก็สามารถแยกออกได้เป็น ๒ รูปแบบหลักคือ

(๑) ระบบการเลือกตั้งแบบผสมที่แยกการคิดคะแนนเสียงข้างมาก แต่สำหรับเขตเลือกตั้งใหญ่จะใช้วิธีการคิดแบบสัดส่วน ตัวอย่างประเทศที่ใช้ระบบการเลือกตั้งรูปแบบผสมลักษณะนี้ได้แก่ประเทศฝรั่งเศส ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฉบับลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๑๙๕๑ และ

(๒) ระบบที่ใช้วิธีการคิดคะแนนแบบเสียงข้างมากในเขตเลือกตั้งทั้งหมด แต่ในขณะเดียวกันก็ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอีกจำนวนหนึ่งตามระบบสัดส่วนควบคู่กันไป ระบบนี้ใช้อยู่ในประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่นและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

๒. กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง

สิ่งสำคัญนั้นที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็คือ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งนั้นในบทความนี้ได้หยิบยกเอาผลการศึกษาบางส่วนมานำเสนอ อันได้แก่ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ปรากฏผลการศึกษาไว้จำนวนมากกระทั้งยากจะหยิบยกมากล่าวถึงได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ผลงานการศึกษาแทบทั้งหมดนี้ชี้ให้เราเห็นกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งที่สามารถจำแนกออกเป็น ๔ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้ง ข่าวสารเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง ข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครเลือกตั้ง และข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองนั้นที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในแง่ประเด็นของการศึกษากระบวนการออกเสียงเลือกตั้งในขั้นตอนนี้พบว่า มีหัวข้อที่แตกต่างกันไป เช่นการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ผลการศึกษานี้จำนวนไม่น้อยช่วยให้เราเข้าใจได้ว่า ประชาชนในชนบทได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยผ่านสื่อหรือช่องทางใดบ้าง หรือเป็นการศึกษาในประเด็นว่าข่าวสารต่างๆ เช่นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนเลือกรับในลักษณะใดและมีการนำข่าวสารนั้นไปเป็น

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงหรือไม่ เพียงใด เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๒ เป็นขั้นตอนของการสร้างหลักเกณฑ์และให้นำหน้าของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้ง ในขั้นตอนนี้ เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจและได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่นั้น หรือผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผูกพันกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองถูกใจหรือชอบใจมากที่สุดให้เหลือจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้หรือเท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงได้ ผู้ลงคะแนนเสียงก็จะสามารถสร้างหลักเกณฑ์ของตนเองว่าในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองใดการเมืองหนึ่งหรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคลที่กระทำ การที่ผู้มีสิทธิออกเสียงจะลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด และโดยใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นองค์ประกอบการตัดสินใจนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่นความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ทั้งจากเรียนรู้ด้วยตนเองหรือแหล่งความรู้รอบตัวเองนั้น และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นนั้น กระบวนการออกเสียงเลือกตั้งของบุคคลในขั้นตอนนี้ เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบกับตัวผู้สมัครรับทราบข่าวสารต่างๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองไปยังประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอีกด้วย ภายหลังจากนั้น ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับมานั้นสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะได้ให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ ๓ การที่ประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และให้มีน้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงตามที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ได้ในการคัดเลือกผู้สมัครผู้สมัครเลือกตั้งแล้ว จากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน (หรือเท่าที่ผู้ลงคะแนนเสียงจะประเมิน) ว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรได้รับการประเมินตามการประเมินของ ผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

ขั้นตอนที่ ๔ การที่ตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งนั้น ในขั้นตอนนี้ตามปกติแล้ว ผู้ลงคะแนนเสียงจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นหรือเข้ามาทำให้การตัดสินใจที่เกิดจากการประเมินผลครั้งแรกเปลี่ยนแปลงไปได้ เช่น ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของอารมณ์สินจ้าง คำมั่นสัญญา สิ่งของหรือ เงินทอง ที่ได้รับจากหัวคะแนนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือจากผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นๆ

สรุปได้ว่า การพิจารณาแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้ง ระบบการเลือกตั้งกระบวนการตัดสินใจ วิธีการคิดคะแนน โดยพอที่จะสามารถแบ่งประเภทของการเลือกตั้งออกไปได้ ดังนั้น พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา นั้นก็มีการใช้หลักเกณฑ์ ของการเลือกตั้งนั้นๆ เป็นอย่างดี

๒.๓.๔ แนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้อธิบายแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้ง

ในการศึกษาเพื่อให้ได้คำอธิบายของพฤติกรรมทางการเมือง หรือปรากฏการณ์ทางการเมืองอันใดอันหนึ่งโดยอยู่บนหลักการแห่งเหตุผลของ นักรัฐศาสตร์มักจะอาศัยการอ้างอิงถึงองค์ประกอบหรือองค์ความรู้ซึ่งได้รับการพิสูจน์มาแล้วผ่านกระบวนการหรือระเบียบวิธีวิจัยว่าถูกต้องเที่ยงแท้ ที่เรียกว่า “ทฤษฎี (Theory)” ทฤษฎีนี้เอง อาจจะไปคาดการณ์พฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้นได้ล่วงหน้าหากมีองค์ประกอบใดที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มเป็นไปดังที่ว่านั้น การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระบบการเมืองต่าง ๆ นั้น มองในแง่หนึ่งแล้วนับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่จะทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับกระบวนการปกครองนั้น ได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นหัวใจของกิจกรรมทางการเมืองทุกระบบทุกระเบียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่มีปัจจัยเกี่ยวข้องอย่างซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภายใต้สภาพการณ์ที่การแข่งขันในการเลือกตั้งหรือการแข่งขันทางการเมืองสูงแล้ว ก็ยังมีการใช้แนวโน้มของการใช้เทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ ในกิจกรรมเลือกตั้งที่ซับซ้อนเพื่อมุ่งหมายชัยชนะทางการเมืองมากขึ้นตามไปด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้ นักรัฐศาสตร์หลายท่านได้ให้ข้อสังเกตการณ์ว่า การเลือกตั้งในปัจจุบัน นับวันแต่จะมีความซับซ้อนหรือมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากขึ้น มีการใช้นวัตกรรมทางการเมืองการตลาดการเมือง หรือมีการใช้เงินในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยต่อการสร้างรูปแบบ

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งในฐานะที่เป็นผู้นำทางสังคม โดยอิงทัศนะของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน เราอาจจำแนกลักษณะของพฤติกรรมทางการเมืองการเลือกตั้งของบุคคลออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑) การออกเสียงเลือกตั้งเป็นการกระทำที่มีเจตจำนงเชิงเหตุผล อันได้แก่ การที่ผู้เลือกตั้งมีการคิดคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้จากการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เช่น การมุ่งหวังที่จะเลือกคนที่ตนเองสนับสนุนให้เข้าไปมีอำนาจ เพื่อที่จะกำหนดนโยบายได้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของตนเองกล่าวคือ การที่จะบรรลุเป้าหมายผลประโยชน์ โดยการใช้การเลือกตั้งเป็นวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น

๒) การออกเสียงเลือกตั้งเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำตามค่านิยม ได้แก่ ผู้ที่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเห็นว่า การไปเลือกตั้งมีความมุ่งหมายในแง่คุณค่าอยู่ในตัว ยกตัวอย่างเช่น คนที่มี

ความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยจะเห็นว่าการเลือกตั้งมีคุณค่าในแง่ที่เป็นการส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๓) การออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการกระทำตามอารมณ์หรือความพึงพอใจแบบปราศจากเหตุผลเช่น คนที่มีความรู้สึกรักใคร่ชอบพอดังผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคน แล้วไปใช้สิทธิเลือกตั้งอันเป็นการแสดงความรักความศรัทธาต่อบุคคลนั้น

๔) การออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการกระทำตามประเพณี เช่น คนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งบางคนไปใช้สิทธิเพราะความเคยชิน หรือเห็นคนอื่นกระทำและกระทำตาม เป็นต้น^{๓๔}

นักสังคมศาสตร์ ซึ่งโดยมากก็คือกลุ่มนักสังคมวิทยาและนักรัฐศาสตร์ ได้แบ่งทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑) ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Deterministic Theory)

ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนดคือ ปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทฤษฎีดังกล่าวเสนอว่าปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคมนั้นอันเป็นภูมิหลังของบุคคลทั้งในระดับกว้างและลึก จนกระทั่งถึงช่วงที่จะมีการตัดสินใจนั้น มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยแนวความคิดที่เป็นพื้นฐานของทฤษฎีนี้ได้แก่ ตัวแบบผลักดันทางสังคม (Social Forces Model) ของ พอล ลาซาร์สเฟลด์, ทฤษฎีสนาม (Field Theory) ของ เคิร์ต เลวิน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทฤษฎีประเภทนี้เป็นการเสนอเงื่อนไขที่กำหนดรูปแบบ (pattern) ของพฤติกรรม ซึ่งไม่ได้มุ่งที่จะสรุปรวมเชิงนิรนัย (Deductive Generalization) หรือทำนายพฤติกรรมในอนาคต หากให้ประโยชน์สำคัญในด้านการจัดตัวแปรอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องให้เป็นระเบียบ ส่วนปัจจัยทางสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคลตามนัยทฤษฎีนี้ได้แก่ ปัจจัยทางด้าน อาชีพ อายุ เพศ รายได้ การศึกษา และที่อยู่อาศัย เป็นต้น

๒) ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theory)

ทฤษฎีนี้ เป็นตัวแบบหนึ่งของการนำแนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์มาอธิบายเกี่ยวกับการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคลหรือประชาชน ซึ่งก็เป็นมุมมองหนึ่งที่น่ามาใช้วิเคราะห์สาเหตุการตัดสินใจเลือกตั้งและได้รับความนิยมเป็นอันมากมุมมองหนึ่งได้การศึกษาพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งด้วยมุมมองเชิงเศรษฐศาสตร์นี้ เป็นการพิจารณาพฤติกรรมบนพื้นฐานของความชอบด้วยเหตุและผลของมนุษย์ กับการตัดสินใจทางการเมือง โดยเรียกตัวแบบทั่วไปที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษาว่า "ตัวแบบการเลือกโดยเหตุและผล" (Rational Choice Model) แชรอฟ และมิลเลอร์ กล่าวไว้ว่า ตามตัวแบบนี้ ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีเหตุผล (Rational Voter) จะรู้ว่าผลประโยชน์ของเขาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคืออะไร ทั้งจะสามารถประเมินได้ว่าผู้สมัครจะให้

^{๓๔} สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐), หน้า ๖๕.

ประโยชน์แก่ตนได้มากน้อยเพียงใด^{๓๖} และลงคะแนนเสียงตามผลการประเมินของเขานั้น รวมทั้งผู้ลงคะแนนจะลงคะแนนเมื่อการลงคะแนนนั้น ให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนของเขา^{๓๗} ตัวแบบการเลือกโดยเหตุและผลดังกล่าวไปแล้ว ตั้งอยู่บนฐานคติที่สำคัญ ๓ ประการ

ประการแรก ถือว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นเครื่องมือที่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์หรือเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ ดังนั้น การตัดสินใจลงคะแนนเสียงของผู้ลงคะแนน จะพิจารณาจากผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง

ประการที่สอง ให้ความสำคัญกับเป้าหมายทางการเมืองกล่าวคือ การลงคะแนนเสียงของผู้ลงคะแนนเสียงนั้น จุดสนใจมุ่งไปที่เป้าหมายทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเสียง

ประการที่สาม ถือว่าการตัดสินใจลงคะแนนเสียง ผู้ลงคะแนนเสียงจะกระทำอย่างละเอียดรอบคอบ ระมัดระวัง โดยใช้ข่าวสารที่มากเพียงพอ

ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเป็นแนวการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการบริหารการเลือกตั้งตัวผู้รับสมัครเลือกตั้ง พรรคการเมือง การรณรงค์หาเสียง นโยบายของพรรค การแจกจ่ายสิ่งของอันรวมถึงการใช้เงินในการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำนึกตรรกะของผู้นับใช้สิทธิลักษณะเช่นนี้คล้ายกับกรอบความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้นับใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือการตัดสินใจของผู้บริโภคทางเศรษฐศาสตร์งานที่สำคัญในด้านนี้ได้แก่ “The Economic Theory of Democracy” ของ แอนโทนี ดาวน์ (Anthony Downs) และ “The Responsible Electorate” ของ วี โอ คีย์ (V. O. Key)

แนวคิดทฤษฎีของดาวน์ ดังกล่าวไว้ในงานเขียนเรื่อง “การศึกษาวิชารัฐศาสตร์ แนวทางการตัดสินใจ และทฤษฎีเกม” ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะไปลงคะแนนเสียงถ้าผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มค่า ซึ่งเป็นการใช้แนวคิดที่ว่าด้วยความชอบด้วยเหตุผลของมนุษย์เศรษฐกิจ (economic man) มาใช้ในการตัดสินใจทางการเมือง ส่วนกรณีการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้น เป้าหมายในการตัดสินใจของแต่ละคนคือเป้าหมายทางการเมือง โดยไม่สนใจอารมณ์หรือค่านิยมส่วนตัวที่ไม่ใช่เรื่องเป้าหมายทางการเมือง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีเช่นนี้จึงเป็นมนุษย์การเมือง (political man) โดยดาวน์ ได้ตั้งข้อสมมติฐานว่า มนุษย์การเมืองและพลเมืองธรรมดาที่มีเหตุผล ซึ่งพิจารณาจากสถานการณ์ทุกสถานการณ์จะดูที่ผลที่พึงจะได้และจะเสีย ทั้งนี้โดยเล็งเห็นเป้าหมายที่

การเมืองคือการจัดรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยที่สอดคล้องกับความต้องการของเขามากที่สุด ดังนั้น ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ละคนจะปฏิบัติตนอย่างสมเหตุสมผลในการ

^{๓๖} สุวัฒน์ ศรีพงษ์สุวรรณ, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา : ศึกษากรณีประชาชนในเขตบางนา ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

^{๓๗} พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๑๖.

แสวงหาเป้าหมายทางการเมืองเฉพาะตนคือคิดคำนวณ โดยยึดค่านิยมของตนเป็นด้านหลัก เช่นในสถานการณ์ที่มีพรรคการเมือง ๒ พรรค เขาจะตัดสินใจว่าต้องการให้พรรคใดชนะ โดยพิจารณาผลงานที่ผ่านมาในอดีต การที่บุคคลตัดสินใจเช่นนี้ก็โดยคาดหวังว่าเขาจะได้ประโยชน์จากการที่พรรคนั้นหากได้เป็นรัฐบาล ส่วนกรณีที่มีพรรคการเมืองหลายพรรค นักวิชาการจากกรมการปกครองได้อธิบายทัศนะของแอนโทนี ดาวน์ ไว้ว่า บุคคลจะพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกผู้ใดในเงื่อนไขต่างๆ ดังนี้^{๓๘}

- (๑) ถ้าพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนชอบมีทางชนะ เขาจะลงคะแนนให้พรรคนั้น
- (๒) ถ้าพรรคการเมืองที่ผู้ลงคะแนนชอบไม่มีโอกาสชนะเลย เขาจะลงคะแนนให้พรรคอื่นซึ่งดูจะมีทางชนะ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้พรรคการเมืองที่เขาไม่ชอบเป็นผู้ชนะ
- (๓) ถ้าผู้ลงคะแนนเป็นผู้ที่มุ่งอนาคต เขาจะลงคะแนนให้พรรคที่เขาชอบถึงแม้จะไม่มีโอกาสชนะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดทางไว้ให้พรรคการเมืองมีโอกาสชนะการเลือกตั้งในอนาคต

ตัวอย่างข้อเขียนของนักวิชาการต่างประเทศที่ใช้กรอบแนวคิดดังกล่าวที่น่าสนใจได้แก่ งานของวี โอ คีย์ ที่สรุปจากการศึกษาในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาว่า ผู้ที่เปลี่ยนใจสนับสนุนจากพรรคการเมืองหนึ่งไปเป็นอีกพรรคหนึ่ง หรือยืนยันสนับสนุนพรรคเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ต่างก็ใช้ความพอใจในการดำเนินนโยบายของพรรค เป็นเหตุผลในการตัดสินใจทั้งสิ้น ส่วนอีกชิ้นหนึ่งได้แก่ผลงานของ ไนมี และ ไวส์เบิร์ก ที่สรุปไว้ว่า การที่ผู้ลงคะแนนเสียงจะตัดสินใจว่าจะไปลงคะแนนเสียงหรือไม่และจะเลือกใคร ผู้ลงคะแนนเสียงจะพิจารณาถึงผลประโยชน์ของผู้ลงคะแนนเสียงเอง ซึ่งตามปกติแล้วเขาก็จะเลือกหรือลงคะแนนให้ผู้รับสมัครที่มีนโยบายใกล้เคียงกับความคิดของเขามากที่สุด ทัศนะของอัลวิน รูจี (Alvin Rougie) ที่อธิบายเกี่ยวกับแบบแผนพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในประเทศโลกที่สาม ซึ่งประเทศไทยก็ถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มนี้ด้วย ว่า รูปแบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนมักเป็นไปในแบบอุปถัมภ์ (Clientelist Votes) กล่าวคือประชาชนจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ การลงคะแนนเสียงแบบอุปถัมภ์นี้แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑. การไปลงคะแนนเสียงอย่างเป็นทางการเป็นกลุ่มก้อน (Gregarious Votes) ซึ่งหมายถึงการที่ผู้ไปเลือกตั้งมุ่งไปใช้สิทธิ์โดยมีเหตุผลที่จะตอบแทนบุญคุณของผู้สมัคร โดยลักษณะความสำคัญของพฤติกรรมแบบนี้เกิดจากความรู้จักคุ้นเคยเป็นการส่วนตัวหรือได้รับการอุปถัมภ์กับมาแต่ในอดีต

^{๓๘}รัชฎา บันเทิงสุข, “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีอายุ ๑๘-๑๙ ปี ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ศึกษากรณีอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐), หน้า ๔๓.

๒. การขายเสียง (Sold Votes) เป็นการที่ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยแลกกับการรับเงินหรือสิ่งมีค่าต่างๆ อันได้แก่เสื้อผ้าอาหารและเครื่องใช้ เป็นต้น^{๓๙}

ซึ่งเป็นความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้ในสังคมไทย ว่ามีการจ่ายเงินซื้อเสียงเป็นจำนวนมากในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง และหลายครั้งที่บรรดาผู้เชี่ยวชาญและสื่อมวลชนต่างคาดประมาณให้เห็นว่าเม็ดเงินที่ใช้ในการซื้อเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้ง เมื่อรวมกันแล้ว เป็นจำนวนที่มหาศาลนับเป็นหลายพันล้านบาท ในกรณีประเทศไทย โดยทั่วไปพรรคการเมืองไทยจะมีนโยบายที่คล้ายคลึงกัน และไม่ค่อยให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคเท่าใดนัก ดังนั้น คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร จึงมีความสำคัญมากกว่านโยบายของพรรค จึงได้ปรากฏภาพว่าที่ผ่านมาหลายคราว ในการหาเสียงเลือกตั้งผู้สมัครจะมุ่งชูคุณสมบัติส่วนตัวมากกว่าจะพูดถึงนโยบายของพรรคการเมืองที่เขาสังกัด หรือใช้ยุทธวิธีการโจมตีเรื่องส่วนตัวของคู่แข่งมากกว่าจะโจมตีหรือพูดถึงเรื่องนโยบายของพรรค และมักพูดแสดงให้ประชาชนเห็นว่าเขาจะทำอะไรให้กับชุมชนและประชาชนในเขตเลือกตั้งของเขาบ้างหากได้รับเลือก นอกจากนี้ ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประชาชนจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร ซึ่งก็คือความพร้อมและความสามารถของผู้สมัครที่จะทำหน้าที่สนองความต้องการหรือแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนได้มากน้อยเพียงใดเป็นเกณฑ์ใหญ่

๓) ทฤษฎีระบบ

เป็นแนวทางการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองในเชิงระบบ ที่ได้ประยุกต์เอาทฤษฎีระบบการเมือง (Political Systems Theory) ของเดวิด อีสตัน (David Easton) มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และถือว่าเป็นแนวการศึกษาวิเคราะห์หนึ่งที่มีความนิยมโดยทั่วไปของนักรัฐศาสตร์

ทฤษฎีนี้พิจารณาว่า การลงคะแนนเสียงตามปกติ (Normal Votes) คือความสมดุลของความนิยมในพรรคการเมืองสองพรรคใหญ่ในการเลือกตั้งที่มีลักษณะของการเลือกพรรคหรือมีความนิยมในพรรคใดพรรคหนึ่งเป็นฐานเช่นในอเมริกา ความสมดุลของระบบการเมืองว่าการขึ้นลงของอัตราการลงคะแนนเสียงและการเลือกคนใดคนหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับส่วนผสมของปัจจัยแวดล้อม ซึ่งผันแปรไปในช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้งซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลระยะสั้น (Short term Forces) เช่น ความสนใจในตัวผู้สมัคร ความเห็นต่อนโยบาย และปัญหาทางการเมืองภาพพจน์ต่อการปฏิบัติงานของพรรค สถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ สภาพการแข่งขันของผู้สมัคร เป็นต้น เมื่อประมวบรวมกันแล้วจะมีผลต่อปัจจัยพื้นฐาน คือความนิยมพรรค ที่ถือว่าเป็นแรงผลักดันในระยะยาว (Long-term Force) ซึ่งอาจทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงเปลี่ยนความนิยมพรรคจากพรรคหนึ่ง เป็นการแกว่งออกจากสภาวะสมดุล “ปกติ” และเมื่อถึงการเลือกตั้งคราวต่อไปก็มักจะแกว่งกลับ โดยภาวะสมดุล

^{๓๙}กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในระบบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

(Equilibrium) เช่นนี้ไปเรื่อยๆ ซึ่งก็คือ พิจารณาทำให้ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด (Deterministic) และความสำนึกเชิงเหตุผลที่เกิดจากปัจจัยระยะสั้นเฉพาะช่วงสมัย (Short Term Forces) การใช้ทฤษฎีดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นตัวแบบเชิงการทำนาย (Predictive Mode)

ตัวอย่างงานการศึกษาพฤติกรรมทางเลือกที่ตั้งอิงแอบแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบของแคมเบลล์ และคณะ เป็นสภาพหนึ่งที่เกิดภาวะสมดุลของระบบ (Homeostatic) ซึ่งอัตราการขึ้นลงของการคะแนนเสียงและเลือกพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง เกิดจากส่วนผสมระหว่างปัจจัยพื้นฐานระยะยาวคือความนิยมในพรรค กับปัจจัยระยะสั้นคือความพอใจในผู้สมัคร^{๔๐} นโยบายที่เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางการเมืองภาพพจน์ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพรรค และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในกับภายนอกประเทศ ซึ่งจะผันแปรไปในแต่ละช่วงสมัย เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงนำปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มารวมกันประกอบในการพิจารณาตัดสินใจ ก็จะก่อให้เกิดความชอบพรรคหนึ่งมากกว่าอีกพรรคหนึ่ง ซึ่งทำให้ความสมดุลในระบบเสียไป และเมื่อถึงการเลือกตั้งครั้งใหม่ ก็มักจะแกว่งตัวกลับมาเช่นนี้เรื่อยไป

นอกจากแนวความคิดและทฤษฎีที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว ยังมีทฤษฎีที่อธิบายถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน อีกหลากหลายทฤษฎีดังนี้

๑) **ทฤษฎีประชาธิปไตย (Democracy)** คือ การยอมรับสิทธิเสรีภาพของประชาชนและเป็นการปกครองที่ชอบธรรม ซึ่งมีนักทฤษฎีหลายท่านได้เน้นถึงการยอมรับสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และการมีความรับผิดชอบในการบริหารประเทศชาติโดยถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองมาจากประชาชน โดยประชาชนเลือกผู้แทนเข้าไปดำเนินการบริหารซึ่งตามความคิดของนักทฤษฎีประชาธิปไตย ระบบมีผู้แทน เช่น จอห์น ลอคส์ และโทมัส เจฟเฟอร์สัน (John Locks and Thomas Jefferson) ถือว่าประชาชนมีความเสมอภาคกันและมีความสามารถที่จะเข้าร่วมบริหารงานปกครองประเทศชาติ แต่เมื่อประชากรมีมากจึงต้องมีการเลือกผู้แทนเป็นตัวแทนของประชาชนไปเป็นปากเสียงแทนประชาชน ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งต้องใช้สิทธิอย่างอิสระปราศจากการใช้อิทธิพลหรืออำมีสินจ้างใดๆ ดังนั้นประชาชนจึงต้องไปเลือกผู้แทน เพื่อให้ทำหน้าที่ต่างๆ แทนตน

๒) **ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory)** มีสาระสำคัญเบื้องต้นคือ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์เราต้องมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงการแลกเปลี่ยนต่อกัน โฮแมนส์ (George Homans) ได้พัฒนาทฤษฎีการแลกเปลี่ยนจากการทดลองของ สกินเนอร์ (B.F. Skinner) ซึ่งได้ทดลองแสดงพฤติกรรมของนกพิราบโดยวางเงื่อนไขการให้รางวัล คือ เมล็ดข้าว ถ้านกพิราบไปจิกที่ปุ่มอื่นก็จะ

^{๔๐}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๑๖.

ได้รับการลงโทษโดยจะมีกระแสไฟฟ้าดูอ่อนๆ จนเกิดความเจ็บปวดและระคายเคือง^{๔๑} ต่อมา นักพิราบก็จะเกิดการเรียนรู้ต่อพฤติกรรมของตนและจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ตนเองได้ประโยชน์ คือ จิกปุ่มที่ตัวมันจะได้เมล็ดข้าวกินเมื่อมันต้องการอาหาร โฮแมนส์ได้เปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งไม่แตกต่างจากสัตว์โลก คือ คนเราจะคบหาสมาคมกันอย่างใกล้ชิดหรือขึ้นอยู่กับ การสนองตอบความต้องการและทำประโยชน์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนที่อยู่ร่วมกัน

ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนของโฮแมนส์นี้ ช่วยอธิบายให้เราทราบว่า การที่ผู้เลือกตั้งบางส่วน ไปเลือกผู้แทนก็เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินผลประโยชน์ได้รับความยกย่อง ความสะดวกสบายหรือตำแหน่งหน้าที่ที่คาดว่าจะได้รับ ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ใช้เงินบ้าง ผลประโยชน์บ้าง การยกย่องนับถือว่าเป็นกลุ่มเดียวกันบ้างหรือตำแหน่งหน้าที่บ้าง ให้แก่ผู้สนับสนุนลงคะแนน ให้แก่ตน เป็นการแลกเปลี่ยนกับคะแนนเสียงที่ตนได้รับ

๓) **ระบบอุปถัมภ์ (Patron-Client)** เป็นแนวคิดที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงการแลกเปลี่ยนต่างตอบแทนกันของคนสองฝ่ายที่ไม่เท่าเทียมกัน (Reciprocal Relationship) ที่มีวิวัฒนาการมาจากระบบชนชั้น และสถานภาพทางสังคม (Class and Status) ตามแนวคิดของเวเบอร์ (Max Weber) ต่อผู้มีฐานะสูงมีทรัพย์สินมากเป็นผู้อุปถัมภ์ เพื่อต้องการได้รับการยอมรับหรือเมื่อมีความจำเป็นที่เรียกใช้ก็ได้รับการบริการสนองตอบ รวมตลอดถึงความจงรักภักดีด้วย โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งเคยมีไพร่มีทาสมาก่อน ทำให้สถานภาพของคนที่มีฐานะยากจนและด้อยโอกาสมักแสวงหาที่พึ่งจากผู้มีฐานะร่ำรวย ส่วนหนึ่งคือ นักการเมืองที่สมัครจะใช้วิธีการให้ความอุปการะในด้านต่างๆ เช่น เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยหรือตาย ญาติก็จะไปขอความช่วยเหลือจากผู้มีฐานะดีกว่าตน เมื่อได้รับการช่วยเหลือ หรือที่เรียกว่าอยู่ในความอุปถัมภ์ก็จะไปลงคะแนนเสียงให้เป็นการตอบแทนบุญคุณที่ตนเคยได้รับอุปถัมภ์มาแต่เก่าก่อน

๔) **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal Relations)** แนวคิดนี้มีสาระอยู่ว่า ในฐานะที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มนุษย์จะต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม (Human Group) สร้างความสัมพันธ์อันเกิดจากการคบหาสมาคมกันทำให้คนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น กลุ่มญาติ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มสถาบัน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ สมาคมและกลุ่มการเมือง ทำในสิ่งที่จะสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ที่ตนรู้จัก และหลีกเลี่ยงภาวะที่จะสร้างความไม่พอใจให้เกิดขึ้นกับสมาชิกอื่นที่อยู่ในกลุ่ม

สรุปได้ว่า ในสังคมประชาธิปไตยทั่วไป ถือเอาการเลือกตั้งเป็นกลไกเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดของการปกครองประเทศเป็นสิ่งที่กำหนดตัวบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือ

^{๔๑}สมชาย ตีลังการณ, “พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งกับจิตสำนึกทางการเมืองของชาวเชียงใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไป: กรณีศึกษาเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๖๑), หน้า ๖๕.

ฝ่ายนิติบัญญัติตามกรอบกติกาที่รัฐธรรมนูญของประเทศบัญญัติไว้ตั้งนั้น พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา จึงเข้าสู่ประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งจึงเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งในลักษณะที่การเลือกตั้งเป็นกลไกให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนที่ได้รับการยอมรับทั่วไปขณะที่การปกครองแบบประชาธิปไตยก็อาศัยการเลือกตั้งเป็นกลไกหรือเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมต่อการเข้าสู่อำนาจของฝ่ายการเมืองในสถานะแห่งตัวแทนของประชาชน เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๔ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
กนก วงษ์ตระหง่าน (๒๕๔๐, หน้า ๔๑-๔๓)	การเลือกตั้ง หมายถึง เป็นกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวนั้นปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation)
เอกชาติ แจ่มอัน (๒๕๔๗, หน้า ๔๓)	การเลือกตั้งในแง่มุมปรัชญา แบ่งออกได้เป็น ๓ ประการ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นสิทธิตามธรรมชาติ เป็นสิทธิที่เกิดมากับบุคคลในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของรัฐบาล การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นภารกิจสาธารณะอย่างหนึ่ง และมีสภาพเป็นสิทธิคัดค้านการกระทำได้
พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (๒๕๓๔, หน้า ๑๖)	ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎี การแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามส่วนคืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ มีความเชื่อมโยงกับปรัชญาการเลือกตั้ง กล่าวคือ การเลือกตั้งจะเป็นที่มาของกลไกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในประเทศประชาธิปไตย

ตารางที่ ๒.๔ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ต่อ)

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
วัชร ไซยสาร (๒๕๔๑, หน้า ๖๐)	การเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนน การเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนน การเลือกตั้งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่แทนในกรณีต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่อีกครั้งหนึ่งในกรณีที่สภานิติบัญญัติหรือศาลยุติธรรม/ศาลรัฐธรรมนูญ อันรวมไปถึงองค์การที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเลือกตั้งที่กฎหมายให้อำนาจไว้วินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นโมฆะ หรือผิดตัวบทกฎหมาย

๒.๔ หลักสุจริต ๓

สุจริต หมายถึง การประพฤติชอบ ประพฤติดี ส่งผลให้ผู้ประพฤติประสบกับสิ่งที่ดี? เช่น ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน พูดความจริง พูดจาไพเราะ ประรณชาติต่อผู้อื่น เป็นต้น^{๔๒}

ความประพฤติชอบเกิดได้ ๓ ทาง คือ

๑. กายสุจริต คือ การทำความดีทางกาย เช่น แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนบริจาคเงินสร้างวัด บริจาคสิ่งของแก่ผู้ที่เดือดร้อน ช่วยครูถือหนังสือ เป็นต้น เป็นความสุจริตทางกาย ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย ละเว้นการบีบคั้น เบียดเบียน มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลสงเคราะห์กัน ไม่แย่งชิงลักขโมย หรือเอารัดเอาเปรียบ แต่เคารพสิทธิในทรัพย์สินของกันและกัน ไม่ประพฤติผิดล่วงละเมิดในของรักของหวงของผู้อื่น ไม่ข่มเหงจิตใจ หรือทำลายลบลู่เกียรติและวงศ์ตระกูลของกัน

๒. วจีสุจริต คือ การทำความดีทางวาจา เช่น พูดจาไพเราะ พูดแต่ความจริง พูดยกย่องเพื่อน??? พูดให้กำลังใจผู้อื่น เป็นต้น เป็นความสุจริตทางวาจา ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยวาจา ละเว้นการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง กล่าวแต่คำสัตย์ ไม่จงใจพูดให้ผิดจากความจริง เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ใดๆ ไม่พูดส่อเสียด ยุยง สร้างความแตกแยก พูดแต่คำที่ส่งเสริมสามัคคี ละเว้นจาก

^{๔๒}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์เททแอนดโฮม จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๔๕๖.

การพูดคำหยาบคาย สกปรกเสียหาย พูดแต่คำสุภาพ นุ่มนวลควรฟัง รวมถึงละเว้นจากการพูดเหลวไหลเพื่อเจ้า พูดแต่คำจริง มีเหตุมีผล มีสารประโยชน์ และถูกกาลเทศะ

๓. มโนสุจริต คือ การทำความดีทางใจ เช่น ปรรณนาให้ผู้อื่นมีความสุข คิดแต่สิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง เป็นต้น เป็นความสุจริตทางใจ ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยใจ ไม่ละโมภ ไม่เพ่งเล็ง คิดหาทางเอาแต่จะได้ คิดให้ คิดเสียสละ ทำใจให้เผื่อแผ่กว้างขวาง ไม่คิดร้ายมุ่งเบียดเบียน หรือเพ่งมองในแง่ที่จะทำลาย แต่ตั้งความปรารถนาดี แม้มตรี มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่กัน มีความเห็นถูกต้อง เป็นสัมมาทิฐิ เข้าใจในหลักกรรมว่า ทำดีมีผลดี ทำชั่วมีผลชั่ว รู้เท่าทันความจริงที่เป็นธรรมดาของโลกและชีวิต มองเห็นความเป็นไปตามเหตุปัจจัย

พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ. ปยุตฺโต) “ธรรมบุญชีวิต” ท่านได้กล่าวเอาไว้ คนกับ สังคมคน มีศีลธรรม (สมาชิกในหมู่อารยชน) คนมีศีลธรรมหรือมีมนุษยธรรมที่เรียกได้ว่าเป็นอารยชนมี ธรรมคือ คุณสมบัติดังนี้ มีสุจริตทั้ง ๓ คือ มีความประพฤติดีประพฤติชอบ ๓ ประการ ๑. กายสุจริต ความสุจริตทางกาย ท สิ่งที่ดีงามถูกต้องประพฤติชอบด้วยกาย ๒. วาจสุจริต ความสุจริตทางวาจา พูดสิ่งที่ดีงามถูกต้องประพฤติชอบด้วยวาจา ๓. มโนสุจริต ความสุจริตทางใจ คิดสิ่งที่ดีงามถูกต้องประพฤติชอบด้วยใจ^{๔๓}

ความประพฤติชอบทั้ง ๓ ทางนี้ เป็นสิ่งที่ดี ควรทำ เพราะเมื่อกระทำลงไปแล้วจะทำให้ตนเองและผู้อื่นมีความสุข และส่งผลให้สังคมส่วนรวมมีความสุข

๒.๕ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

๒.๕.๑ ประวัติความเป็นมา

อำเภอเมืองชุมพรเดิมเรียกว่า “อำเภอท่าตะเภา” ย้อนหลังลงไปเรียกว่า “เมืองชุมพร” และก่อนเมืองชุมพรเรียกว่า “บ้านประเดิม” เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์ไทยในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ประมาณระหว่างปีพ.ศ.๑๘๒๐ ถึง ปีพ.ศ.๑๘๖๐ จะเห็นได้ว่าอาณาเขตสมัยนั้นแผ่ออกไปกว้างขวางมาก ทั้งทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ทางทิศใต้กล่าวถึงเมืองสุวรรณภูมิ คือเมืองอู่ทองกับเมืองราชบุรี เมืองเพชรบุรีและเมืองนครศรีธรรมราช ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ตอนนั้นยังไม่มีจารึกชื่อเมืองชุมพร จึงเป็นไปได้ว่าเมืองชุมพรคงยังไม่มี แต่อย่างไรก็ดี กฎหมายในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่๑ มีเมืองชุมพรปรากฏอยู่ในกฎหมายนั้นแล้ว ดังนั้นจึงพอที่จะอนุมานได้ว่าเมืองชุมพรคงจะมีมาตั้งแต่ปลายสมัยอยุธยา กับ ต้นสมัยรัตนโกสินทร์ ตามที่กล่าวมานั้นจึงพอจะกล่าวได้ว่า อำเภอเมืองชุมพรคงจะเป็นตำบล อำเภอ และเมืองชุมพรมาตามลำดับ แต่จะกำหนดให้แน่ชัดว่าจากสมัยใดนั้นไม่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัด

^{๔๓}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), ธรรมบุญชีวิต, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑๙, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา, ๒๕๕๕), หน้า ๑๗.

๒.๕.๒ สภาพการปกครอง

จังหวัดชุมพร แบ่งเขตการปกครอง เป็น ๘ อำเภอ ๗๐ ตำบล ๗๓๖ หมู่บ้าน ๒๕ เทศบาล (๒ เทศบาลเมือง ๑๓ เทศบาลตำบล) ๕๓ องค์การบริหารส่วนตำบล มีรูปแบบการปกครอง และการบริหารราชการแผ่นดิน ๓ รูปแบบ คือ

๑. การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วยส่วนราชการสังกัดส่วนกลาง ซึ่งตั้งหน่วยงานในพื้นที่จังหวัด จำนวน ๙๕ หน่วยงาน

๒. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค จัดรูปแบบการปกครอง และการบริหารราชการ ออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับจังหวัด ประกอบด้วย ส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน ๒๙ หน่วยงาน ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ๘ อำเภอ ๗๐ ตำบล ๗๓๖ หมู่บ้าน

๓. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๒ เทศบาลเมือง ๒๓ เทศบาลตำบลและ ๕๓ องค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๕.๓ สภาพการเมือง

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)

จังหวัด ชุมพรมีสมาชิกวุฒิสภาได้ ๑ คน เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๐ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๓๔๘,๑๖๙ คน มาใช้สิทธิจำนวน ๒๑๕,๕๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๙๑ บัตรเสีย ๓,๗๙๑ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๖ ไม่ประสงค์ลงคะแนน ๑๗,๕๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๓ รายชื่อสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง คือ พลตรีกลชัย สุวรรณบุรณ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ จังหวัดชุมพรแบ่งเขตเลือกตั้งเป็น ๓ เขต จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๓๖๐,๙๘๗ คน มีผู้มาใช้สิทธิ ๒๗๘,๒๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐๙ บัตรเสีย ๑๖,๕๘๖ บัตร คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๖ ไม่ประสงค์ลงคะแนน ๑๘,๘๖๒ บัตร คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๘ ผู้ได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชุมพร จำนวน ๓ คน ได้แก่

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๒ ในจังหวัดชุมพร กำหนดให้มีขึ้นในวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น ๓ เขตเลือกตั้ง โดยแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ ๑ คน

เขต ๑

เขตการเลือกตั้งที่ ๑ ประกอบด้วย อำเภอเมืองชุมพร (ยกเว้นตำบลวังใหม่ ตำบลบ้านนา ตำบลหาดพันไกร ตำบลบางลึก และตำบลถ้ำสิงห์) และอำเภอสวี (ยกเว้นตำบลเขาทะลุและตำบลเขาค่าย)

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๑ จังหวัดชุมพร

พรรค	ผู้สมัคร	คะแนนเสียง	%	±
ประชาธิปัตย์	ชุมพล จุลใส (๗)*	๔๒,๖๘๓	๔๔.๔๙	
พลังประชารัฐ	ชวลิต อัจฉาภา (๕)	๓๒,๒๑๙	๓๓.๕๘	
อนาคตใหม่	ชาญวิทย์ ใจสว่าง (๑๑)	๑๐,๓๔๗	๑๐.๗๘	
เสรีรวมไทย	จเด็จ คุรุคากยวงศ์ (๔)	๒,๘๑๓	๒.๙๓	
เศรษฐกิจใหม่	ไพรัตน์ คูอมรพัฒนะ (๒๔)	๑,๒๗๓	๑.๓๓	
ชาติพัฒนา	สุวิชาดา พุทธเกิด (๖)	๑,๑๖๙	๑.๒๒	
ภูมิใจไทย	สมชาย ทองพูล (๑๐)	๑,๐๕๑	๑.๑	
รักษัฝืนป่าประเทศไทย	สุรพล เมฆนิต (๘)	๗๑๒	๐.๗๔	
ทางเลือกใหม่	เกษมสันต์ วงศ์สุวัฒน์ (๓)	๓๘๘	๐.๔	
เพื่อชาติ	วรพันธ์ สุขประวิทย์ (๑๔)	๓๗๘	๐.๓๙	
กรีน	หนึ่งฤทัย พันธุ์ (๑๒)	๓๓๔	๐.๓๕	
พลังประชานิธิ	รจนา เพชรกำเหนิด (๒๗)	๓๓๒	๐.๓๕	
พลังท้องถิ่นไท	สุชีพ ท้าวเชื้อลาว (๒)	๓๒๐	๐.๓๓	
พลังไทยรักไทย	วงศ์ผกา วงษ์สวัสดิ์ (๒๕)	๓๑๖	๐.๓๓	
ไทยศรีวิไลย์	อภิโรจน์ ปิยพันธ์รัตนกุล (๑๕)	๒๙๗	๐.๓๑	
ชาติไทยพัฒนา	เกรียงศักดิ์ จังคสุต (๙)	๒๖๓	๐.๒๗	
รวมพลังประชาชาติไทย	จเรย์ พรหมมาตย์ (๑๓)	๒๕๑	๐.๒๖	
พลังไทยสร้างชาติ	อัคคณัฐ ขุนนิข (๒๑)	๑๙๔	๐.๒	
มหาชน	มนตรี พุ่มพวง (๒๒)	๑๐๗	๐.๑๑	
พลังไทยรักชาติ	สิบเอก สำนักวน ดาวตุ่น (๒๐)	๘๖	๐.๐๙	
ประชากรธรรมไทย	ปพน รัตนโสภา (๑๙)	๗๒	๐.๐๘	
ภาคีเครือข่ายไทย	ศิเรมอร พูลสวัสดิ์ (๒๖)	๖๒	๐.๐๖	
คลองไทย	สิริพร เลื่อนฉวี (๑๗)	๖๑	๐.๐๖	
ครูไทยเพื่อประชาชน	จักรกฤษณ์ จันทร์อุดม (๑๘)	๕๘	๐.๐๖	
ไทรักธรรม	แสงวิจิตร ทวีศรี (๒๘)	๕๘	๐.๐๖	
ประชาภิวัฒน์	ชณัญชิตา เผือกทอง (๑๖)	๕๕	๐.๐๖	
ประชานิยม	สมบัติ ทองหัตถา (๒๓)	๔๖	๐.๐๕	

ไทยรักษาชาติ	นายเสีอธนพล สุขปาน (๑)†	-	-	-
		๙๕,๙๔๕	๑๐๐	—
ประชาธิปัตย์ รักษาที่นั่ง				

ตาราง ๒.๕ แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร^{๔๔}

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
๑. ท่าตะเภา	-	๗,๘๗๕
๒. ปากน้ำ	๑๐ หมู่บ้าน	๗,๘๓๑
๓. ท่ายาง	๑๑ หมู่บ้าน	๖,๐๗๐
๔. บางหมาก	๑๓ หมู่บ้าน	๗,๗๙๐
๕. นาทุ่ง	๑๐ หมู่บ้าน	๖,๘๗๒
๖. นาชะอัง	๙ หมู่บ้าน	๕,๓๐๕
๗. ตากแดด	๙ หมู่บ้าน	๖,๖๕๑
๘. บางลึก	๑๒ หมู่บ้าน	๖,๒๐๗
๙. หาดพันไกร	๑๒ หมู่บ้าน	๕,๗๔๙
๑๐. วังไผ่	๑๓ หมู่บ้าน	๖,๐๔๕
๑๑. วังใหม่	๙ หมู่บ้าน	๓,๗๙๒
๑๒. บ้านนา	๑๓ หมู่บ้าน	๖,๒๙๐
๑๓. ชุนกระทิง	๘ หมู่บ้าน	๓,๙๙๗
๑๔. ทุ่งคา	๑๑ หมู่บ้าน	๕,๖๐๓
๑๕. วิสัยเหนือ	๑๒ หมู่บ้าน	๕,๒๑๕
๑๖. หาดทรายรี	๗ หมู่บ้าน	๒,๙๙๔
๑๗. ถ้ำสิงห์	๖ หมู่บ้าน	๑,๖๕๙
รวม		๙๕,๙๔๕

วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงการเลือกตั้งนั้นเป็นสิทธิและหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคน ที่มีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ เพื่อไปทำหน้าที่คัดเลือกตัวแทนของตนเข้าไปออก

^{๔๔}กระทรวงมหาดไทย, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล:

<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList/S010107/th/73.htm>. [๒๒ มีนาคม ๒๕๖๓].

กฎหมายและเข้าไปบริหารประเทศ ดังนั้น ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และทำให้การเลือกตั้งสุจริตและเที่ยงธรรม ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งได้ดังนี้

๑. สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง
๒. สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง แจ้งเหตุหรือเบาะแสการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียง
๓. ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยพร้อมเพรียง
๔. ร่วมตรวจสอบการเลือกตั้งโดยเป็นสมาชิกหรืออาสาสมัครขององค์การเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับรองให้ตรวจสอบการเลือกตั้ง
๕. ร่วมเป็นเจ้าหน้าที่จัดการเลือกตั้งในระดับต่างๆ เช่น กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนน กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เป็นต้น

๑) วิสัยทัศน์ “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งให้มีความเข้าใจในเรื่องกฎหมายข้อบังคับและในการออกเสียงเลือกตั้งอย่างถูกต้อง

๒) วัตถุประสงค์

๑. สร้างความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งให้กับประชาชนให้ดียิ่งขึ้น
๒. จัดรูปแบบในพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งให้เกิดประโยชน์สูงสุดที่จะเลือกตั้งมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
๓. มีการใช้ประโยชน์จากการมีความรู้ในพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งให้ดีขึ้น

๓) ยุทธศาสตร์ พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้ง ได้กำหนดไว้ดังนี้

การรวมกลุ่มของบุคคลที่มีความเชื่อทางการเมืองคล้ายกัน มีเป้าหมายหลักอยู่ที่การส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อไปทำหน้าที่ทั้งฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ อย่างไรก็ตามการเข้ามารวมตัวกันในรูปแบบพรรคการเมืองนั้น ยังมีเป้าหมายอื่นอีกเช่น การให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน การดูแลและรักษาผลประโยชน์ของส่วนร่วม การสร้างผู้นำในทางการเมือง การควบคุมและติดตามตรวจสอบทางการเมือง ฯลฯ

การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถือเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่สำคัญของการบริหารประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตย แต่สิ่งที่ควรตระหนักคือ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมากไม่ได้

หมายความถึงความ เป็นประชาธิปไตยได้ของประเทศ หากแต่การใช้สิทธิเลือกตั้งในรูปแบบ ประชาธิปไตยที่แท้จริง ต้องมีลักษณะดังนี้

๑. การใช้สิทธิโดยอิสระ คือ การใช้สิทธิเลือกตั้งจะต้องเกิดจากความสมัครใจ ไม่ได้เกิดมาจากการบังคับหรือข่มขู่หรือสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๒. การเลือกตั้งโดยลับ การออกเสียงต้องกระทำแต่เพียงลำพัง โดยไม่มีผู้อื่นอยู่ร่วมด้วย หรือสามารถล่วงรู้ได้ว่าผู้มีสิทธิเลือกผู้สมัครคนใดหรือออกเสียงอย่างไร การออกเสียงเลือกตั้งของ บุคคล ไม่สามารถประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปได้

๓. ความเสมอภาคในการเลือกตั้ง บุคคลแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้คนหนึ่งเสียง เท่านั้น

๔. ความเป็นกลาง บุคคลที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการเลือกตั้งทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่ อย่างเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียงเข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

สรุปได้ว่า พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร นั้นในสังคมประชาธิปไตยทั่วไป ถือเอาการเลือกตั้งเป็นกลไกเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดของการปกครองประเทศเป็นสิ่งที่ กำหนดตัวบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติตาม กรอบกติกาที่รัฐธรรมนูญของประเทศบัญญัติไว้ ประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งนั้นจึงเกี่ยวข้องสัมพันธ์ กันทั้งในลักษณะที่การเลือกตั้งเป็นกลไกให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนที่ได้รับการยอมรับทั่วไป ขณะที่การปกครองแบบประชาธิปไตยก็อาศัยการเลือกตั้งเป็นกลไกหรือเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมต่อการเข้าสู่อำนาจของฝ่ายการเมืองในสถานะแห่งตัวแทนของประชาชนเอง

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอ เมือง จังหวัดชุมพร” จากการค้นคว้าทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่ามีเอกสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

๒.๖.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอ เมือง จังหวัดชุมพร” ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากงานวิจัยจากหลายท่าน ดังนี้

ณัฐกาญจน์ เข็มนาค ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนน เลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนน เลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม

อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.43$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ($\bar{X}=3.74$) ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ($\bar{X}=3.74$) และ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ($\bar{X}=3.54$) และด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X}=3.44$) ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ($\bar{X}=2.44$) ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย^{๔๕}

วิจัยตรี เกิดน้อย ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยวาส อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปในตำบลไทยวาส อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านพฤติกรรมช่วงเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.16$) รองลงมาด้านพฤติกรรมก่อนเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.07$) และด้านพฤติกรรมหลังเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.06$) ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่เพศ อายุ อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยวาส อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๔๖}

สนุก สิงห์มาตร ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ระดับพฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒) ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัด ร้อยเอ็ด พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง ๗ ตัว ได้แก่ องค์กรทางการเมืองแบบประชาธิปไตย วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย การกล่อมเกลางานการเมือง การส่งเสริมจากภาครัฐ การส่งเสริมจากภาคประชาสังคม ความศรัทธาต่อนักการเมือง ความศรัทธาต่อพรรคการเมือง มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรตาม (พฤติกรรมทาง

^{๔๕} ธีรกาญจน์ เข็มนาค, “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๔๖} วิจัยตรี เกิดน้อย, “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยวาส อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

การเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด) และ ๓) ผลการตรวจสอบรูปแบบโครงสร้างเชิงสาเหตุพฤติกรรมทางการเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมือง ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าค่าที่ได้จากการวิเคราะห์นั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการแสดงถึงความกลมกลืนของสมการโครงสร้างความสัมพันธ์พฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน^{๔๗}

จำลอง พรหมสวัสดิ์ ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของไทยในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลช่วง พุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๓” ผลการวิจัยพบว่า ๑. บริบททางการเมืองมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลช่วง พุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๓ มาก ทั้งนี้เนื่องจากบริบททางการเมืองอันได้แก่รัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ให้ประชาชนเข้าไปมีบทบาทสำคัญเป็นผู้เล่นไม่ไขว่คว้าตามแนวคิดของการเมืองแนวใหม่หรือการเมืองภาคประชาชนประกอบกับชนชั้นกลางในช่วงที่ทำการศึกษามีความกระตือรือร้นและมีจิตสำนึกทางการเมืองมาก ขณะเดียวกัน ไม่ต้องการเห็นรัฐบาลมีพฤติกรรมคอร์รัปชันเชิงนโยบายและการขัดกันของผลประโยชน์อย่างกว้างขวาง ๒. บริบททางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลช่วง พุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๓ ค่อนข้างมากเนื่องจากบริบทสังคมไทยระยะหลังสังคมพหุนิยม และพหุวัฒนธรรมเป็นสังคมข่าวสารข้อมูลทำให้ชนชั้นกลางสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองและมีการรวมกลุ่มเป็นแนวร่วมกับกลุ่มการเมืองอื่นๆ เป็นต้น ๓. บริบททางเศรษฐกิจมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลค่อนข้างน้อย เพราะตัวแบบของ Lipset ที่นำมาเป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัยใช้ไม่ได้กับประเทศในเอเชียรวมทั้งไทย ๔. การสำรวจความคิดเห็นของชนชั้นกลางเกี่ยวกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของไทยและผลของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางที่มีต่อการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทยพบว่า ชนชั้นกลางส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมมาก แสดงให้เห็นว่าชนชั้นกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความรู้ความเข้าใจในการเมืองระบอบประชาธิปไตย เป็นอย่างดีทั้งความรู้ทางด้านบวกและทางด้านลบเป็นผลของความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางที่มีต่อการเมืองไทยพบวาค่าเฉลี่ย เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง ชนชั้นกลางทั้ง ๔ ด้านมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมมาก การที่ผล

^{๔๗}สนุก สิงห์มาตร, “พฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด”, *ดุชนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต*, (คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๖).

ปรากฏเช่นนี้เนื่องมาจาก รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่ให้ความสำคัญกับการเมืองแนวใหม่หรือการเมืองภาคประชาชนหรือ ประชาธิปไตยทางเลือกรวมกว่าประชาธิปไตยตัวแทนที่มีข้อจำกัด^{๔๔}

ตารางที่ ๒.๖ สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิจัย	ผลงาน
วิจิตร เกิดน้อย (๒๕๖๓)	ผลการวิจัยพบว่า ๑. ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านพฤติกรรมช่วงเลือกตั้ง รองลงมาด้านพฤติกรรมก่อนเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมหลังเลือกตั้ง ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่เพศ อายุ อาชีพ ต่างกัน มีพฤติกรรมทางการเมือง โดยรวม แตกต่างกัน
ณัฐกาญจน์ เข็มนาค (๒๕๖๓)	ผลการวิจัยพบว่า ๑. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าดังนี้ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง และด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน
จำลอง พรหมสวัสดิ์ (๒๕๕๔)	“พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล ชว พุทธ ศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๓” ผลการวิจัยสรุปว่า ประชาชนเขาไปมีบทบาทสำคัญเป็นผู้เล่นไม่ใช่ผู้ดูตามแนวคิดของการเมืองแนวใหม่หรือการเมืองภาคประชาชนประกอบด้วยชนชั้นกลางและมีความกระตือรือร้นและมีจิตสำนึกทางการเมืองมาก

ตารางที่ ๒.๖ สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง (ต่อ)

^{๔๔}จำลอง พรหมสวัสดิ์, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลชวพุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๓”, *ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สื่อสารการเมือง*, (วิทยาลัยสื่อสารการเมือง : มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๔).

นักวิจัย	ผลงาน
สนุก สິงห์มาตฺร (๒๕๕๖)	“พฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยสรุปว่า พฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง ตามวิถีประชาธิปไตย ได้แก่ อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย การกล่อมเกลாதางการเมือง การส่งเสริมจากภาครัฐ การส่งเสริมจากภาคประชาสังคม ความศรัทธาต่อนักการเมือง ความศรัทธาต่อพรรคการเมือง

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากหลายท่าน ดังนี้

มานพ เข้มเมือง ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า: ๑. การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้คือ ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง และด้านการตรวจสอบติดตามการเลือกตั้ง ตามลำดับ ๒. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ รองลงมาคือ ควรให้มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งให้มากกว่านี้ และควรเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตามลำดับ^{๔๙}

สุรพล พรหมกุล ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ปัจจัยทางสังคม พบว่า บุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ สามี/ภรรยา สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งคือ โทรทัศน์/เคเบิลทีวีท้องถิ่น ๒. ปัจจัยทางการเมือง พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณสมบัติพรรคการเมือง รองลงมาคือ

^{๔๙}มานพ เข้มเมือง, “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๖) : ๑๐๘.

ด้านคุณลักษณะของหัวคะแนน และด้านคุณสมบัติผู้สมัคร ตามลำดับ ๓. พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า แบบแผนการตัดสินใจนั้น ประชาชนเลือกพรรคและบุคคลเป็นจำนวนมากที่สุด ในขณะที่เหตุผลในการเลือกตัวบุคคล ประชาชนเลือกผู้สมัครที่เข้าใจปัญหาคนในพื้นที่เป็นจำนวนมากที่สุด และเหตุผลในการเลือกพรรค ประชาชนเลือกพรรคเพราะชอบหัวหน้าพรรคเป็นจำนวนมากที่สุด ๔. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ปัจจัยทางสังคม คือ บุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สื่อประชาสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และปัจจัยทางการเมืองคือ คุณสมบัติผู้สมัคร คุณสมบัติพรรคการเมือง คุณลักษณะของหัวคะแนน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๕๐}

ศุภักษร ตระกูลศิริ ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์” พบว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาล่าง ได้แก่ ด้านการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามลำดับ ๒. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านี้ เช่น ร่วมเป็นกรรมการเลือกตั้ง ร่วมตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้ง รองลงมาคือ นักการเมืองควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน การเมืองควรโปร่งใสไม่ควรแบ่งพรรคแบ่งพวก และการเลือกตั้งควรกระทำโดยเสรีอย่างแท้จริง ตามลำดับ^{๕๑}

กิตติคม พศินนงแสง ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนผู้สิทธิเลือกตั้ง กรณีศึกษา : เขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ด้านพฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร สวนใหญ่ได้รับเอกสารแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รายชื่อไม่ตกหล่น ไม่ถูกระบุว่าเป็นผู้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตหรือนอกเขตเลือกตั้ง ทั้งที่มีได้ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร สวนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยให้เหตุผลว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นการแสดงออกถึง

^{๕๐}สุรพล พรหมกุล, “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น”, บทความงานวิจัย, *วารสารธรรมทรรศน์*, Vol ๑๕ No ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๘ - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙): ๑๐๓-๑๑๘.

^{๕๑}ศุภักษร ตระกูลศิริ, “พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์”, *รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๓).

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และต้องการได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดีตามลำดับ และส่วนใหญ่พิจารณาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากนโยบายของพรรคการเมือง ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไปฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และเห็นว่ามีส่วนในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ส่วนมากไม่เข้าร่วมสังเกตการณ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการนับคะแนนเลือกตั้ง ในด้านของทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งจากโทรทัศน์ / เคเบิลทีวีผ่านพบไปปฏิวและปายโฆษณาประชาสัมพันธ์มากที่สุด ตามลำดับ^{๕๒}

กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้นำชุมชนติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ด้านทัศนคติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนให้ความสำคัญกับการไม่ซื้อเสียงเป็นส่วนใหญ่ และด้านความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่ามีสิทธิ์เลือกตั้งต้องอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ และด้านพฤติกรรมการเลือกตั้ง ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนไปเลือกตั้งทุกครั้ง^{๕๓}

ตารางที่ ๒.๗ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง

^{๕๒}กิตติคม พิศินนงแสง, “พฤติกรรมในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง กรณีศึกษา : เขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”, **หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๖).

^{๕๓}กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และคณะ, “ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”, **รายงานการวิจัย**, (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๒๕๕๖), หน้า ๖๓.

นักวิจัย	ผลงาน
กาญจนา พันธุ์เยี่ยม และคณะ (๒๕๕๖)	“ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้นำชุมชนติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ด้านทัศนคติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนให้ความสำคัญกับการไม่ซื้อเสียงเป็นส่วนใหญ่ และด้านความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ และด้านพฤติกรรมการเลือกตั้ง ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนไปเลือกตั้งทุกครั้ง
มานพ เข้มเมือง (๒๕๕๖)	“การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อยู่ในระดับมาก ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย ด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง และด้านการตรวจสอบติดตามการเลือกตั้ง
สุรพล พรหมกุล (๒๕๕๙)	“พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านคุณสมบัติพรรคการเมือง ด้านคุณลักษณะของหัวหน้าคะแนน และด้านคุณสมบัติผู้สมัคร พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า แบบแผนการตัดสินใจนั้น ประชาชนเลือกพรรคและบุคคลเป็นจำนวนมากที่สุด
ศุภักษร ตระกูลศิริ (๒๕๕๓)	“พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์” พบว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๗ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลงาน
กิตติคม พศินนงแสง (๒๕๕๖)	“พฤติกรรมในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนผู้สิทธิเลือกตั้ง กรณีศึกษา : เขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ด้านพฤติกรรมการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ได้รับเอกสารแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๒.๖.๓ งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากหลายท่าน ดังนี้

พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัย พบว่า ๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = ๓.๙๙$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๓$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๐$) ตามลำดับ ๒. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย^{๕๔}

เกรียงไกร พัฒนะโชติ ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ๑. วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง รองลงมาคือ ด้านการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางเมือง ตามลำดับ ๒. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

^{๕๔}พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ), “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๕๕}

รัตนา สารักษ์ ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองของประชาชนใน อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำค้ำ ($\bar{X} = ๔.๑๐$) รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = ๓.๖๘$) อยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ($\bar{X} = ๓.๖๔$) ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยองโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย^{๕๖}

ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ ได้วิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($\bar{X} = ๓.๕๗$) รองลงมาคือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X} = ๓.๔๙$) ด้านหลักเสรีภาพ ($\bar{X} = ๓.๔๒$) ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมาย ($\bar{X} = ๓.๔๒$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักเสียงข้างมาก ($\bar{X} = ๓.๔๒$) ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่

^{๕๕}เกรียงไกร พัฒนะโชติ, “วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๕๖}รัตนา สารักษ์, “การส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองของประชาชนใน อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

มี เพศ และรายได้ต่อเดือน มีการเสริมสร้างความเข้าใจในการเมือง ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๕๗}

พระสร้อยทอง ปณญาวุโธ (ประทุมทอง) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ตามหลักอภิธานิยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๗๕$) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองตามหลักอภิธานิยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๘$) รองลงมาได้แก่ด้านการไปใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ตามหลักอภิธานิยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๐$) และด้านการประขามติและประชาพิจารณ์ ตามหลักอภิธานิยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๕๙$) ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคามโดยการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สวนประชาชนที่มี อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๕๘}

อัญชุลี วงษ์บุญงาม ดารณี ธัญญสิริ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล” พบว่า นักศึกษาสนทนาประเด็นข่าวสารทางการเมืองกับเพื่อน มากที่สุด และเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด รวมถึงนักศึกษามีความรู้ ทางการเมืองในระดับมาก โดยมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนมากที่สุด และนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากที่สุด การเปิดรับสื่อที่ใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เกี่ยวกับพรรคการเมือง ความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการถอดถอนผู้แทน และความรู้เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเปิดรับสื่อที่ใช้สนทนาประเด็นข่าวสารทาง

^{๕๗}ปิ่นอนงค์ ทองป้อ, “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๕๘}พระสร้อยทอง ปณญาวุโธ (ประทุมทอง), “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

การเมืองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เรื่องการรวมกลุ่มเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๕๙}

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการออกเสียงประชามติ และพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๐ : จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศทั่วไป ความรู้ความเข้าใจ และความเคลื่อนไหวของประชาชน คณะกรรมการการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พรรคการเมืองและนักการเมืองในพื้นที่องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณะ และหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น ๓ ช่วง คือ ช่วงที่ ๑ หลัง จากมีประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ วาดด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และการ ออกเสียงประชามติ พ.ศ.๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๐ ไปจนถึงการกำหนด “วันเผยแพร่” ร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และ “วันออกเสียง” ประชามติ ตามประกาศของสภาร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ แบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ พฤติกรรมทางการเมืองที่เกิดในช่วงการลงประชามติ และพฤติกรรมการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีการเลือกตั้ง โดยสรุปผู้มีสิทธิลงประชามติอ่านรัฐธรรมนูญน้อยกว่าไม่อ่านประมาณ ๕ % ไม่สนใจ ๔ % รู้วันลงประชามติประมาณ ๙๕ % ผู้มีสิทธิส่วนใหญ่รู้เรื่องรัฐธรรมนูญและประชามติจากสื่อมวลชนส่วนใหญ่ไม่ได้เคลื่อนไหวกิจกรรม และ ๗๔ % ไปลงประชามติ คนขอนแก่น มีความรู้ ความเข้าใจในการลงประชามติและรัฐธรรมนูญค่อนข้างดี พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน มีความสนใจในการไปใช้สิทธิ เนื่องจากมีปัจจัยทางการเมืองที่ผ่านมาก็คือ การรัฐประหาร ประชาชนต้องการให้มีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง และต้องการรัฐบาลที่มาช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน มีการเคลื่อนไหวแบบกระจายไปตามพื้นที่เขตเลือกตั้ง ส่วนใหญ่เป็นการเข้าร่วม เวทีที่หน่วยงานต่างๆ และพรรคการเมืองจัดขึ้น การเลือกตั้งครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมการออกไปลงคะแนนของประชาชน มีปัจจัยผลักดันมาจากความต้องการรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งเป็นส่วนใหญ่ ผู้สมัครและหัวหน้าคะแนนมีความเป็นตัวแทนของพรรคการเมือง ซึ่งมีความเป็นตัวแทนจากพรรครัฐบาลของรัฐบาลชุดก่อนเกิดรัฐประหาร สามารถสะท้อนความต้องการนโยบายประชานิยม ที่ทำให้ประชาชนระดับรากหญ้าซึ่งเปราะบางเสี่ยงการลงคะแนนได้รับผลประโยชน์ที่ต้องการ ช่วงการแข่งขันของผู้สมัครเลือกตั้ง เมื่อเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้น พบว่า ประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ไม่ได้ยึดติดกับการเลือกตัวบุคคล แต่

^{๕๙}อัญชุลี วงษ์บุญงาม และ ดารณี ธัญญสิริ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล”, วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กันยายน ๒๕๕๕) : ๙๙-๑๑๒.

ใหน้าหนักไปกับพรรคการเมืองและผู้บริหารพรรค รวมถึงลักษณะความเป็นตัวแทนของชั่วอำนาจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่สามารถให้ผลประโยชน์จากตนได้^{๖๐}

สิทธิชัย อินทร์บุญ ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ๑. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมเลือกตั้งของประชาชน ๑) ความขัดแย้งทางการเมืองทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองของภาคประชาชน ยิ่งความขัดแย้งมีความรุนแรงมากการตื่นตัวของประชาชนก็กระจายออกไปมาก ๒) ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับมาก และทราบถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดก่อนการเลือกตั้งเป็นอย่างดี และมีการตัดสินใจทางการเมืองโดยพิจารณาจากนโยบายพรรคมากขึ้น ๓) ในด้านความมีอิสระในการเลือกตั้งของคนในครอบครัว และบุคคลที่มีความสนิทสนม พบว่ามีการปรึกษาหารือกัน ในครอบครัวและใช้กลุ่มเครือญาติ ในเรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ให้อิสระในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ๔) ความคาดหวังในพรรคการเมือง และ ส.ส. ที่ได้เลือกไปต้องการรัฐบาลที่โปร่งใส มีการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สนใจปัญหาปากท้องประชาชน ตัวแทนที่เลือกมาต้องจริงใจ ไม่มีสองมาตรฐาน มีการปรองดองกัน ๒. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ๑) สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน ๒) นโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชน ๓) พรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคเป็นคนในพื้นที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชน ๔) แกนนำหรือผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชน ๓. ข้อเสนอแนะ ผู้เกี่ยวข้อง เช่นคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้มากขึ้น โดยควรขยายขอบเขตของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากกว่าการเลือกตั้ง เช่นการมีส่วนร่วมตรวจสอบพฤติกรรมการทำงานของพรรคการเมือง และนักการเมืองทั้งในการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น^{๖๑}

^{๖๐}สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ, “การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการออกเสียงประชามติ และพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๐ : จังหวัดขอนแก่น”, รายงานการวิจัย, โดยการสนับสนุนของสถาบันพระปกเกล้า, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๕), หน้า ๕๒.

^{๖๑}สิทธิชัย อินทร์บุญ “พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ต่อการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔”, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕).

ตารางที่ ๒.๘ สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นักวิจัย	ผลงาน
<p>ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ (๒๕๖๓)</p>	<p>ผลการวิจัยพบว่า ๑. การเสริมสร้างความเข้าใจการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ คือ ด้านหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักการปกครองโดยกฎหมาย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักเสียงข้างมาก ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ ส่วนประชาชนที่มี เพศ และรายได้ต่อเดือน มีการเสริมสร้างความเข้าใจในการเมือง ไม่แตกต่างกัน</p>
<p>พระมหาณัฐพล กิตติปัญญา (อรรถารส) (๒๕๖๓)</p>	<p>ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง อยู่ในระดับน้อย ๒. ผลการเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวม แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ และสถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน</p>
<p>พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ) (๒๕๖๓)</p>	<p>ผลการวิจัย พบว่า ๑. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น แตกต่างกัน</p>

ตารางที่ ๒.๘ สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลงาน
เกรียงไกร พัฒนะโชติ (๒๕๖๓)	ผลการวิจัยพบว่า ๑. วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามลำดับ ๒. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
รัตนา สารักษ์ (๒๕๖๓)	ผลการวิจัยพบว่า ๑. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ๒. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ๒
ศุภักษร ตระกูลศิริ (๒๕๕๓)	“พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์” พบว่า ด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านมูลเหตุจูงใจในการเลือกตั้ง และด้านพฤติกรรมก่อนการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งตามลำดับ

^๒รัตนา สารักษ์, “การส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองของประชาชนใน อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

ตารางที่ ๒.๘ สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลงาน
สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ (๒๕๕๖)	“การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการออกเสียงประชามติ และพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๐ : จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศทั่วไป ความรู้ความเข้าใจ และความเคลื่อนไหวทางการเมือง ๗๔ % ไปลงประชามติ มีความรู้ ความเข้าใจในการลงประชามติและรัฐธรรมนูญค่อนข้างดี พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน มีความสนใจในการไปใช้สิทธิ
กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และคณะ (๒๕๕๖)	“ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้นำชุมชนติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ด้านทัศนคติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนให้ความสำคัญกับการไม่ซื้อเสียงเป็นส่วนใหญ่ และด้านความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งต้องอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ และด้านพฤติกรรมการเลือกตั้ง ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนไปเลือกตั้งทุกครั้ง
สิทธิชัย อินทร์บุญ (๒๕๕๕)	“พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔” สรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมเลือกตั้งของประชาชน ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับมาก

๒.๖.๓ งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งจากหลายท่าน ดังนี้

เอมวดี กาฬภักดี ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗” ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมของการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนพึงพอใจในด้านของป้ายข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สถานที่ในการเลือกตั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่ประชาชนพึงพอใจน้อยที่สุด มีสองข้อ คือระยะเวลาในการดำเนินการนับคะแนน และความคาดหวังของผลคะแนนของท่านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าตัวแปรทางด้าน อาชีพ และภาพรวมของการเลือกตั้ง มีผลต่อการเลือกตั้ง เพศ อายุ ระดับ การศึกษา รายได้ ไม่มีผลต่อการเลือกตั้ง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศบาลตำบลหนองกระทุ่มของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๑๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสูงสุดคือ ท่านเชื่อว่าการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชนในท้องถิ่นทุกคน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ๔.๓๔ รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการมีสัจจะของผู้สมัครมีผลต่อการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๒๙ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี ต่ำที่สุด คือ ท่านคิดว่าการเป็นลูกน้องของผู้สมัครมีผลต่อการเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ ๓.๗๙^{๖๓}

บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอมือง จังหวัดตราด” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอมือง จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกเทศมนตรี และปัจจัยด้านนโยบาย อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทน และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร อยู่ในระดับน้อย ความแตกต่างตามเพศ และอายุ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอมือง จังหวัดตราด ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ส่วนความแตกต่างตามระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอมือง จังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๖๔}

^{๖๓}เอมวดี กาฬภักดี, “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗”, **วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์**, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๑๑๗-๑๒๒.

^{๖๔}บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอมือง จังหวัดตราด”, **ปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๖).

ฐานิตา เฉลิมช่วง ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านสิ่งรบกวนทางการเมือง ตามลำดับ ๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการติดต่อเป็นการเฉพาะด้านการรวมกิจกรรมของชุมชน และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับน้อยที่สุด ตามลำดับ ๓. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรามากที่สุด คือ ปัจจัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง พบว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนเป็นหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งรบกวนทางการเมือง พบว่าข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลและผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ค่านิยมเก่า เรื่องทำตามคำสั่ง ยึดระเบียบ เคารพอาวุโส มีความจงรักภักดีถูกต้องอยู่แล้วไม่ควรเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุดและปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า บุคคลรอบข้างมีอิทธิพลต่อความสนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด^{๖๕}

พัชรา เพ็ชรจรูญ ได้วิจัยเรื่อง “เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา” ผลจากการวิจัยพบว่า ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนั้น ประชาชนพิจารณาจาก ความรู้ ความสามารถ และระดับการศึกษาของผู้สมัครเป็นเหตุผลหลัก อันดับรองลงมา คือ นโยบาย ในการบริหารของผู้สมัคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายแก้ไขปัญหาเสพติด ต่อมาคือการแจกเงิน ชื่อเสียงของผู้สมัคร ผลงานของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่ผ่านมา ประชาชนให้ความสำคัญกันน้อยมาก จึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ความสามารถและการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาคั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีระบบ

^{๖๕}ฐานิตา เฉลิมช่วง, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วารสารชุมชนวิจัย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙) : ๘๒.

การวัดผลและประเมินผลงานจากนโยบาย ของนายกเทศมนตรี หลังจากการเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่แล้วว่าได้ทำตามนโยบายที่เคยให้ไว้ บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่^{๖๖}

ชไมพร เหล่าพงศ์เจริญ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครู ศึกษากรณีโรงเรียนกัทรลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ” พบว่าข้าราชการครูโรงเรียนกัทรลักษณ์ วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ มีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับปานกลาง หากพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองข้าราชการ ครูมีส่วนร่วมในระดับสูง การสนทนาและการ สนับสนุนในทางการเมือง การติดตามการหาเสียงของนักการเมืองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง การ ติดต่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า เพศ อายุ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน การไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดและการไปใช้สิทธิ์ใน การเลือกตั้งผู้แทนครูในคณะกรรมการต่างๆ ที่ ต่างกัน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ส่วน ระดับการศึกษาและการมีความรู้ความเข้าใจ ในทางการเมืองที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่ไม่แตกต่างกัน^{๖๗}

สรุปได้ว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง ในการ ออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองตามสิทธิที่พึงมี หน้าที่ที่พึงกระทำ ตามหลัก ความเสมอภาค

ตารางที่ ๒.๙ สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้ง

นักวิจัย	ผลงาน
เอมวดี กาฬภักดี (๒๕๖๐)	“ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาล ตำบล หนองกระทุ่ม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัด สุพรรณบุรี: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความพึง พอใจในภาพรวมของการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก

^{๖๖}พัชรา เท็ชรจรรูญ, “เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขต เทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, รายงานการศึกษาอิสระ รัฐ ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), หน้า ๖๖.

^{๖๗}ชไมพร เหล่าพงศ์เจริญ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครู: ศึกษากรณีโรงเรียน กัทร ลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ”, ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์, ๒๕๕๑).

ตารางที่ ๒.๙ สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลงาน
บุญญฤทธิ โสคุดมพร (๒๕๕๖)	“ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกเทศมนตรี และปัจจัยด้านนโยบาย อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทน และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร อยู่ในระดับน้อย
พัชรา เพ็ชรจรูญ (๒๕๕๓)	“เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา” ผลจากการวิจัยพบว่า ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนั้น ประชาชนพิจารณาจาก ความรู้ ความสามารถและระดับการศึกษาของผู้สมัครเป็นเหตุผลหลัก อันดับรองลงมา คือ นโยบาย ในการบริหารของผู้สมัคร
ชไมพร เหล่าพงศ์เจริญ (๒๕๕๑)	“การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครู ศึกษากรณีโรงเรียนกัณฑ์วิทยาสรรพกิจวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ” พบว่าข้าราชการครูโรงเรียนกัณฑ์วิทยาสรรพกิจวิทยา จังหวัดศรีสะเกษมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับปานกลาง พบว่าความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองข้าราชการ ครูมีส่วนร่วมในระดับสูง การสนทนาและการสนับสนุนในทางการเมือง การติดตามการหาเสียงของนักการเมืองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง การติดต่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ

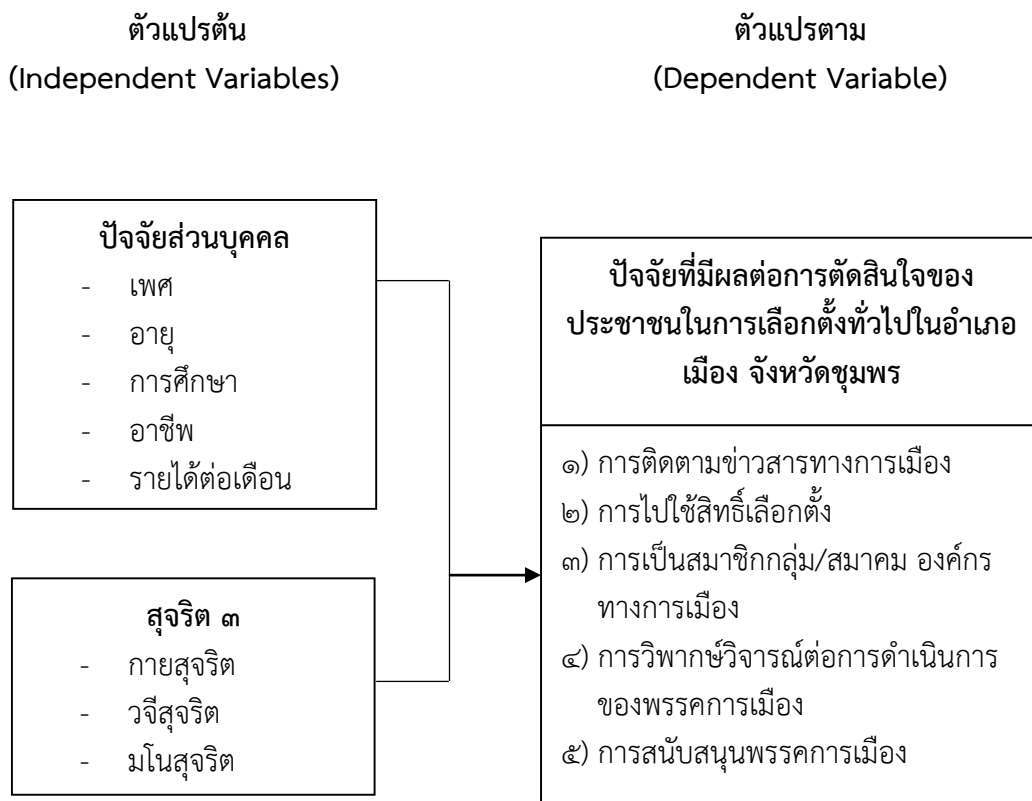
สรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองในการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ที่เป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องร่วมแสดงออก แสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ที่พึงมี เพื่อให้ได้คนดีมีนโยบายตรงกับความต้องการ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงเกิดขึ้น เพราะเป็นการแสดงออกของผู้ยึดถือระบอบประชาธิปไตย ความมีสำนึกเชิงเหตุผล และเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด ให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ดังนั้น พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ ของผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ที่เป็นผู้มีเหตุผล รู้เมื่อไหร่ต้องไปใช้สิทธิ เมื่อไหร่ที่ต้องทำหน้าที่พลเมืองด้วยกายสุจริตต่อหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในการไปใช้สิทธิ มโนสุจริตในการติดตามข่าวสารทางการเมือง และวิสุจริตในการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำแนวคิดของ **รสลิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ** ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง ประกอบด้วย ๑) การติดตามข่าวสารทางการเมือง ๒) การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ๓) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ๔) การให้คำวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองและรัฐ และ ๕) การสนับสนุนพรรคการเมือง^{๖๘} มากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

---

^{๖๘}รสลิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลาง กับพัฒนาการทางการเมืองไทย : ศึกษากรณีภาคเหนือ”, รายงานการวิจัย, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๒), หน้า ๓๗.

แผนภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้รูปแบบผสมผสานโดยใช้ระเบียบวิจัยและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) คือ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน ๙๕,๙๔๕ คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่ใน อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน ๓๙๙ คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชาชน จำนวน ๙๕,๙๔๕ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

^๑ข้อมูลผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ๒๕๖๒, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <https://www.ect.go.th/nakhonratchasima/main.php?filename=index> [๑๕ เมษายน ๒๕๖๓].

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 ประชากรทั้งหมด ๙,๐๙๓ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{95,945}{1 + 95,945(0.05)^2}$$

$$n = \frac{95,945}{1 + 239.862}$$

$$n = \frac{95,945}{240.862}$$

$$n = 398.34$$

ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๓๙๙ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

๑) เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน จากประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๒) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร จากแต่ละหมู่บ้าน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากประชากร ๙๔,๙๔๕ คน

๓) แบ่งระดับการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามหมู่บ้าน ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร รวม ๓๙๙ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ระดับชั้น	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)
อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร		
๑) ท่าตะเภา	๗,๘๗๕	๓๓
๒) ปากน้ำ	๗,๘๓๑	๓๒
๓) ท่ายาง	๖,๐๗๐	๒๕
๔) บางหมาก	๗,๗๙๐	๓๒
๕) นาทุ่ง	๖,๘๗๒	๒๙
๖) นาชะอัง	๕,๓๐๕	๒๒
๗) ตากแดด	๖,๖๕๑	๒๘
๘) บางลึก	๖,๒๐๗	๒๖
๙) หาดพันไกร	๕,๗๔๙	๒๔
๑๐) วังไผ่	๖,๐๔๕	๒๕
๑๑) วังใหม่	๓,๗๙๒	๑๖
๑๒) บ้านนา	๖,๒๙๐	๒๖
๑๓) ชุนกระทิง	๓,๙๙๗	๑๗
๑๔) ทุ่งคา	๕,๖๐๓	๒๓
๑๕) วิสัยเหนือ	๕,๒๑๕	๒๒
๑๖) หาดทรายรี	๒,๙๙๔	๑๒
๑๗) ถ้ำสิงห์	๑,๖๕๙	๗
	๙๔,๙๔๕	๓๙๙

๔) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) หรือการเลือกหน่วยตัวอย่างแบบตามสะดวก (convenience sampling) ในการเก็บข้อมูล ให้ครบ ๓๙๙ คน จากตำบลต่างๆ ดังตารางที่ ๓.๑

๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๑ รูป หรือคน ได้แก่ ๑. กลุ่มผู้นำทางการเมือง ๒. กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น ๓. กลุ่มผู้นำชุมชน ๔. กลุ่มนักวิชาการ จำนวน ๒ ท่าน ดังนี้

รายนามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ตำแหน่ง
๑. พระครูบัณฑิตธรรมธาดา	เจ้าคณะอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
๒. พระครูวินัยธรรวรมไชย สิริวัฒนโณ, ดร.	เจ้าคณะตำบลนาทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
๓. ร.ต.อ.หญิง ฐาปนีย์ มหาพัชรารุณใหม่	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๔. นายอภิญา คนดี	ปลัดอำเภอ รักษาการแทนนายอำเภอ จังหวัดชุมพร
๕. นายภูมิศักดิ์ ชูเย็น	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดชุมพร
๖. ดร.ปรีชา หวานหู	นักวิชาการวัฒนธรรมจังหวัดชุมพร
๗. นายวิม วงศ์สมุทร	สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร
๘. นายกรรภิรมณ์ กุญคำ	นายกเทศมนตรีตำบลบางหมาก อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
๙. นายพงศธร เนืองชุมพร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
๑๐. นายธนวัฒน์ แจ่มแจ่ม	กำนันตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
๑๑. นายสมศักดิ์ ชุมพล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๘ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมืองจังหวัดชุมพร จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอโครงร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๙. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยมีลักษณะดังนี้

(๑) แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๔	หมายถึง	ส่งผลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด
๔	หมายถึง	ส่งผลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับ มาก
๓	หมายถึง	ส่งผลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับ ปานกลาง
๒	หมายถึง	ส่งผลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับ น้อย
๑	หมายถึง	ส่งผลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

(๒) แบบสัมภาษณ์ (In-depth Interviews)

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เชิงลึกออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๓.๓.๓ การสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใช้ในการศึกษานี้ สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัด และมีความแม่นยำในการวัด ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๑. ร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และแนวทางที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity)

๓. นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

๔. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อขอรับคำแนะนำและ ปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) จำนวน ๕ ท่าน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑) ศ.ดร.จันงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) รศ.อนุภูมิ โขเวชม

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) ผศ.ชัชชัย ชัยสา

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) อ.ดร.กาญจนา คำจตุ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้เชี่ยวชาญทดสอบหาค่าความสอดคล้องกับเนื้อหา มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา

๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา

-๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) Index of concurrence

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

= ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา

ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าเท่ากับ ๐.๕ หรือมากกว่า หมายความว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าน้อยกว่า ๐.๕ หมายความว่า ข้อคำถามนั้นต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้งไป เพราะถือว่าเป็นข้อคำถามที่ขาดความตรงตามเนื้อหาหรือมีความตรงตามเนื้อหาต่ำเกินไปโดยน

แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเกิดความเที่ยงตรงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (Expert) และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น จากการทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งผ่านความเห็นชอบจากที่ปรึกษา แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้

๕. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

๖. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๒ โดยใช้สถิติทางสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๘๑

ข. เชิงคุณภาพ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ดังนี้

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

๑. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงนายอำเภอ ๑ ฉบับ

๒. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชากรอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ทั้ง ๑๗ ตำบลตามตารางที่ ๓.๑ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๙ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

๑. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๑ รูปหรือคน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒. ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

^๒ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพัลลิกซิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๔. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ โดยวิธีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมืองจังหวัดชุมพร สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓) แปลค่าความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้^๓

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ - ๕.๐๐	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ - ๔.๔๙	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ - ๓.๔๙	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ - ๒.๔๙	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๔๙	มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) วิเคราะห์โดยการเขียนเป็นความถี่และร้อยละ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอ

^๓ชานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร : บิซิเนสอาร์เอสดีตี, ๒๕๕๒), หน้า ๔๘-๔๙.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน ๓๙๙ คน จากประชากรทั้งหมดจำนวน ๙๕,๙๔๕ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณจำนวน ๑๑ รูปหรือคน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๔.๕ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๔.๖ สรุปองค์ความรู้

๔.๖.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๖.๒ สรุปองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๙๙ คน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๙๙)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๓๗	๓๔.๓
หญิง	๒๖๒	๖๕.๗
รวม	๓๙๙	๑๐๐.๐
๒. อายุ		
๑๘ -๓๐ ปี	๓๗	๙.๓
๓๑ -๔๐ ปี	๘๕	๒๑.๓
๔๑ -๕๐ ปี	๙๗	๒๔.๓
๕๑ ปี ขึ้นไป	๑๘๐	๔๕.๑
รวม	๓๙๙	๑๐๐.๐
๓. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๒๒	๕๕.๖
ปริญญาตรี	๑๓๘	๓๔.๖
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๙	๙.๘
รวม	๓๙๙	๑๐๐.๐
๔. อาชีพ		
นักศึกษา	๖๓	๑๕.๘
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๘๔	๒๑.๑
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔๙	๑๒.๓
รับจ้างทั่วไป	๑๐๒	๒๕.๖
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	๒๙	๗.๓
พนักงานบริษัท	๔๑	๑๐.๓
ทำสวน	๓๑	๗.๘
รวม	๓๙๙	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

(n=๓๙๙)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๕. รายได้		
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๖๘	๔๒.๑
๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๑๓๗	๓๔.๓
๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท	๕๕	๑๓.๘
๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๓๙	๙.๘
รวม	๓๙๙	๑๐๐.๐
๖. สถานภาพการสมรส		
โสด	๑๔๙	๓๗.๓
สมรส	๑๙๓	๔๘.๔
หย่าร้าง	๓๕	๘.๘
แยกกันอยู่	๒๒	๕.๕
รวม	๓๙๙	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกได้ ดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน ๒๖๒ คน คิดเป็น ร้อยละ ๖๕.๗ รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน ๑๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓ ตามลำดับ

อายุ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป จำนวน ๑๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑ รองลงมาคือ อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓, อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓ และน้อยที่สุดมีอายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๓๗ คน คิดเป็น ร้อยละ ๙.๓ ตามลำดับ

การศึกษา พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การศึกษาระดับต่ำปริญญาตรี จำนวน ๒๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๖ รองลงมาคือ วุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖ และน้อยที่สุดคือ วุฒิสองกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘ ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗ รองลงมาคืออาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑, ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน

๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓, พนักงานบริษัท จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓, ทำสวน จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘ และน้อยที่สุดคือ พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘ ตามลำดับ

รายได้ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑ รองลงมาคือรายได้ ๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓, รายได้ ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘ และน้อยที่สุดคือรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘ ตามลำดับ

สถานภาพการสมรส พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน ๑๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔ รองลงมาคือโสด จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓, หย่าร้าง จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ และน้อยที่สุดคือแยกกันอยู่ จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๕ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ๒) ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ๓) ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง และ ๔) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวม

(n=๓๙๙)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการเลือกตั้งทั่วไป	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	๔.๑๓	๐.๗๖	มาก
๒. ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	๔.๓๒	๐.๓๓	มาก
๓. ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง	๓.๙๒	๐.๗๘	มาก
๔. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง	๓.๓๗	๐.๘๑	ปานกลาง
๕. ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง	๒.๒๘	๐.๕๗	น้อย
โดยรวม	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๑$, S.D.=๐.๓๑) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ($\bar{X}=๔.๓๒$, S.D.=๐.๓๓) อยู่ในระดับมาก ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ($\bar{X}=๓.๙๒$, S.D.=๐.๗๘) ส่วนด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ($\bar{X}=๓.๓๗$, S.D.=๐.๘๑) อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ($\bar{X}=๒.๒๘$, S.D.=๐.๕๗) อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

(n=๓๙๙)

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่างๆ	๔.๓๐	๐.๘๖	มาก
๒. ท่านแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่นรวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน	๔.๐๕	๐.๙๘	มาก
๓. ท่านมีโอกาสได้ติดต่อพูดคุยกับผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับการเมืองและนโยบายทางการเมือง	๔.๒๔	๐.๘๓	มาก
๔. ท่านได้มีโอกาสติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่การเมือง	๔.๒๑	๐.๘๕	มาก
๕. ท่านได้ให้ข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้าน	๔.๐๔	๐.๙๗	มาก
๖. ท่านแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองโดยตรงกับเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง หรือสื่อมวลชน	๓.๒๔	๐.๘๖	ปานกลาง
โดยรวม	๔.๑๓	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๑๓$, S.D.=๐.๗๖) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่างๆ” ($\bar{X}=๔.๓๐$, S.D.=๐.๘๖) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีโอกาสได้ติดต่อพูดคุยกับผู้บริหารท้องถิ่น เกี่ยวกับการเมืองและนโยบายทางการเมือง” ($\bar{X}=๔.๒๔$, S.D.=๐.๘๓) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง โดยตรงกับเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง หรือสื่อมวลชน” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๒๔$, S.D.=๐.๘๖) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร **ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง**

(n=๓๙๙)

ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิ	๔.๕๓	๐.๖๖	มากที่สุด
๒. ท่านติดตามมูลข่าวสารการเลือกตั้งจากแผนพับใบปลิวและป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์	๔.๓๓	๐.๖๓	มาก
๓. ท่านศึกษาและติดตามนโยบายพรรคการเมืองก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๔.๓๖	๐.๖๖	มาก
๔. ท่านแสดงตัวโดยการยื่นหลักฐานสำหรับการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น บัตรประชาชน ใบขับขี่ บัตรข้าราชการหรือ پاسปอร์ต	๔.๓๔	๐.๕๘	มาก
๕. ท่านติดตามข้อมูลการขอใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตหรือนอกเขตเลือกตั้ง	๔.๓๕	๐.๖๖	มาก
๖. ท่านร่วมรณรงค์ให้คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	๔.๐๓	๑.๐๑	มาก
โดยรวม	๔.๓๒	๐.๓๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๓๒$, S.D.=๐.๓๓) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิ” ($\bar{X}=๔.๕๓$, S.D.=๐.๖๖) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านศึกษาและติดตามนโยบายพรรคการเมืองก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๓๖$, S.D.=๐.๖๖) และ “การเปิดใจกว้างในการสนทนาเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่น” ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านร่วมรณรงค์ให้คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๐๓$, S.D.=๑.๐๑) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง

(n=๓๙๙)

ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การเป็นสมาชิกกลุ่มของท่านส่งผลให้ท่านตัดสินใจเลือกไปเลือกตั้ง	๔.๐๑	๑.๐๘	มาก
๒. ท่านมีเพื่อนที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองทำให้ท่านตัดสินใจไปเลือกตั้ง	๔.๔๗	๑.๒๖	มาก
๓. องค์กรทางการเมืองมีการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับต่างๆ	๔.๐๔	๑.๒๘	มาก
๔. ท่านได้รับการชักชวนบุคคลอื่นในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การไปเลือกตั้ง	๓.๘๐	๐.๗๐	มาก
๕. การเข้าไปช่วยผู้สมัครติดป้ายหาเสียงหรือร่วมเดินหาเสียงกับผู้สมัครการเมือง	๓.๖๘	๑.๐๕	มาก
๖. การติดตามพรรคการเมือง ทำให้เป็นเหตุผลในการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	๓.๕๒	๑.๓๗	มาก
โดยรวม	๓.๙๒	๐.๗๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=๓.๙๒$, S.D.=๐.๗๘) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีเพื่อนที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองทำให้ท่านตัดสินใจไปเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๔๗$, S.D.=๑.๒๖) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “องค์กรทางการเมืองมีการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับต่างๆ” ($\bar{X}=๔.๐๔$, S.D.=๑.๒๘) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “การติดตามพรรคการเมือง ทำให้เป็นเหตุผลในการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๕๒$, S.D.=๑.๓๗) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง

(n=๓๘๒)

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่น	๒.๒๗	๑.๐๗	น้อย
๒. การวิพากษ์วิจารณ์ข่าวสารทางการเมืองของสื่อต่างๆ ทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง	๓.๘๕	๑.๒๒	มาก
๓. การดำเนินนโยบาย การวางแผนพัฒนาทางการเมืองของพรรคการเมือง ทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง	๓.๗๙	๑.๓๔	มาก
๔. ท่านเข้าร่วมในการแสดงประชามติแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการเปิดเวทีสาธารณะ	๓.๔๘	๑.๔๓	ปานกลาง
๕. ท่านประเมินข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ว่าสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่	๓.๔๓	๑.๓๒	ปานกลาง
๖. ท่านเข้าร่วมประชุมประชาพิจารณ์ตามที่พรรคการเมืองจัดขึ้น	๓.๔๑	๑.๓๖	ปานกลาง
โดยรวม	๓.๓๗	๐.๘๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๓๗$, S.D.=๐.๘๑) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “การวิพากษ์วิจารณ์ข่าวสารทางการเมืองของสื่อต่างๆ ทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๘๕$, S.D.=๑.๒๒) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่ว่า “การดำเนินนโยบาย การวางแผนพัฒนาทางการเมืองของพรรคการเมือง ทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๗๙$, S.D.=๑.๓๔) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่ว่า “การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” ($\bar{X}=๒.๒๗$, S.D.=๑.๐๗) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง

(n=๓๘๒)

ด้านการสนับสนุนพรรคการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น	๒.๒๗	๑.๐๗	น้อย
๒. ท่านได้รับรู้ข้อมูลจากการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ	๒.๒๙	๑.๑๗	น้อย
๓. ท่านได้ร่วมกลุ่มแสดงความคิดเห็นนโยบายทางการเมือง	๒.๒๒	๑.๐๙	น้อย
๔. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองจัดขึ้น	๑.๘๘	.๙๙	น้อย
๕. ท่านได้เข้าร่วมหาเสียงของผู้รับสมัครเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น	๒.๓๘	๑.๒๖	น้อย
๖. ท่านสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ชื่นชอบ	๒.๖๕	๑.๒๓	น้อย
โดยรวม	๒.๒๘	๐.๕๗	น้อย

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ =๒.๒๘, S.D.=๐.๕๗) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ชื่นชอบ” ($\bar{X}$ =๒.๖๕, S.D.=๑.๒๓) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านได้เข้าร่วมหาเสียงของผู้รับสมัครเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” ($\bar{X}$ =๒.๓๘, S.D.=๑.๒๖) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองจัดขึ้น” ($\bar{X}$ =๑.๘๘, S.D.=๐.๙๙) ตามลำดับ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพการสมรสต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่ม ในเรื่อง เพศ โดยการทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า ๒ กลุ่ม ในเรื่อง อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพการสมรส ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๑ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศ โดยรวม

(n=๓๙๙)

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ชาย	๑๓๗	๓.๕๖	๐.๓๑	มาก
หญิง	๒๖๒	๓.๖๓	๐.๓๒	มาก
โดยรวม	๓๙๙	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๖๑, S.D.=๐.๓๑)

ตารางที่ ๔.๙ แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามเพศโดยรวม

(n = ๓๙๙)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไป		n	$\bar{X}$	SD.	t	Sig.
๑. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	ชาย	๑๓๗	๔.๐๑	๐.๗๔	-๒.๒๓๗	๐.๐๒๖*
	หญิง	๒๖๒	๔.๑๙	๐.๗๖		
๒. ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	ชาย	๑๓๗	๔.๒๗	๐.๓๕	-๒.๒๕๔	๐.๐๒๕*
	หญิง	๒๖๒	๔.๓๕	๐.๓๒		
๓. ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง	ชาย	๑๓๗	๓.๙๔	๐.๗๖	๐.๒๙๘	๐.๗๖๖
	หญิง	๒๖๒	๓.๙๑	๐.๗๙		
๔. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง	ชาย	๑๓๗	๓.๓๒	๐.๘๖	-๑.๐๑๖	๐.๐๓๑*
	หญิง	๒๖๒	๓.๔๐	๐.๗๙		
๕. ด้านการสนับสนุนพรรคการเมือง	ชาย	๑๓๗	๒.๒๗	๐.๕๖	-๐.๓๕๕	๐.๗๒๓
	หญิง	๒๖๒	๒.๒๙	๐.๕๗		
โดยรวม	ชาย	๑๓๗	๓.๕๖	๐.๓๑	-๒.๒๓๗	๐.๐๒๕*
	หญิง	๒๖๒	๓.๖๓	๐.๓๒		
รวม		๓๙๙	๓.๖๑	๐.๓๑		

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๒ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามอายุ โดยรวม

(n=๓๙๙)

อายุ	ระดับความคิดเห็น			
	n	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑๘ - ๓๐ ปี	๓๗	๓.๕๙	๐.๓๓	มาก
๓๑ - ๔๐ ปี	๘๕	๓.๕๙	๐.๓๔	มาก
๔๑ - ๕๐ ปี	๙๗	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก
มากกว่า ๕๑ ปี	๑๘๐	๓.๖๒	๐.๓๐	มาก
โดยรวม	๓๙๙	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๑$, S.D.=๐.๓๑)

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามอายุ

(n = ๓๙๙)

ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไป		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการติดตาม ข่าวสารทางการ เมือง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๘๗	๓	๐.๔๖๒	๐.๘๐๑	๐.๔๙๔
	ภายในกลุ่ม	๒๒๗.๘๙๒	๓๙๕	๐.๕๗๗		
	รวม	๒๒๙.๒๗๙	๓๙๘			
๒. ด้านการไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.๔๕๔	๓	๐.๑๕๑	๑.๓๙๕	๐.๒๔๔
	ภายในกลุ่ม	๔๒.๘๗๐	๓๙๕	๐.๑๐๙		
	รวม	๔๓.๓๒๔	๓๙๘			
๓. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๑๒	๓	๑.๑๗๑	๑.๙๔๓	๐.๑๒๒
	ภายในกลุ่ม	๒๓๘.๐๒๖	๓๙๕	๐.๖๐๓		
	รวม	๒๔๑.๕๓๘	๓๙๘			
๔. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๓.๑๒๔	๓	๑.๐๔๑	๑.๕๘๖	๐.๑๙๒
	ภายในกลุ่ม	๒๕๙.๓๔๕	๓๙๕	๐.๖๕๗		
	รวม	๒๖๒.๔๗๐	๓๙๘			
๕. ด้านการสนับสนุน พรรคการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๒๑	๓	๐.๓๔๐	๑.๐๖๑	๐.๓๖๕
	ภายในกลุ่ม	๑๒๖.๗๑๐	๓๙๕	๐.๓๒๑		
	รวม	๑๒๗.๗๓๑	๓๙๘			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.๐๕๖	๓	๐.๐๑๙	๐.๑๘๗	๐.๙๐๕
	ภายในกลุ่ม	๓๙.๑๐๕	๓๙๕	๐.๐๙๙		
	รวม	๓๙.๑๖๐	๓๙๘			

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๓ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามการศึกษา โดยรวม

(n=๓๙๙)

การศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			
	n	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๒๒	๓.๕๖	๐.๓๐	มาก
ปริญญาตรี	๑๓๘	๓.๖๕	๐.๓๒	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๙	๓.๗๔	๐.๒๗	มาก
โดยรวม	๓๙๙	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =๓.๖๑, S.D.=๐.๓๑)

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามการศึกษา

(n = ๓๙๙)

ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไป		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการติดตาม ข่าวสารทางการ เมือง	ระหว่างกลุ่ม	๘.๘๕๙	๒	๔.๔๓๐	๗.๙๕๘	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๒๐.๔๑๙	๓๙๖	๐.๕๕๗		
	รวม	๒๒๙.๒๗๙	๓๙๘			
๒. ด้านการไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.๑๓๑	๒	๐.๐๖๕	๐.๖๐๐	๐.๕๔๙
	ภายในกลุ่ม	๔๓.๑๙๓	๓๙๖	๐.๑๐๙		
	รวม	๔๓.๓๒๔	๓๙๘			
๓. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	.๙๔๑	๒	๐.๔๗๐	๐.๗๗๔	๐.๔๖๒
	ภายในกลุ่ม	๒๔๐.๕๙๗	๓๙๖	๐.๖๐๘		
	รวม	๒๔๑.๕๓๘	๓๙๘			
๔. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๙๐	๒	๑.๓๙๕	๒.๑๒๘	๐.๑๒๐
	ภายในกลุ่ม	๒๕๙.๖๗๙	๓๙๖	๐.๖๕๖		
	รวม	๒๖๒.๔๗๐	๓๙๘			
๕. ด้านการสนับสนุน พรรคการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	.๖๕๕	๒	๐.๓๒๗	๑.๐๒๐	๐.๓๖๒
	ภายในกลุ่ม	๑๒๗.๐๗๖	๓๙๖	๐.๓๒๑		
	รวม	๑๒๗.๗๓๑	๓๙๘			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๑๖	๒	๐.๗๕๘	๑.๙๗๒	๐.๓๗๑
	ภายในกลุ่ม	๓๗.๖๔๕	๓๙๖	๐.๑๙๕		
	รวม	๓๙.๑๖๐	๓๙๘			

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๔ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

(n=๓๙๙)

อาชีพ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
นักศึกษา	๖๓	๓.๖๑	๐.๓๖	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๘๔	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔๙	๓.๖๕	๐.๓๕	มาก
รับจ้างทั่วไป	๑๐๒	๓.๕๘	๐.๓๐	มาก
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	๒๙	๓.๕๗	๐.๓๐	มาก
พนักงานบริษัท	๔๑	๓.๕๘	๐.๒๗	มาก
ทำสวน	๓๑	๓.๖๙	๐.๒๘	มาก
โดยรวม	๓๙๙	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๑$, S.D.=๐.๓๑)

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๙๙)

ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไป		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการติดตาม ข่าวสารทางการ เมือง	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๑๓๙	๖	๑.๘๕๗	๓.๓๓๖	๐.๐๐๓*
	ภายในกลุ่ม	๒๑๘.๑๓๙	๓๙๒	๐.๕๕๖		
	รวม	๒๒๙.๒๗๘	๓๙๘			
๒. ด้านการไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.๖๓๔	๖	๐.๑๐๖	๐.๙๗๑	๐.๕๔๕
	ภายในกลุ่ม	๔๒.๖๙๐	๓๙๒	๐.๑๐๙		
	รวม	๔๓.๓๒๔	๓๙๘			
๓. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๖๕	๖	๐.๓๖๑	๐.๕๙๑	๐.๗๓๘
	ภายในกลุ่ม	๒๓๙.๓๗๓	๓๙๒	๐.๖๑๑		
	รวม	๒๔๑.๕๓๘	๓๙๘			
๔. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๘๒๓	๖	๒.๔๗๐	๓.๙๑๐	๐.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๗.๖๔๗	๓๙๒	๐.๖๓๒		
	รวม	๒๖๒.๔๗๐	๓๙๘			
๕. ด้านการสนับสนุน พรรคการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๓๙	๖	๐.๖๐๖	๑.๙๑๖	๐.๐๗๗
	ภายในกลุ่ม	๑๒๔.๐๙๒	๓๙๒	๐.๓๑๗		
	รวม	๑๒๗.๗๓๑	๓๙๘			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.๔๑๑	๖	๐.๐๖๙	๐.๖๙๔	๐.๖๕๕
	ภายในกลุ่ม	๓๘.๗๔๙	๓๙๒	๐.๐๙๙		
	รวม	๓๙.๑๖๐	๓๙๘			

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๕ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามรายได้ โดยรวม

(n=๓๙๙)

รายได้	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๖๘	๓.๕๕	๐.๓๓	มาก
๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๑๓๗	๓.๖๓	๐.๒๙	มาก
๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท	๕๕	๓.๖๔	๐.๓๐	มาก
๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๓๙	๓.๗๔	๐.๒๗	มาก
โดยรวม	๓๙๙	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามรายได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๑$, S.D.=๐.๓๑)

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตาม รายได้

(n = ๓๙๙)

ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไป		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการติดตาม ข่าวสารทางการ เมือง	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๐๒๘	๓	๔.๐๐๙	๗.๒๙๐	๐.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๑๗.๒๕๑	๓๙๕	๐.๕๕๐		
	รวม	๒๒๙.๒๗๙	๓๙๘			
๒. ด้านการไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.๔๐๕	๓	๐.๑๓๕	๑.๒๔๔	๐.๒๙๔
	ภายในกลุ่ม	๔๒.๙๑๙	๓๙๕	๐.๑๐๙		
	รวม	๔๓.๓๒๔	๓๙๘			
๓. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	.๓๙๖	๓	๐.๑๓๒	๐.๒๑๖	๐.๘๘๕
	ภายในกลุ่ม	๒๔๑.๑๔๑	๓๙๕	๐.๖๑๐		
	รวม	๒๔๑.๕๓๘	๓๙๘			
๔. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๒๔	๓	๑.๔๗๕	๒.๒๕๗	๐.๐๘๑
	ภายในกลุ่ม	๒๕๘.๐๔๖	๓๙๕	๐.๖๕๓		
	รวม	๒๖๒.๔๗๐	๓๙๘			
๕. ด้านการสนับสนุน พรรคการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๓๕	๓	๐.๘๗๘	๒.๗๗๔	๐.๐๔๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๒๕.๐๙๕	๓๙๕	๐.๓๑๗		
	รวม	๑๒๗.๗๓๑	๓๙๘			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๑๗	๓	๐.๔๗๒	๑.๙๔๓	๐.๐๖๒
	ภายในกลุ่ม	๓๗.๗๔๓	๓๙๕	๐.๑๙๖		
	รวม	๓๙.๑๖๐	๓๙๘			

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๕ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD. (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม

(n=๓๙๙)

สถานภาพ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
โสด	๑๔๙	๓.๖๓	๐.๓๑	มาก
สมรส	๑๙๓	๓.๖๐	๐.๓๓	มาก
หย่าร้าง	๓๕	๓.๕๘	๐.๒๙	มาก
แยกกันอยู่	๒๒	๓.๕๕	๐.๒๕	มาก
โดยรวม	๓๙๙	๓.๖๑	๐.๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวม จำแนกตามสถานภาพการสมรส อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๑$, S.D.=๐.๓๑)

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกตามสถานภาพการสมรส

(n = ๓๙๙)

ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไป		SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการติดตาม ข่าวสารทางการ เมือง	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๗๓	๓	๐.๕๒๔	๐.๙๑๐	๐.๔๓๖
	ภายในกลุ่ม	๒๒๗.๗๐๕	๓๙๕	๐.๕๗๖		
	รวม	๒๒๙.๒๗๘	๓๙๘			
๒. ด้านการไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๓	๓	๐.๑๔๘	๑.๓๖๐	๐.๒๕๕
	ภายในกลุ่ม	๔๒.๘๘๑	๓๙๕	๐.๑๐๙		
	รวม	๔๓.๓๒๔	๓๙๘			
๓. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	.๘๖๘	๓	๐.๒๘๙	๐.๔๗๕	๐.๗๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๔๐.๖๗๐	๓๙๕	๐.๖๐๙		
	รวม	๒๔๑.๕๓๘	๓๙๘			
๔. ด้านการเป็น สมาชิกกลุ่ม/ สมาคมองค์กร ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	๒.๙๓๕	๓	๐.๙๗๘	๑.๔๘๙	๐.๒๑๗
	ภายในกลุ่ม	๒๕๙.๕๓๕	๓๙๕	๐.๖๕๗		
	รวม	๒๖๒.๔๗๐	๓๙๘			
๕. ด้านการสนับสนุน พรรคการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	.๗๗๓	๓	๐.๒๕๘	๐.๘๐๒	๐.๔๙๔
	ภายในกลุ่ม	๑๒๖.๙๕๘	๓๙๕	๐.๓๒๑		
	รวม	๑๒๗.๗๓๑	๓๙๘			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.๒๐๖	๓	๐.๐๖๙	๐.๖๙๕	๐.๕๕๕
	ภายในกลุ่ม	๓๘.๙๕๕	๓๙๕	๐.๐๙๙		
	รวม	๓๙.๑๖๐	๓๙๘			

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๐ สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	t-test/ F-test	ค่า Sig	ผลการทดสอบ	
					สมมติฐาน ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	เพศ	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	-๒.๒๓๗	.๐๒๕*	/	-
๒	อายุ	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	๐.๑๘๗	๐.๙๐๕	-	/
๓	การศึกษา	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	๑.๙๗๒	.๓๗๑	-	/
๔	อาชีพ	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	๐.๖๙๔	๐.๖๕๕	-	/
๕	รายได้	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	๑.๙๔๓	๐.๐๖๒	-	/
๖	สถานภาพ การสมรส	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	๐.๖๙๕	๐.๕๕๕	-	/

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนประชาชนที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

จากผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
๑. ประชาชนยังไม่เข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ในการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การให้ข่าวต่างๆ เพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้าม หรือกลุ่มที่ไม่ใช่พวก	๑๗	๑. ให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง และการติดตามข่าวโดยการใช้วิจารณญาณ ก่อนตัดสินใจหรือเผยแพร่ออกไปต่อๆ กัน	๑๔
๒. ประชาชนเบื่อหน่ายการเมือง การเลือกตั้ง เลือกไปตามหน้าที่ เพราะการเลือกตั้งไม่ส่งผลกับความเป็นอยู่ ใครจะมาเป็นรัฐบาลหรือได้รับการเลือกตั้งก็สนใจแต่เรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว	๑๑	๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งต้องรณรงค์ให้เห็นประโยชน์ที่เกิดจากข่าวลวง ข่าวลือข่าวหลอก การเลือกตั้งและอนาคตการเมืองของประเทศ	๘
๓. ข่าวการเมืองก่อให้เกิดความเครียด	๙		

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ได้เสนอแนะปัญหาและอุปสรรคเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้คือ ๑) ประชาชนยังไม่เข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ในการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การให้ข่าวต่างๆ เพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้าม หรือกลุ่มที่ไม่ใช่พวก จำนวน ๑๗ คน ๒) ประชาชนเบื่อหน่ายข่าวการเมือง ไม่อยากรับรู้ข่าวการเมืองทั้งหลาย การเมือง การเลือกตั้ง เลือกไปตามหน้าที่ เพราะการเลือกตั้งไม่ส่งผลกับความเป็นอยู่ ใครจะมาเป็นรัฐบาลหรือได้รับการเลือกตั้งก็สนใจแต่เรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว จำนวน ๑๑ คน ๓) ข่าวการเมืองก่อให้เกิดความเครียด จำนวน ๙

คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ๑) ให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง และการติดตามข่าวโดยการใช้วารณญาณ ก่อนตัดสินใจหรือเผยแพร่ออกไปต่อๆ กัน จำนวน ๑๔ คน ๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งต้องรณรงค์ให้เห็นประโยชน์ที่เกิดจากข่าวลวงข่าวลือข่าวหลอก การเลือกตั้งและอนาคตการเมืองของประเทศ จำนวน ๘ คน

ตารางที่ ๔.๒๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
๑. ข่าวทางการเมืองทำให้เกิดความเครียด มีแต่ความขัดแย้งกันของคนในสังคม คนต้องการอำนาจ ส่งผลต่อการขึ้นำทางการเมือง	๑๘	๑. สื่อควรมีการนำเสนอข่าวการเลือกตั้ง ที่สร้างสรรค์การไปใช้สิทธิที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่าย และให้วิเคราะห์บนพื้นฐานความเป็นจริง	๘
๒. ประชาชนมีความเฉื่อยชากับการเลือกตั้ง	๖	๒. ต้องกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิกันเยอะๆ	๗

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้เสนอแนะปัญหาและอุปสรรค เรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้คือ ๑) ข่าวทางการเมืองทำให้เกิดความเครียด มีแต่ความขัดแย้งกันของคนในสังคม คนต้องการอำนาจ ส่งผลต่อการขึ้นำทางการเมืองการติดตามข่าวสารทางการเมือง การให้ข่าวต่างๆ เพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้าม หรือกลุ่มที่ไม่ใช่พวก จำนวน ๑๘ คน ๒) ประชาชนมีความเฉื่อยชากับการเลือกตั้ง จำนวน ๖ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ๑) สื่อควรมีการนำเสนอข่าวการเลือกตั้ง ที่สร้างสรรค์การไปใช้สิทธิที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่าย และให้วิเคราะห์บนพื้นฐานความเป็นจริง จำนวน ๘ คน ๒) ต้องกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิกันเยอะๆ จำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๔.๒๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง

ปัญหา อุปสรรค	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑. ประชาชนโดยทั่วไปจะไม่ค่อยทราบว่า การเข้าร่วมพรรคการเมืองจะส่งอย่างไร ต่อการเลือกตั้งหรือไม่ เป็นการผูกขาดการเลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเกิดนโยบายพรรคที่เราต้องการไม่ถูกใจ จะทำอย่างไรต่อ ทำไมต้องจ่ายเงินให้พรรคการเมือง	๒๐	๑. ส่งเสริม สนับสนุนประชาชน ให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ๒. ให้ประชาชนรู้เกี่ยวกับหลักการร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นกลาง	๑๓ ๖

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ดังนี้ ปัญหาคือ ๑) ประชาชนโดยทั่วไปจะไม่ค่อยทราบว่า การเข้าร่วมพรรคการเมืองจะส่งอย่างไร ต่อการเลือกตั้งหรือไม่ เป็นการผูกขาดการเลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเกิดนโยบายพรรคที่เราต้องการไม่ถูกใจ จะทำอย่างไรต่อ ทำไมต้องจ่ายเงินให้พรรคการเมือง จำนวน ๒๐ คน แนวทางแก้ไข ๑) ส่งเสริม สนับสนุนประชาชน ให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง จำนวน ๑๓ คน ๒) ให้ประชาชนรู้เกี่ยวกับหลักการร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นกลาง จำนวน ๖ คน

ตารางที่ ๔.๒๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง

ปัญหา อุปสรรค	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑. การวิพากษ์การเมือง ส่วนใหญ่ทำให้เกิดความแตกแยก สังคมไทยขาดการเปิดใจยอมรับ ไม่ค่อยจะเกิดความสามัคคี	๗	๑. จัดเวทีให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้เสนอตน แสดงภูมิรู้ และความสามารถ ให้ประชาชนได้พิจารณา	๖
๒. หน่วยงานต่างๆ เมื่อหมดหน้าเลือกตั้งก็จะไม่สนใจ หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การเลือกตั้งแก่ประชาชน จบการเลือกตั้งก็จบเกมส์	๕	๒. รณรงค์ให้ประชาชนร่วมกิจกรรมการเลือกตั้ง เพื่อจะได้พิจารณาคนดี มีความสามารถ และแก้ปัญหาให้ท้องถิ่นได้จริง	๓

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ดังนี้ ปัญหาคือ ๑) การสนทนากันในเมืองส่วนใหญ่ทำให้เกิดความแตกแยก ขาดการเปิดใจยอมรับ ไม่ค่อยจะเกิดความสามัคคี จำนวน ๗ คน ๒) หน่วยงานต่างๆ เมื่อหมดหน้าเลือกตั้งก็จะไม่สนใจ หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การเลือกตั้งแก่ประชาชน จบการเลือกตั้งก็จบเกมส์ ๕ คน ประชาชนเสนอแนวทางคือ ๑) จัดเวทีให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้เสนอตน แสดงภูมิรู้ และความสามารถ ให้ประชาชนได้พิจารณา จำนวน ๖ คน ๒) รณรงค์ให้ประชาชนร่วมกิจกรรมการเลือกตั้ง เพื่อจะได้พิจารณาคนดี มีความสามารถ และแก้ปัญหาให้ท้องถิ่นได้จริง จำนวน ๓ คน

ตารางที่ ๔.๒๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการสนับสนุนพรรคการเมือง

ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	แนวทาง	ความถี่
๑. ประชาชนโดยทั่วไป ไม่สนใจการสนับสนุนพรรคการเมืองด้วยการให้เงินบริจาค ยกเว้นกลุ่มที่มีส่วนได้เสียกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง	๑๐	๑. รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ข้อมูลหรือทำความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน ว่าสิทธิเสรีภาพในการสนับสนุนพรรคการเมืองมีอย่างไรบ้าง	๘
๒. ประชาชนส่วนมากจะไม่ทราบว่าสามารถสนับสนุนพรรคการเมืองอย่างไรและเพื่ออะไร	๓	๒. รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ข้อมูลแก่ประชาชน	๓

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ได้เสนอแนะปัญหาและอุปสรรค เรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้คือ ๑) ประชาชนโดยทั่วไป ไม่สนใจการสนับสนุนพรรคการเมืองด้วยการให้เงินบริจาค ยกเว้นกลุ่มที่มีส่วนได้เสียกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง จำนวน ๘ คน ๒) ประชาชนส่วนมากจะไม่ทราบว่าสามารถสนับสนุนพรรคการเมืองอย่างไรและเพื่ออะไร จำนวน ๓ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ๑) รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลหรือทำความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน ว่าสิทธิเสรีภาพในการสนับสนุนพรรคการเมืองมีอย่างไรบ้าง จำนวน ๘ คน ๒) รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลแก่ประชาชน จำนวน ๓ คน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

จากผลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยผู้วิจัยได้นำหลักธรรมที่ส่งเสริมการตัดสินใจ คือ หลักสุจริต ๓ กายสุจริต วจิสฺสุจริต มโนสุจริต จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๑ รูปหรือคน ดังนี้

๔.๔.๑ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

การติดตามข่าวสารเพื่อการเลือกตั้งของประชาชน ด้วยหลัก สุจริต ๓ กายสุจริต วจิสฺสุจริต มโนสุจริต ควรเป็นอย่างไร? จากการสัมภาษณ์พบว่า

๑. กายสุจริต

กายสุจริตหมายถึง การประพฤติชอบด้วยกาย จากการสัมภาษณ์พบว่า

๑) ประชาชนส่วนใหญ่ออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ไปใช้สิทธิ์ด้วยความสุจริต ตามสิทธิ์ยกเว้นมีเหตุอื่น ๆ การลงคะแนนเสียงของผู้ลงคะแนนเสียงนั้น จุดสนใจมุ่งไปที่เป้าหมายทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเสียง ตามเจตนารมณ์ของคนบางส่วนที่ต้องการเลือกตั้ง^๑

๒) พฤติกรรมการเลือกตั้งส่วนใหญ่ถูกโน้มน้าวโดยปัจจัย แต่ไม่สามารถพิสูจน์ได้โดยมีเงินมาเกี่ยวข้องและเป็นแรงจูงใจในการออกมาเลือกตั้งและนี่คือสาเหตุของการได้น้กการเมืองที่ไม่ดีเข้าสภา^๒

๓) พฤติกรรมของชาวบ้านจะคอยว่ามีนักการเมืองคนไหนเข้ามามีแรงจูงใจให้เขาออกมาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีนโยบายอะไร ชุมชนได้รับประโยชน์อย่างไร ไม่อยากให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง กล้าทำในสิ่งที่ท่านคิด อยากให้ทำตามนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชน อยากให้ทำได้จริงๆ^๓

๔) ไปเลือกตั้งด้วยความสุจริต ไม่ได้รับสินบนใคร แต่เป็นหน้าที่ ทำให้ผู้ที่ออกมาใช้สิทธิ์ในการลงคะแนนเลือกตั้ง แต่ที่ยังไม่เป็นประชาธิปไตยเต็มใบ เพราะว่ายังมีนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และหัวคะแนนที่เข้ามามีบทบาทมีอิทธิพลกับชีวิตผู้คน^๔

^๑สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^๒สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔.

^๓สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔.

^๔สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐, ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔.

๒. วจีสุจริต

วจีสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยวาจา จากการสัมภาษณ์พบว่า

๕) ต้องช่วยกันให้ข่าวสาร เพื่อลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงไม่สามารถจางหายไปได้ ส่วนใหญ่ในระดับล่างจะมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงมาจากหัวคะแนน กลุ่มผู้นำ คนในพื้นที่คือปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข ผู้หาเสียงต้องใช้วาจาที่จริงใจและตรงไปตรงมาต่อประชาชน^๕

๖) ต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของประชาชนให้มากที่สุด ทรัพยากรธรรมชาติ ในรูปแบบนโยบาย วัฒนธรรมต่างๆ ที่อาจจะถูกสืบทอดไปจากชุมชน โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางการเมืองที่ถูกต้องและเป็นควรเป็นการตัดสินใจลงคะแนนเสียง ผู้ลงคะแนนเสียงจะกระทำอย่างละเอียดรอบคอบระมัดระวังโดยใช้ข่าวสารที่มากเพียงพอ^๖

๗) ข่าวสารเกี่ยวกับการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการตั้งนั้นในสังคมไทยในยุคปัจจุบันนี้กลายเป็นประเพณีปฏิบัติไปแล้วและจะเป็นอย่างนี้ตลอดไป ถ้านักการเมืองยังมองประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง^๗

๘) ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งด้วยสำนึกในความเป็นพลเมือง และการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องช่วยๆ กัน ตามสิทธิที่ตนมียกเว้นมีเหตุอื่น ๆ การลงคะแนนเสียงของผู้ลงคะแนนเสียงนั้น จุดสนใจมุ่งไปที่เป้าหมายทางการเมืองของผู้ลงคะแนนเสียง ตามเจตนารมณ์ของคนบางส่วนที่ต้องการเลือกตั้ง^๘

๙) ข่าวเกี่ยวกับการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในสังคมไทยในยุคปัจจุบันนี้เป็นเรื่องปกติ กลายเป็นประเพณีปฏิบัติไปแล้วและประชาชนก็ยอมรับได้ ถ้าไม่โกงกินจนสิ้นชาติ^๙

๓. มโนสุจริต

มโนสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยใจ จากการสัมภาษณ์พบว่า

๑๐) สิ่งที่มาจูงใจทำให้ผู้ที่ออกมาใช้สิทธิ์ในการลงคะแนนเลือกตั้งนั้นไม่เป็นประชาธิปไตยเต็มตัวเพราะว่ายังมีนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และหัวคะแนนที่เข้ามาบีบบังคับในชุมชน ผู้ที่เปลี่ยนใจสนับสนุนจากพรรคการเมืองหนึ่งไปเป็นอีกพรรคหนึ่ง หรือยืนยันทันับสนุนพรรคเดิมไม่เปลี่ยนแปลงต่างก็ใช้ความพอใจในการดำเนินนโยบายของพรรคเป็นเหตุผลในการตัดสินใจทั้งสิ้น^{๑๐}

๑๑) กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมืองในยุคปัจจุบันนี้ไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาดที่นักการเมืองยังไม่มีจิตสำนึกเห็นประโยชน์ของชาติมากกว่าส่วนตัว การลงคะแนนเสียง

^๕สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^๖สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^๗สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

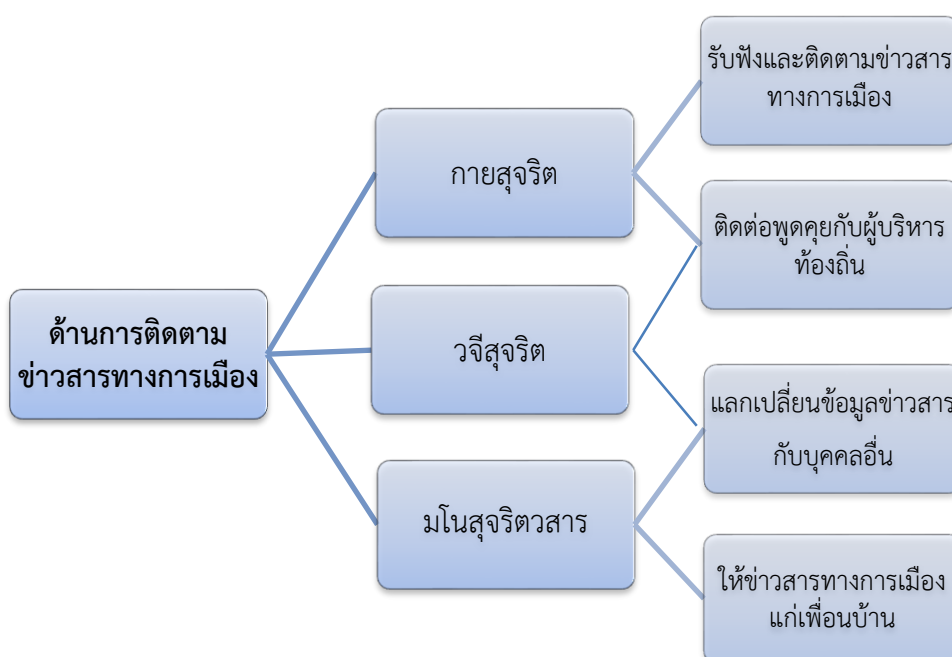
^๘สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙, ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔.

^๙สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔.

เลือกตั้งเป็นเครื่องมือที่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์หรือเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ ดังนั้น การตัดสินใจลงคะแนนเสียงของผู้ลงคะแนน จะพิจารณาจากผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง^{๑๑}

สรุป ข่าวสารการเลือกตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประชาชนออกไปเลือกตั้งหรือไม่ จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีการรณรงค์การเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นในระดับหน่วยงาน ส่วนงานกองงานที่เกี่ยวกับสิทธิตามประชาธิปไตยของประชาชน และสร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การจัดกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนไปเลือกตั้งใช้สิทธิ์ทางการเมือง

แผนภาพที่ ๔.๑ การติดตามข้อมูลข่าวสารของประชาชน

๔.๓.๒ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

การไปใช้สิทธิ์เพื่อการเลือกตั้งของประชาชน ด้วยหลักสุจริต ๓ กายสุจริต วจีสุจริต มโนสุจริต ควรเป็นอย่างไร? จากการสัมภาษณ์พบว่า

๑. กายสุจริต

กายสุจริตหมายถึง การประพฤติชอบด้วยกาย จากการสัมภาษณ์พบว่า

^{๑๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

๑) หน่วยงานรัฐมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนประพุดติและปฏิบัติต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยความสุจริตเป็นธรรม รวมไปถึงวิธีการเลือก ประชาสัมพันธ์ วัน และเวลา สถานที่เลือกตั้งและผู้สมัครในเขตการเลือกตั้ง ว่ามีที่ร้าย ปัญหาคือ ประชาชนเบื่อการเลือกตั้ง^{๑๒}

๒) หน่วยงานรัฐควรเชิญชวนประชาชนเข้ามีส่วนเลือกตั้ง และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการเลือกตั้ง โดยให้พิจารณาถึงผลประโยชน์ของผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเอง ซึ่งตามปกติแล้วก็จะเลือกหรือลงคะแนนให้ผู้รับสมัครที่มีนโยบายใกล้เคียงกับความคิดตามที่เราต้องการมากที่สุด^{๑๓}

๓) ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ต้องช่วยกันสอดส่องการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรมมีความคิดที่ดี คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร จึงมีความสำคัญมากกว่านโยบายของพรรค จึงได้ปรากฏภาพว่าที่ผ่านมามากหลายคราว ในการหาเสียงเลือกตั้งผู้สมัครจะมุ่งชูคุณสมบัติส่วนตัวมากกว่าจะพูดถึงนโยบายของพรรคการเมืองที่เขาสังกัด หรือใช้ยุทธวิธีการโจมตีเรื่องส่วนตัวของคู่แข่งมากกว่าจะโจมตีหรือพูดถึงเรื่องนโยบายของพรรค และมักพูดแสดงให้ประชาชนเห็นว่าเขาจะทำอะไรให้กับชุมชนและประชาชนในเขตเลือกตั้งของเขาบ้างหากได้รับเลือก^{๑๔}

๔) การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สิทธิตามการปกครองในประชาธิปไตย การเลือกตั้งเป็นการสร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น ได้ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองของประเทศ การอยู่ร่วมกัน การยอมรับเสียงข้างมาก ถ้าทุกคนไม่ไปใช้สิทธิจะมานั่งเสียใจกับผลที่ไม่เป็นดังหวังไม่ได้^{๑๕}

๕) การเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน การเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ดี ล้วนเป็นการฝึกให้ทุกคนมีความกระตือรือร้นในการแสดงออกถึงสิทธิของตนเอง เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติด้วย^{๑๖}

๒. วจิตสุจริต

วจิตสุจริตหมายถึง ประพุดติชอบด้วยวาจา จากการสัมภาษณ์พบว่า

๖) การให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ต้องมีวาจาสุจริตในการรณรงค์การเลือกตั้ง ไม่เอนเอียงฝ่ายใด ไม่ว่าจะเป็นในระดับหน่วยงาน ส่วนงานกองงานที่เกี่ยวกับสิทธิตามประชาธิปไตยของประชาชน สร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน การเลือกตั้งสภาเยาวชนเด็ก เป็นต้น^{๑๗}

^{๑๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐, ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๑๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

๗) การให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ต้องมีวาทะสุนทรียในการรณรงค์การเลือกตั้ง ไม่เอนเอียงฝ่ายใด ไม่ว่าจะเป็นในระดับหน่วยงาน ส่วนงานกองงานที่เกี่ยวกับสิทธิตามประชาธิปไตยของประชาชน สร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน การเลือกตั้งสภาเยาวชนเด็ก เป็นต้น^{๘๘}

๘) การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีการรณรงค์การเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นในระดับหน่วยงาน ส่วนงานกองงานที่เกี่ยวกับสิทธิตามประชาธิปไตยของประชาชน สร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับนักเรียน^{๘๙}

๓. มโนสุจริต

มโนสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยใจ จากการสัมภาษณ์พบว่า

๙) ต้องการให้ผู้ผู้นำทั้งหลายมีความเข้าใจของการอยู่ร่วมกันให้เป็นส่วนรวมอย่าคิดเห็นแก่ตัว จะทำให้ไม่มีใครไว้ใจทำตามหน้าที่ ทำด้วยใจแค่นี้ก็เป็นธรรมแล้ว สำเร็จทุกเรื่อง อย่าทำให้ประชาชนจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ^{๙๐}

๑๐) การเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ประชาชนในท้องถิ่นจึงไม่ควรมีบทบาทเพียงแค่งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้น แต่ต้องมีบทบาทติดตามและตรวจสอบการทำงานของตัวแทนและฝ่ายบริหารในระดับท้องถิ่น เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้เป็นประโยชน์ต่อกองกับประชาชนในท้องถิ่นโดยตรงเท่าที่จะเป็นไปได้^{๙๑}

๑๑) ควรมีนโยบายการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ให้ผู้ปกครองนักเรียนไปเลือกตั้งจากต้นสังกัด แล้วนำมาดำเนินการกับครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนไปจัดกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนไปเลือกตั้งใช้สิทธิ์ทางการเมือง ในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จัดกิจกรรมจำลอง สถานการณ์การเลือกตั้งให้นักเรียนได้เรียนรู้ ตั้งกระบวนการขั้นตอนในการเลือกตั้ง และให้นักเรียนเชิญชวนผู้ปกครองไปใช้สิทธิ์^{๙๒}

สรุปได้ว่า การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไป การให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ต้องมีวาทะสุนทรียในการรณรงค์การเลือกตั้ง ไม่เอนเอียงฝ่ายใด ไม่ว่าจะเป็นในระดับหน่วยงาน ส่วนงานกองงานที่เกี่ยวกับสิทธิตามประชาธิปไตยของประชาชน สร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน การเลือกตั้งไปใช้สิทธิ์ สิทธิตามการปกครองใน

^{๘๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔.

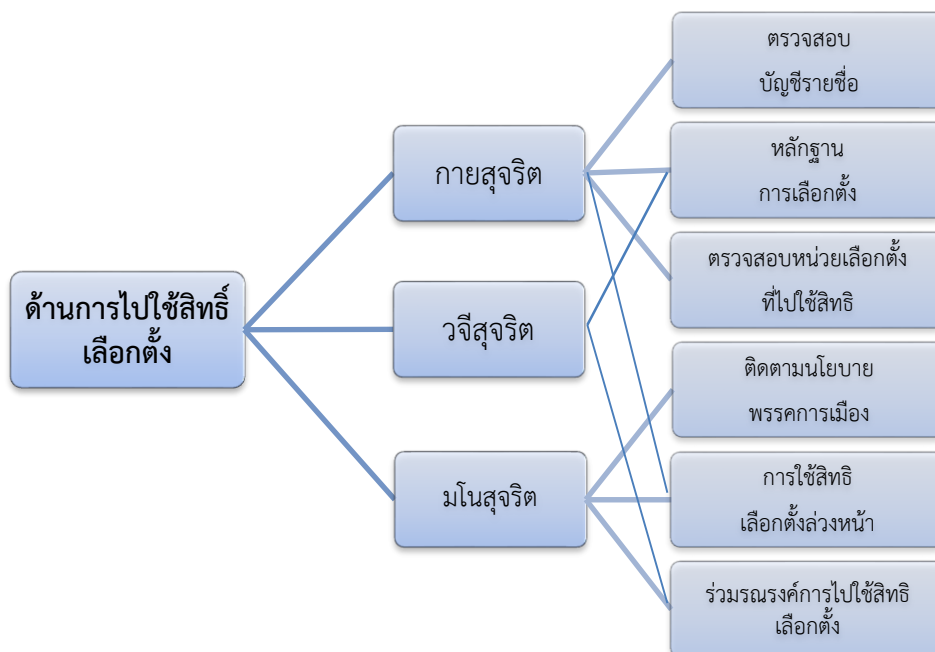
^{๘๙}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๙๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๙๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๙๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

ประชาธิปไตย การเลือกตั้งเป็นการสร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น ได้ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองของประเทศ การอยู่ร่วมกัน การยอมรับเสียงข้างมาก

แผนภาพที่ ๔.๒ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๔.๓.๓ ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง การเลือกตั้งของประชาชน ด้วยหลักสุจริต ๓ กายสุจริต วจีสุจริต มโนสุจริต ควรเป็นอย่างไร? จากการสัมภาษณ์พบว่า

๔. กายสุจริต

กายสุจริตหมายถึง การประพฤติชอบด้วยกาย จากการสัมภาษณ์พบว่า

๑) การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวประชาชน ยังเข้ามาไม่ถึงกลุ่มคนบางกลุ่มในชุมชน พรรคการเมืองมีมากเกินไป ต้องลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกมีสิทธิอย่างไรบ้าง^{๒๓}

๒) การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวประชาชน ยังเข้ามาไม่ถึงกลุ่มคนบางกลุ่มในชุมชน พรรคการเมืองมีมากเกินไป ต้องลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกมีสิทธิอย่างไรบ้าง^{๒๔}

^{๒๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๒๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

๓) ทางรัฐช่วยส่งเสริมให้ใช้สถานที่และอำนวยความสะดวก ขณะเดียวกันนักการเมืองควรรวมตัวกัน ให้เหลือพรรคการเมืองน้อยลงประชาชนจะได้รู้จัก และเข้าถึงกลุ่มการเมือง ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มการเมือง ซึ่งจะมีบางส่วนเท่านั้น ก็มีโอกาสมิเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง^{๒๕}

๔) การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวประชาชน ยังเข้ามาไม่ถึงกลุ่มคนบางกลุ่มในชุมชน พรรคการเมืองมีมากเกินไป ต้องลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกมีสิทธิอย่างไรบ้าง^{๒๖}

๕) การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่ค่อยทราบ ยังเข้ามาไม่ถึงกลุ่มคนบางกลุ่มในชุมชน พรรคการเมืองมีมากเกินไป ต้องลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกมีสิทธิอย่างไรบ้าง^{๒๗}

๕. วจีสุจริต

วจีสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยวาจา จากการสัมภาษณ์พบว่า

๖) ฃณรงคใ้ประชาชนแต่ละคนรับทราบวัน การเป็นสมาชิกพรรคประชาชนสมัครพรรคการเมืองบ้างแต่ไม่มาก ส่วนใหญ่จะให้ความสนใจการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับประเทศ ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มการเมือง ซึ่งจะมีบางส่วนเท่านั้นที่มีโอกาสเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง^{๒๘}

๗) เชิญชวนประชาชนและประชาสัมพันธ์ใ้การเป็นสมาชิกพรรคประชาชนสมัครพรรคการเมืองบ้างแต่ไม่มาก ส่วนใหญ่จะให้ความสนใจการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับประเทศ ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มการเมือง ซึ่งจะมีบางส่วนเท่านั้นที่มีโอกาสเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง^{๒๙}

๘) การศึกษาจากแผ่นป้ายและการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ และจากจดหมายที่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบการเลือกตั้งส่งมาตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งประจำบ้านทุกบ้าน^{๓๐}

๖. มโนสุจริต

มโนสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยใจ จากการสัมภาษณ์พบว่า

๙) ประชาชนต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ในท้องถิ่น เชิญชวนประชาชน

^{๒๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔

^{๒๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๒๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๒๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๒๙}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๓๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดการโปร่งใสและร่วมรณรงค์ให้ชาวบ้านไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง^{๓๑}

๑๐) สนับสนุนประชาชนให้การเป็นสมาชิกพรรคประชาชนสมัครพรรคการเมืองบ้างแต่ไม่มาก เพื่อการมีส่วนร่วมและหันมาสนใจใส่ใจต่อการเป็นส่วนหนึ่งของพรรคการเมือง ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มการเมือง ซึ่งจะมีบางส่วนเท่านั้นที่มีโอกาสเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง^{๓๒}

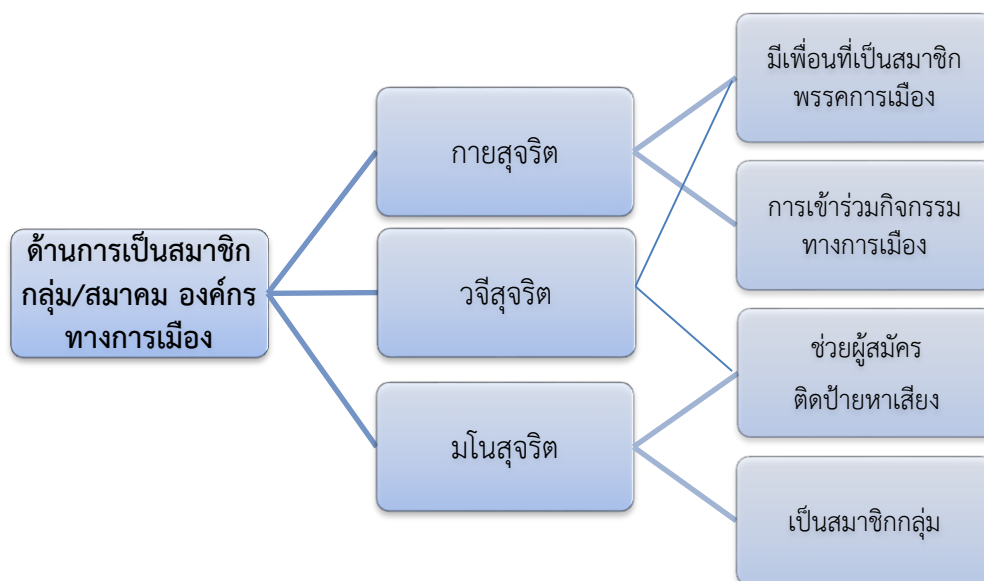
๑๑) ถ้าหากเป็นสมาชิกพรรคการเมืองก็เป็นการกระตุ้นการไปใช้สิทธิได้ เพราะเป็นการรักษาและเป็นการควบคุมฐานเสียงกันเอง โดยรัฐไม่ต้องจัดการ ยังเข้ามาไม่ถึงกลุ่มคนบางกลุ่มในชุมชน พรรคการเมืองมีมากเกินไป ต้องลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกมีสิทธิอย่างไรบ้าง^{๓๓}

สรุปได้ว่า การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวประชาชน ยังเข้ามาไม่ถึงกลุ่มคนบางกลุ่มในชุมชน พรรคการเมืองมีมากเกินไป ต้องลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกมีสิทธิอย่างไรบ้าง หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยการติดแผ่นป้ายและการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ และจากจดหมายที่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบการเลือกตั้งส่งมาตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งประจำบ้านทุกบ้าน รณรงค์ให้ประชาชนแต่ละคนรับทราบวัน เวลา การเลือกตั้งท้องถิ่นในแต่ละครั้งให้ประกาศเสียงตามสาย ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเลิกการซื้อสิทธิขายเสียง สนับสนุนประชาชนให้ตรวจสอบรายชื่อ สิทธิการเลือกตั้ง ก่อนถึงวันเลือกตั้ง

^{๓๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔

^{๓๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

แผนภาพที่ ๔.๓ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง

๔.๔.๔ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง

การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ก่อนการเลือกตั้งของประชาชน ด้วยหลัก สุจริต ๓ กายสุจริต วจีสุจริต มโนสุจริต ควรเป็นอย่างไร? จากการสัมภาษณ์พบว่า

๗. กายสุจริต

กายสุจริตหมายถึง การประพฤติชอบด้วยกาย จากการสัมภาษณ์พบว่า

๑) พฤติกรรมการเลือกตั้งส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการออกมาเลือกตั้งและนี่คือสาเหตุของการได้ขึ้นการเมืองที่ไม่ดีเข้าสู่สภา ดังนั้นก่อนที่จะเลือกใครเราต้องพิจารณาคิดให้ดี ไตร่ตรองให้ถ้วนถี่ก่อน^{๓๔}

๒) พฤติกรรมของชาวบ้านจะคอยสังเกตว่ามีนักการเมืองคนไหนเข้ามามีแรงจูงใจให้เขาออกมาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีนโยบายอะไร ชุมชนได้รับประโยชน์อย่างไร ไม่อยากให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ถ้าทำในสิ่งที่ท่านคิด อยากให้ทำตามนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชน อยากให้ทำได้จริงๆ^{๓๕}

^{๓๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๓๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔.

๓) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ทำให้เป็นที่รู้กันว่าคนนี้สังกัดพรรคการเมืองนี้ วิพากษ์วิจารณ์มากทำให้เกิดปัญหาได้ โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันนี้^{๓๖}

๔) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ส่วนใหญ่เป็นโดยการสนับสนุนพรรค หรือองค์กรทางการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์ไม่สามารถทำได้เพราะคนส่วนใหญ่ไม่ค่อยยอมรับความจริง^{๓๗}

๘. วจีสุจริต

วจีสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยวาจา จากการสัมภาษณ์พบว่า

๕) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ก่อนการเลือกตั้งหรือหลังเลือกตั้งก็ดี ควรมีสติในการวิพากษ์วิจารณ์ ด้วยถ้อยทีถ้อยอาศัย ประชาชนจะวิจารณ์พรรคการเมืองในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประชาชนจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร ซึ่งก็คือความพร้อมและความสามารถของผู้สมัครที่จะทำหน้าที่สนองความต้องการหรือแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนได้มากน้อยเพียงใด^{๓๘}

๖) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองของประชาชน ส่วนใหญ่เป็นโดยการสนับสนุนพรรค หรือองค์กรทางการเมือง ทำให้เป็นที่รู้กันว่าคนนี้สังกัดพรรคการเมืองนี้ ส่วนใหญ่ในระดับล่างจะมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง มาจากหัวหน้า คณะผู้นำ คนในพื้นที่คือปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข^{๓๙}

๙. มโนสุจริต

มโนสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยใจ จากการสัมภาษณ์พบว่า

๗) ผลประโยชน์ของประชาชนคือ การสังกัดพรรคที่ได้เป็นรัฐบาล ถ้าเป็นโรงเรียนก็สามารถตั้งกิจกรรมต่างๆ เข้าโรงเรียนได้ เน้นหลักของการที่จะให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่าง “บริสุทธิ์ยุติธรรม” พร้อมกับเสนอมาตรการแบบต่าง ๆ ที่เห็นว่าสร้างความบริสุทธิ์ยุติธรรมและมีความเหมาะสมสูงสุดของการเป็นตัวแทน เพื่อให้ระบบการเมืองมีพัฒนาการสูงขึ้น^{๔๐}

^{๓๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๓๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๓๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๓๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

๘) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะต้องมีสิ่งที่น่าสนใจทำให้ผู้ที่ออกมาใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งนั้นไม่เป็นประชาธิปไตยเต็มตัวเพราะว่ายังมีนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และหวัคະແນนที่เข้ามามีบทบาทในชุมชน^{๔๑}

๙) ปัจจุบันนี้กลายเป็นประเพณีปฏิบัติไปแล้วและจะเป็นอย่างนี้ตลอดไป ถ้านักการเมืองยังมองประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง การเลือกตั้งที่ดี บริสุทธิ์ยุติธรรมและไม่มีผู้แทนประชาชนที่ได้มาจากกระบวนการเลือกตั้งที่ฉ้อฉลไม่โปร่งใส เพื่อมิให้ซ้ำรอยเดิมกับประวัติศาสตร์การเลือกตั้งที่ได้รับการกล่าวขานว่า การเมืองแบบเงินตรา รวมทั้งมีพัฒนาการของพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ซับซ้อนกว่าประเทศด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนาที่ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะถูกชักจูงยิ่งกว่าการตัดสินใจด้วยตัวเองและประชาชนที่ถูกชักจูงให้ลงคะแนนเสียง^{๔๒}

๑๐) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง การเลือกตั้งของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผลประโยชน์ นักการเมืองในยุคปัจจุบันนี้ไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้ตราบไต่ที่นักการเมืองยังไม่จริงจังสำนึกเห็นประโยชน์ของชาติมากกว่าส่วนตัว^{๔๓}

๑๑) การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง เพื่อหาข้อมูลของคนอื่นมาสนับสนุนหรือหักล้างข้อมูลที่มี ว่าเป็นไปอย่างที่เราเห็นอย่างที่เรารับรู้มาหรือไม่ ก่อนจะได้ประกอบการตัดสินใจเลือกตั้ง สามารถกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองได้เช่นกัน^{๔๔}

สรุปได้ว่า การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ก่อนการเลือกตั้งหรือหลังเลือกตั้งก็ดี ควรมีสติในการวิพากษ์วิจารณ์ ด้วยถ้อยที่ถ้อยอาศัย ประชาชนจะวิจารณ์พรรคการเมืองในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประชาชนจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร ซึ่งก็คือความพร้อมและความสามารถของผู้สมัครที่จะทำหน้าที่สนองความต้องการหรือแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนได้มากน้อยเพียงใดประชาชนส่วนใหญ่มีการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ช่วงที่มีการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนน้อยเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ส่วนใหญ่เป็นโดยการสนับสนุนพรรค หรือองค์กรทางการเมือง ทำให้เป็นที่รู้กันว่าคนนี้สังกัดพรรคการเมืองนี้ คนในพื้นที่คือปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะต้องมีสิ่งที่น่าสนใจทำให้ผู้ที่ออกมาใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งนั้นไม่เป็นประชาธิปไตยเต็มตัวเพราะว่ายังมีนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และหวัคະແນนที่เข้ามามีบทบาทในชุมชน

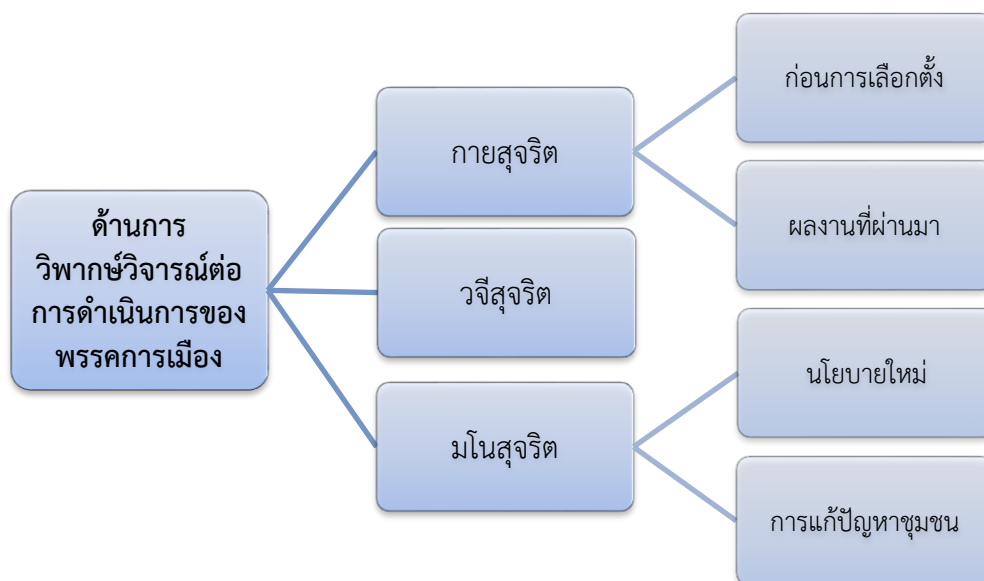
^{๔๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔, ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

- แผนภาพที่ ๔.๔ การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง

๔.๔.๕ ด้านการสนับสนุนพรรคการเมือง

การสนับสนุนพรรคการเมืองของประชาชน เป็นอย่างไร? จากการสัมภาษณ์พบว่า

๑. กายสุจริต

กายสุจริตหมายถึง การประพฤติชอบด้วยกาย จากการสัมภาษณ์พบว่า

๑) ประชาชนโดยทั่วไป ไม่สนใจการสนับสนุนพรรคการเมืองด้วยการให้เงินบริจาค ยกเว้นกลุ่มที่มีส่วนได้เสียกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง นักการเมืองต่างก็หาผลประโยชน์จากการเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนมองเห็นว่าไม่ควรให้เงินเพื่อพรรคการเมืองหรือนักการเมือง^{๕๕}

๒) การสนับสนุนพรรคการเมือง ทำให้เป็นการประกาศตัวอย่างชัดเจนว่าสังกัดพรรคไหน หรือชอบนักการเมืองคนใด การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคที่ได้รับคะแนนเสียงหรือความนิยมในพรรคมีสัดส่วนที่สูงได้แก่พรรคการเมืองเก่าแก่ที่ทำชื่อเสียงให้แก่ประเทศทั้งในยามสงบและยามสงคราม ชื่อเสียงและเกียรติยศของหัวหน้าพรรครวมถึงสมาชิกพรรค^{๕๖}

^{๕๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔..

^{๕๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๘, ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔..

๓) ประชาชนผู้ที่มีส่วนได้เสียกับการเลือกตั้ง ก็จะสมัครเป็นสมาชิกพรรค การให้เงินบริจาคก็เป็นคนกลุ่มน้อย และเป็นกลุ่มที่มีฐานะ ประชาชนโดยทั่วไปก็สนับสนุนพรรคการเมืองโดยการเลือกตั้งที่ขอเสียงที่ใช้^{๔๗}

๒. วจีสุจริต

วจีสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยวาจา จากการสัมภาษณ์พบว่า

๔) รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลหรือทำความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน ว่าสิทธิ เสรีภาพในการสนับสนุนพรรคการเมืองมีอย่างไรบ้าง แต่น่าจะมีข้อเสียตรงที่อาจจะทำให้เกิดความแตกแยกได้ เพราะต่างก็ถือว่ามีพรรคสังกัด^{๔๘}

๕) รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลแก่ประชาชน การเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนตั้งแต่ระดับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ล้วนแล้วแต่ เกี่ยวข้องกับการซื้อเสียง จากผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งสิ้น^{๔๙}

๓. มโนสุจริต

มโนสุจริตหมายถึง ประพฤติชอบด้วยใจ จากการสัมภาษณ์พบว่า

๖) ประชาชนส่วนมากจะไม่ทราบที่สามารถสนับสนุนพรรคการเมืองอย่างไรและเพื่ออะไร ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มการเมือง ซึ่งจะมีบางส่วนเท่านั้นที่มีโอกาสเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง^{๕๐}

๗) ผู้ที่สนับสนุนพรรคมักเป็นผู้ที่มีอำนาจ มีอิทธิพล ที่อยู่เบื้องหลังนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ พรรคที่ได้รับคะแนนเสียงหรือความนิยมในพรรคมีสัดส่วนที่สูงได้แก่พรรคการเมืองเก่าแก่^{๕๑}

๘) การสนับสนุนพรรคการเมืองเกิดขึ้นยากในกลุ่มประชาชนที่เป็นแรงงานของประเทศ แค่ว่ามาหากินเลี้ยงปากเลี้ยงท้องก็ลำบาก ในเมื่อนักการเมืองได้ประโยชน์จากการเลือกตั้งแล้ว จะให้ไปจ่ายให้อีกทำไม^{๕๒}

^{๔๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๐, ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๓, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๔๙}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๔, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๕๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๒, ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๕๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๕, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

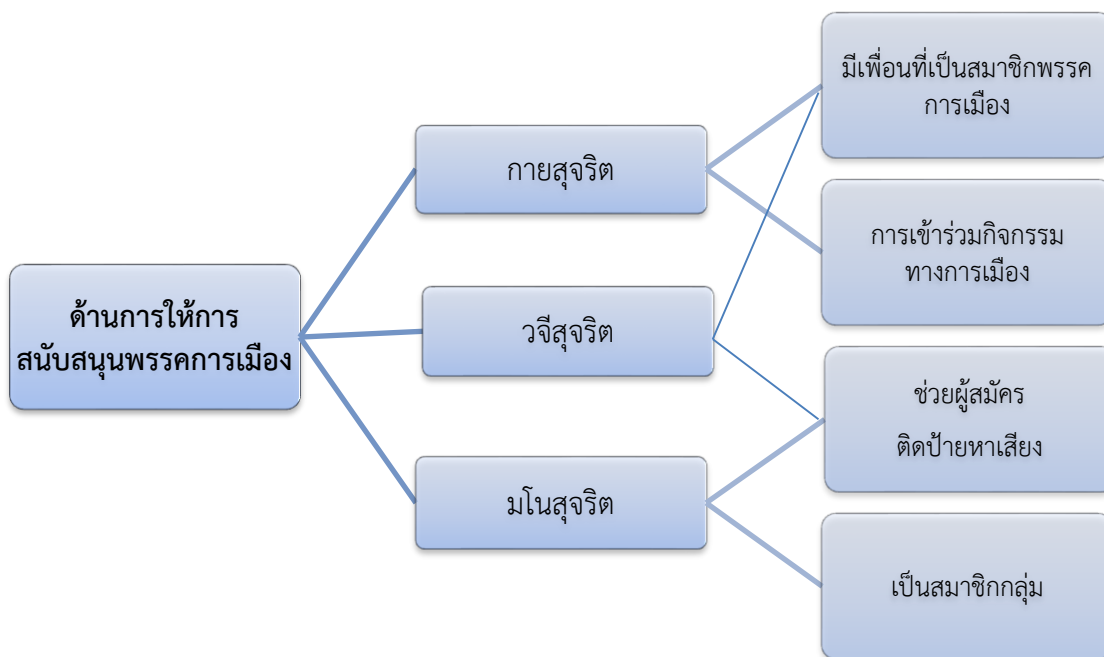
^{๕๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๖, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔.

๙) การสนับสนุนพรรคการเมือง ส่วนใหญ่จะสนับสนุนกันด้วยความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อพรรคการเมืองนั้นๆ หรือนักการเมืองอาจจะอ้างหาเสียงเลยทำให้เป็นการสนับสนุนไปโดยไม่รู้ตัว^{๕๓}

๑๐) ประชาชนไม่สนใจการสนับสนุนพรรคการเมือง ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าจะถ้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองแล้วจะได้ประโยชน์ และสามารถสนับสนุนได้อย่างไรบ้าง เช่น การให้เงินบริจาค ยกเว้นกลุ่มที่มีส่วนได้เสียกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง นักการเมืองต่างก็หาผลประโยชน์จากการเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนมองเห็นว่าไม่ควรให้เงินเพื่อพรรคการเมืองหรือนักการเมือง^{๕๔}

๑๑) ประชาชนโดยทั่วไป ไม่สนใจการสนับสนุนพรรคการเมืองด้วยการให้เงินบริจาค ยกเว้นกลุ่มที่มีส่วนได้เสียกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง นักการเมืองต่างก็หาผลประโยชน์จากการเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนมองเห็นว่าไม่ควรให้เงินเพื่อพรรคการเมืองหรือนักการเมือง^{๕๕}

สรุปได้ว่า การสนับสนุนพรรคการเมือง ด้วยความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อพรรคการเมืองนั้นๆ หรือนักการเมือง การสนับสนุนพรรคการเมืองเป็นเรื่องของคนที่มีอิทธิพลหรือมีบทบาทในสังคมนั้น หรือพรรคการเมืองที่สนับสนุนเป็นตัวแปรสำคัญในการสร้างอำนาจต่อรองหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ตน

แผนภาพที่ ๔.๕ การให้การสนับสนุนพรรคการเมือง

^{๕๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๗, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔.

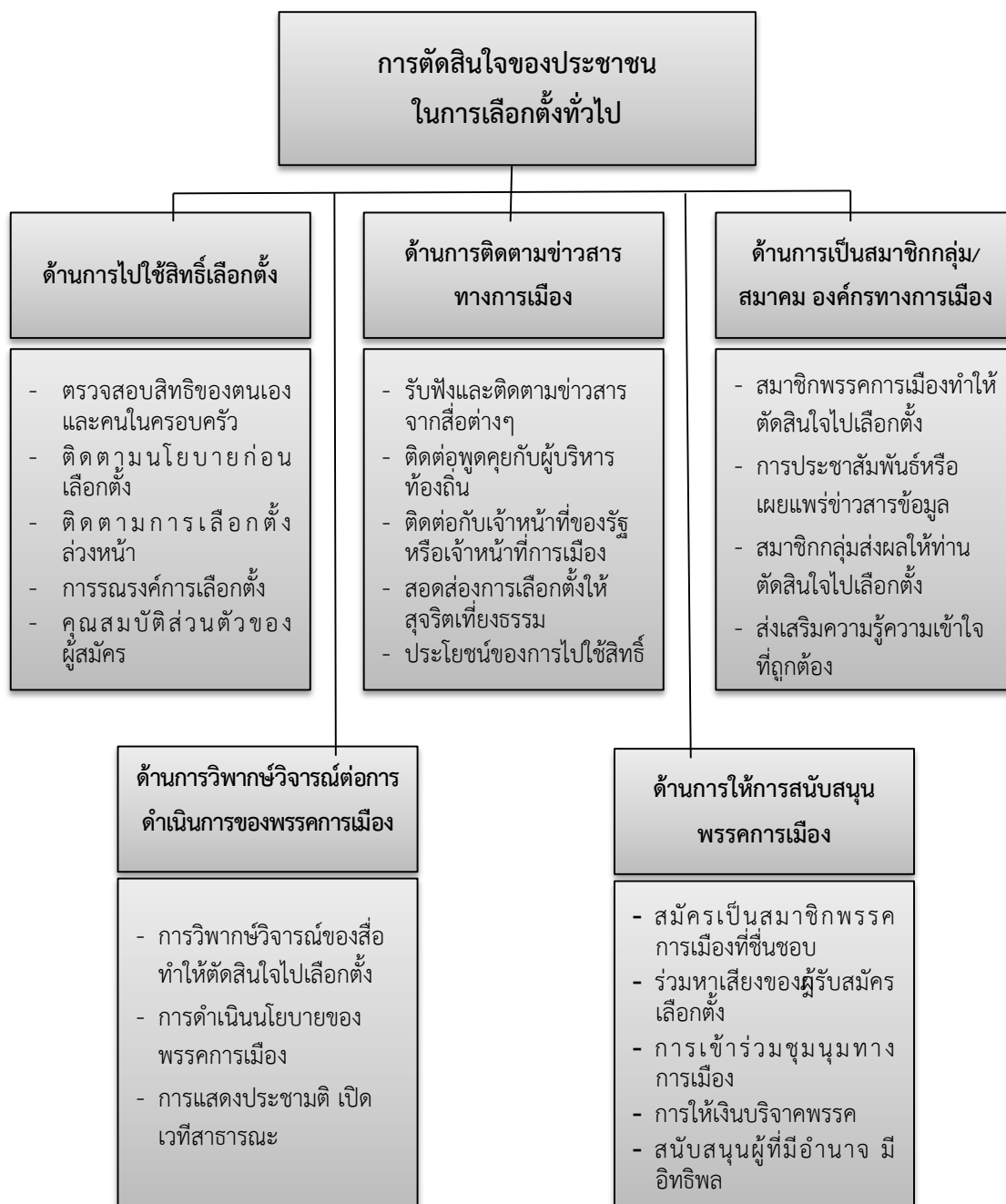
^{๕๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๙, ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔.

^{๕๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญลำดับที่ ๑๑, ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔.

๔.๖ สรุปลองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปลองค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้จากสอบถามและการสัมภาษณ์ สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังแสดงในแผนภาพ

แผนภาพที่ ๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อธิบายได้ดังนี้

ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนมีการตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิ และหาความรู้เกี่ยวกับผู้สมัครและนโยบายต่างๆ จากการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งที่เป็นแผนพับใบปลิวและป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบเช็คเอกสารการยื่นหลักฐานสำหรับการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น บัตรประชาชน ใบขับขี่ บัตรข้าราชการ หรือพาสปอร์ต ในการแสดงตนวันเลือกตั้ง

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ประชาชนมีการรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่างๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่นรวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง โดยตรงกับเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง หรือสื่อมวลชน หรือการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโซเชียลต่างๆ

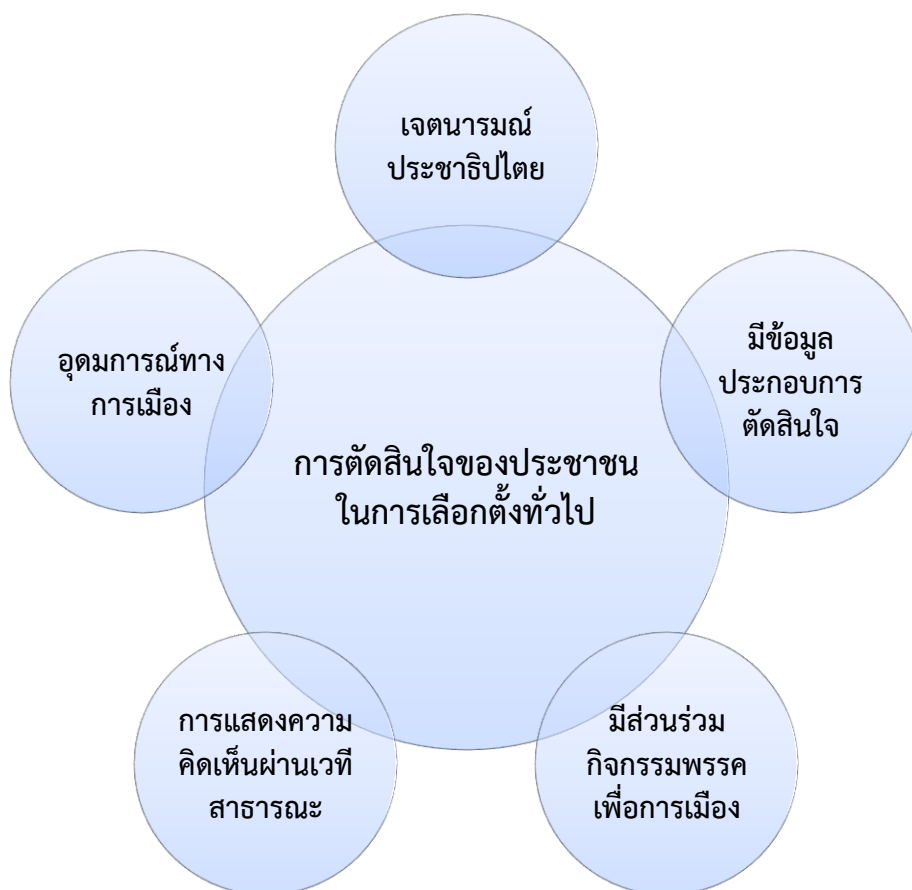
ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ประชาชนได้ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครเลือกตั้งระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่องจากตัวแทนพรรคหรือหัวหน้าในพื้นที่ เพื่อประกอบการตัดสินใจ เลือกผู้สมัคร โดยดูผลการทำงาน เพื่อพิจารณาต่อไป การเข้าไปช่วยผู้สมัคร ติดป้ายหาเสียงหรือร่วมเดินหา เสียงกับผู้สมัครการเมือง ทำให้เป็นสมาชิกโดยไม่รู้ตัว

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ประชาชนสนใจการวิพากษ์วิจารณ์หรือที่เรียกว่า สภาเก้าแปในการสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยพื้นฐานประชาชนจังหวัดทางภาคใต้สนใจเรื่องการเมืองเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน การได้เข้าร่วมการรณรงค์เลือกตั้งหาเสียงของผู้รับสมัครเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เข้าร่วมในการแสดง ประชามติแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการเปิดเวทีสาธารณะ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาทางการเมืองร่วมกับ อบต. เป็นการวิพากษ์ หรือการมีส่วนร่วมออกความเห็นวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับพรรคการเมือง ความเป็นมาของพรรคการเมือง และนักการเมืองในพรรคนั้นๆ

ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ประชาชนร่วมสนับสนุนพรรคการเมืองโดยการติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมือง การติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น ได้รับรู้ข้อมูลจากการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองจัดขึ้น

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้จากสอบถามและจากการสัมภาษณ์ สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังแสดงในแผนภาพ

แผนภาพที่ ๔.๗ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้จากสอบถามและจากการสัมภาษณ์ สามารถนำมาสังเคราะห์เพื่อไปใช้ประโยชน์ได้จริง ตามองค์ความรู้ที่ได้รับ สามารถอธิบายได้ดังนี้

การแสดงเจตนาธรรม์ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยการไปเลือกตั้งทั้งการเลือกตั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เป็นการมีส่วนร่วมซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง

และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ทำให้โครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สนับสนุนให้ประชาชนซึ่งเป็นพลเมืองของการปกครองนั้นๆ ได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ที่อาจจะอยู่ในลักษณะของการมีส่วนร่วมหรือการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้ ความเป็นพลเมืองคือผู้ที่มีสิทธิทางการเมืองที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในการตัดสินใจประเด็นสาธารณะ ประการที่สอง พลเมืองคือผู้ที่รัฐให้ความคุ้มครองตามกฎหมายในรูปของสิทธิตามกฎหมาย ประการสุดท้ายความเป็นพลเมือง หมายถึงความรู้สีก่อนหนึ่งอันเดียวที่มีความรู้สึกร่วมกันในฐานะสมาชิกขององค์การทางการเมือง

การมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ประชาชนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ทั้งจากการติดตามเกี่ยวกับการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่นักการเมืองต้องให้ความสนใจ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ที่ทำให้ประชาชนสนใจ ประชาชนติดตามมูลข่าวสารการเลือกตั้งที่เป็นแผนพับใบปลิวและป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ประชาชนมีการตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิ และหาความรู้เกี่ยวกับผู้สมัครและนโยบายต่างๆ ตรวจสอบเช็คเอกสารการยื่นหลักฐานสำหรับการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น บัตรประชาชน ใบขับขี่ บัตรข้าราชการ หรือพาสปอร์ต ในการแสดงตนวันเลือกตั้ง

มีส่วนร่วมกิจกรรมพรรคเพื่อการเมือง การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางการเมืองและพรรคการเมือง ทำให้มีโอกาสในการเข้าร่วมและทำกิจกรรมกับพรรคการเมืองที่มีนโยบายตรงกับตนเอง ซึ่งประชาชนสามารถพัฒนาเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ จากการได้ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครเลือกตั้งระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่องจากตัวแทนพรรคหรือหัวหน้าคณะในพื้นที่ เพื่อประกอบการตัดสินใจ เลือกผู้สมัคร โดยดูผลการทำงาน เพื่อพิจารณาต่อไป การเข้าไปช่วยผู้สมัครติดป้ายหาเสียงหรือร่วมเดินหาเสียงกับผู้สมัครการเมือง ทำให้เป็นสมาชิกโดยไม่รู้ตัว

การแสดงความคิดเห็นผ่านเวทีสาธารณะ หรือการวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานของพรรคการเมือง เพื่อนำเสนอแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วมในการแสดงประมุขิตแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการเปิดเวทีสาธารณะ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาทางการเมืองร่วมกับท้องถิ่น เป็นการวิพากษ์ หรือการมีส่วนร่วมออกความเห็นวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับพรรคการเมือง ความเป็นมาของพรรคการเมือง และนักการเมืองในพรรคนั้น

อุดมการณ์ทางการเมือง โดยการสนับสนุนพรรคการเมืองที่พิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสม เดียวกัน ร่วมสนับสนุนพรรคการเมืองโดยการติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมือง การติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น ได้รับรู้ข้อมูลจากการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองจัดขึ้น โดยรัฐจัดสถานที่

สำหรับให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการโฆษณาหาเสียงได้อย่างเท่าเทียมกัน และรัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาฟังการโฆษณาหาเสียงด้วยก็ได้ แต่ต้องมีใช่เป็นการจัดให้มีเพื่อการสนับสนุนผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ๒) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

โดยในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) โดยประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน ๓๙๙ คน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิดและปลายปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-Test) และค่าเอฟ (F-Test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน ๑๑ รูปหรือคน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำแนกได้ ดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน ๒๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๗ รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน ๑๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓ ตามลำดับ

อายุ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป จำนวน ๑๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑ รองลงมาคือ อายุ ๔๑ -๕๐ ปี จำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓, อายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓ และน้อยที่สุดมีอายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ ตามลำดับ

การศึกษา พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การศึกษาระดับต่ำปริญญาตรี จำนวน ๒๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๖ รองลงมาคือ วุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖ และน้อยที่สุดคือ วุฒิสองชั้นมัธยมศึกษา จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘ ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗ รองลงมาคืออาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖, ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑, ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓, พนักงานบริษัท จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓, ทำสวน จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘ และน้อยที่สุดคือ พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘ ตามลำดับ

รายได้ พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑ รองลงมาคือรายได้ ๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓, รายได้ ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘ และน้อยที่สุดคือรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘ ตามลำดับ

สถานภาพการสมรส พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน ๑๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔ รองลงมาคือโสด จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓, หย่าร้าง จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ และน้อยที่สุดคือแยกกันอยู่ จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๕ ตามลำดับ

๕.๑.๒ สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61, S.D.=0.31$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.32, S.D.=0.33$) อยู่ในระดับมาก ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ($\bar{X}=3.92, S.D.=0.38$) ส่วนด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ($\bar{X}=3.37, S.D.=0.41$) อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ($\bar{X}=2.28, S.D.=0.45$) อยู่ในระดับน้อยตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบดังนี้

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13, S.D.=0.37$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมืองใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่างๆ” ($\bar{X}=4.30, S.D.=0.46$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีโอกาสได้ติดต่อพูดคุยกับผู้บริหารท้องถิ่น เกี่ยวกับการเมืองและนโยบายทางการเมือง” ($\bar{X}=4.24, S.D.=0.43$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง โดยตรงกับเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง หรือสื่อมวลชน” ($\bar{X}=3.24, S.D.=0.46$) ตามลำดับ

ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32, S.D.=0.33$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิ” ($\bar{X}=4.53, S.D.=0.46$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านศึกษาและติดตามนโยบายพรรคการเมืองก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ($\bar{X}=4.36, S.D.=0.46$) และ “การเปิดใจกว้างในการสนทนาเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่น” ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านร่วมรณรงค์ให้คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ($\bar{X}=4.03, S.D.=0.41$) ตามลำดับ

ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92, S.D.=0.38$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่

มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านมีเพื่อนที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองทำให้ท่านตัดสินใจไปเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๔.๔๗$, S.D.=๑.๒๖) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “องค์กรทางการเมืองมีการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับต่างๆ” ($\bar{X}=๔.๐๔$, S.D.=๑.๒๘) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “การติดตามพรรคการเมือง ทำให้เป็นเหตุผลในการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๕๒$, S.D.=๑.๓๗) ตามลำดับ

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๓๗$, S.D.=๐.๘๑) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “การวิพากษ์วิจารณ์ข่าวสารทางการเมืองของสื่อต่างๆ ทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๘๕$, S.D.=๑.๒๒) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ว่า “การดำเนินนโยบาย การวางแผนพัฒนาทางการเมืองของพรรคการเมือง ทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง” ($\bar{X}=๓.๗๙$, S.D.=๑.๓๔) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่ว่า “การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” ($\bar{X}=๒.๒๗$, S.D.=๑.๐๗) ตามลำดับ

ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=๒.๒๘$, S.D.=๐.๕๗) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ชื่นชอบ” ($\bar{X}=๒.๖๕$, S.D.=๑.๒๓) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านได้เข้าร่วมหาเสียงของผู้รับสมัครเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” ($\bar{X}=๒.๓๘$, S.D.=๑.๒๖) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่ว่า “ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองจัดขึ้น” ($\bar{X}=๑.๘๘$, S.D.=๐.๙๙) ตามลำดับ

๕.๑.๓ สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนประชาชนที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ดังนี้

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ได้เสนอแนะปัญหาและอุปสรรค เรียงลำดับตาม

ความสำคัญดังนี้คือ ๑) ประชาชนยังไม่เข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ในการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การให้ข่าวต่างๆ เพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้าม หรือกลุ่มที่ไม่ใช่พวก จำนวน ๑๕ คน ๒) ประชาชนเป็นหน่วยข่าวการเมือง ไม่อยากรับรู้ข่าวการเมืองทั้งหลาย การเมือง การเลือกตั้ง เลือกไปตามหน้าที่ เพราะการเลือกตั้งไม่ส่งผลกับความเป็นอยู่ ใครจะมาเป็นรัฐบาลหรือได้รับการเลือกตั้งก็สนใจแต่เรื่องผลประโยชน์ส่วนตน จำนวน ๑๓ คน ๓) ข่าวการเมืองก่อให้เกิดความเครียด จำนวน ๙ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ๑) ให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง และการติดตามข่าวโดยการใช้อินเทอร์เน็ต ก่อนตัดสินใจหรือเผยแพร่ออกไปต่อๆ กัน จำนวน ๑๔ คน ๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งต้องรณรงค์ให้เห็นประโยชน์ที่เกิดจากข่าวลงข่าวสื่อข่าวลอก การเลือกตั้งและอนาคตการเมืองของประเทศ จำนวน ๘ คน

ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ได้เสนอแนะปัญหาและอุปสรรค เรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้คือ ๑) ข่าวทางการเมืองทำให้เกิดความเครียด มีแต่ความขัดแย้งกันของคนในสังคม คนต้องการอำนาจ ส่งผลต่อการขึ้นทางการเมืองการติดตามข่าวสารทางการเมือง การให้ข่าวต่างๆ เพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้าม หรือกลุ่มที่ไม่ใช่พวก จำนวน ๑๘ คน ๒) ประชาชนมีความเฉื่อยชากับการเลือกตั้ง จำนวน ๖ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ๑) สื่อควรมีการนำเสนอข่าวการเลือกตั้ง ที่สร้างสรรค์การไปใช้สิทธิที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่าย และให้วิเคราะห์บนพื้นฐานความเป็นจริง จำนวน ๘ คน ๒) ต้องกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิกันเยอะๆ จำนวน ๗ คน

ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์การทางการเมือง พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข ดังนี้ ปัญหาคือ ๑) ประชาชนโดยทั่วไปจะไม่ค่อยทราบว่าการเข้าร่วมพรรคการเมืองจะส่งอย่างไร ต่อการเลือกตั้งหรือไม่ เป็นการผูกขาดการเลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเกิดนโยบายพรรคที่เราต้องการไม่ถูกใจ จะทำอย่างไรต่อ ทำไมต้องจ่ายเงินให้พรรคการเมือง จำนวน ๒๐ คน แนวทางแก้ไข ๑) ส่งเสริม สนับสนุนประชาชน ให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง จำนวน ๑๓ คน ๒) ให้ประชาชนรู้เกี่ยวกับหลักการการร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นกลาง จำนวน ๖ คน

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข ดังนี้ ปัญหาคือ ๑) การสนทนากันในเมือง ส่วนใหญ่ทำให้เกิดความแตกแยก ขาดการเปิดใจยอมรับ ไม่ค่อยจะเกิดความสามัคคี จำนวน ๗ คน ๒) หน่วยงานต่างๆ เมื่อหมดหน้าเลือกตั้งก็จะไม่สนใจ หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การเลือกตั้งแก่ประชาชน จบการเลือกตั้งก็จบเกมส์ ๕ คน ประชาชนเสนอแนวทางคือ ๑) จัดเวทีให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้เสนอตน แสดงภูมิรู้ และความสามารถ ให้ประชาชนได้พิจารณา จำนวน ๖ คน ๒) รณรงค์ให้

ประชาชนร่วมกิจกรรมการเลือกตั้ง เพื่อจะได้พิจารณาคนดี มีความสามารถ และแก้ปัญหาให้ท้องถิ่น ได้จริง จำนวน ๓ คน

ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ปัญหาอุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ได้เสนอแนะปัญหาและอุปสรรค เรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้คือ ๑) ประชาชนโดยทั่วไป ไม่สนใจการสนับสนุนพรรคการเมืองด้วยการให้เงินบริจาค ยกเว้นกลุ่มที่มีส่วนได้เสียกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง จำนวน ๘ คน ๒) ประชาชนส่วนมากจะไม่ทราบว่าสามารถสนับสนุนพรรคการเมืองอย่างไรและเพื่ออะไร จำนวน ๓ คน และมีข้อเสนอแนะดังนี้ ๑) รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลหรือทำความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน ว่าสิทธิ เสรีภาพในการสนับสนุนพรรคการเมืองมีอย่างไรบ้าง จำนวน ๘ คน ๒) รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลแก่ประชาชน จำนวน ๓ คน

๕.๑.๕ สรุปผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง สรุปได้ว่า ข่าวสารการเลือกตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประชาชนออกไปเลือกตั้งหรือไม่จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีการรณรงค์การเลือกตั้ง ไม่ว่าจะอยู่ในระดับหน่วยงาน ส่วนงานกองงานที่เกี่ยวกับสิทธิตามประชาธิปไตยของประชาชน และสร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การจัดกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนไปเลือกตั้งใช้สิทธิ์ทางการเมือง

ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง สรุปได้ว่า การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไป การให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ต้องมีวาจาสุจริตในการรณรงค์การเลือกตั้ง ไม่เอนเอียงฝ่ายใด ไม่ว่าจะอยู่ในระดับหน่วยงาน ส่วนงานกองงานที่เกี่ยวกับสิทธิตามประชาธิปไตยของประชาชน สร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน การเลือกตั้งไปใช้สิทธิ์ สิทธิตามการปกครองในประชาธิปไตย การเลือกตั้งเป็นการสร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น ได้ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองของประเทศ การอยู่ร่วมกัน การยอมรับเสียงข้างมาก

ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง สรุปได้ว่า การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นเรื่องไกลตัวประชาชน ยังเข้ามาไม่ถึงกลุ่มคนบางกลุ่มในชุมชน พรรคการเมืองมีมากเกินไป ต้องลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกมีสิทธิอย่างไรบ้าง หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยการติดแผ่นป้ายและการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนมาใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ และจากจดหมายที่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่

รับผิดชอบการเลือกตั้งส่งมาตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งประจำบ้านทุกบ้าน รมรณรงค์ให้ประชาชนแต่ละคนรับทราบวัน เวลา การเลือกตั้งท้องถิ่นในแต่ละครั้งให้ประกาศเสียงตามสาย ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเลิกการซื้อสิทธิขายเสียง สนับสนุนประชาชนให้ตรวจสอบรายชื่อ สิทธิการเลือกตั้ง ก่อนถึงวันเลือกตั้ง

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง สรุปได้ว่า การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ก่อนการเลือกตั้งหรือหลังเลือกตั้งก็ดี ควรมีสติในการวิพากษ์วิจารณ์ ด้วยถ้อยที่ถ้อยอาศัย ประชาชนจะวิจารณ์พรรคการเมืองในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประชาชนจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร ซึ่งก็คือความพร้อมและความสามารถของผู้มาสมัครที่จะทำหน้าที่สนองความต้องการหรือแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนได้มากน้อยเพียงใด ประชาชนส่วนใหญ่มีการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ช่วงที่มีการเลือกตั้ง ประชาชนส่วนน้อยเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ส่วนใหญ่เป็นโดยการสนับสนุนพรรค หรือองค์กรทางการเมือง ทำให้เป็นที่รู้กันว่าคนนี้สังกัดพรรคการเมืองนี้ คนในพื้นที่คือปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะต้องมีสิ่งที่มาจูงใจทำให้ผู้ที่ออกมาใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งนั้นไม่เป็นประชาธิปไตยเต็มตัวเพราะว่ายังมีนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และหัวคะแนนที่เข้ามามีบทบาทในชุมชน

ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง สรุปได้ว่า การสนับสนุนพรรคการเมือง ด้วยความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อพรรคการเมืองนั้นๆ หรือนักการเมือง การสนับสนุนพรรคการเมืองเป็นเรื่องของคนที่มีอิทธิพลหรือมีบทบาทในสังคมนั้น หรือพรรคการเมืองที่สนับสนุนเป็นตัวแปรสำคัญในการสร้างอำนาจต่อรองหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ตน

๕.๑.๖ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนมีการตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ไปใช้สิทธิ และหาความรู้เกี่ยวกับผู้สมัครและนโยบายต่างๆ จากการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งที่เป็นแผนพับใบปลิวและป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบเช็คเอกสารการยื่นหลักฐานสำหรับการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น บัตรประชาชน ใบขับขี่ บัตรข้าราชการ หรือพาสปอร์ต ในการแสดงตนวันเลือกตั้ง

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ประชาชนมีการรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่างๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่นรวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน แสดงความคิดเห็น

วิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง โดยตรงกับเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง หรือสื่อมวลชน หรือการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโซเชียลต่างๆ

ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง ประชาชนได้ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครเลือกตั้งระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่องจากตัวแทนพรรคหรือหัวหน้าพรรคในพื้นที่ เพื่อประกอบการตัดสินใจ เลือกผู้สมัคร โดยดูผลการทำงาน เพื่อพิจารณาต่อไป การเข้าไปช่วยผู้สมัครติดป้ายหาเสียงหรือร่วมเดินหา เสียงกับผู้สมัครการเมือง ทำให้เป็นสมาชิกโดยไม่รู้ตัว

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ประชาชนสนใจการวิพากษ์วิจารณ์หรือที่เรียกว่า สภาภาแพ้ในการสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยพื้นฐานประชาชนจังหวัดทางภาคใต้สนใจเรื่องการเมืองเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน การได้เข้าร่วมการรณรงค์เลือกตั้งหาเสียงของผู้รับสมัครเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เข้าร่วมในการแสดงประมุขิตแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการเปิดเวทีสาธารณะ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาทางการเมืองร่วมกับ อบต. เป็นการวิพากษ์ หรือการมีส่วนร่วมออกความเห็นวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับพรรคการเมือง ความเป็นมาของพรรคการเมือง และนักการเมืองในพรรคนั้นๆ

ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง ประชาชนร่วมสนับสนุนพรรคการเมืองโดยการติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมือง การติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น ได้รับรู้ข้อมูลจากการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองจัดขึ้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ จากผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีการตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิ และหาความรู้เกี่ยวกับผู้สมัครและนโยบายต่างๆ จากการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งที่เป็นแผนพับใบปลิวและป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตรวจเช็คเอกสารการยื่นหลักฐานสำหรับการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น บัตรประชาชน ในการแสดงตนวันเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เอมวดี กาฬภักดี** ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล หนองกระทุ่ม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี: ศึกษา

เฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมของการเลือกตั้งอยู่ในระดับ^๑

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีการรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่างๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่นรวมถึงการพูดจาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน อาจได้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองกับเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง หรือสื่อมวลชนบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อัญชลี วงษ์บุญงาม และ ดารณี ธัญญสิริ** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล” พบว่า นักศึกษาสนทนาประเด็นข่าวสารทางการเมืองกับเพื่อน มากที่สุด และเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อใช้ติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด รวมถึงนักศึกษามีความรู้ ทางการเมืองในระดับมาก^๒

ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีเพื่อนที่เป็นสมาชิกพรรคหรือเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง ได้ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครเลือกตั้งระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่องจากตัวแทนพรรคหรือหัวหน้าคนในพื้นที่ เพื่อประกอบการตัดสินใจ เลือกผู้สมัคร โดยดูผลการทำงาน เพื่อพิจารณาต่อไป การเข้าไปช่วยผู้สมัครติดป้ายหาเสียงหรือร่วมเดินหา เสียงกับผู้สมัครการเมือง ทำให้เป็นสมาชิกโดยไม่รู้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **ณัฐกาญจน์ เข็มนาค** ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง อยู่ในระดับมาก^๓

^๑อมวดี กาฬภักดี, “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗”, **บทความวิจัย, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์**, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑, (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐): ๑๑๗-๑๒๒.

^๒อัญชลี วงษ์บุญงาม และ ดารณี ธัญญสิริ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล”, **วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร**, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กันยายน ๒๕๕๕): ๙๙-๑๑๒.

^๓ณัฐกาญจน์ เข็มนาค, “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า ประชาชนสนใจการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การวิพากษ์วิจารณ์ข่าวสารทางการเมืองของสื่อต่างๆ ทำให้ตัดสินใจไปเลือกตั้ง การได้เข้าร่วมการรณรงค์เลือกตั้งหาเสียงของผู้รับสมัครเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เข้าร่วมในการแสดงประชามติ แสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการเปิดเวทีสาธารณะ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาทางการเมืองร่วมกับ อบต. เป็นการมีส่วนร่วมออกความเห็นวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับพรรคการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสร้อยทอง ปญญาวุธ (ประทุมทอง)** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประชามติและประชาพิจารณ์ อยู่ในระดับมาก^๔

ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง พบว่า อยู่ในระดับน้อย อภิปรายได้ว่า การสนับสนุนพรรคการเมืองของประชาชนยังมีน้อย ยกเว้นกลุ่มนายทุนหรือกลุ่มที่มีผลประโยชน์ร่วม จึงให้ความร่วมมือและสนับสนุนพรรคการเมือง ในส่วนของประชาชนโดยการติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมือง การติดตามและไปฟังการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น ได้รับรู้ข้อมูลจากการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่พรรคการเมืองจัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฐกาญจน์ เข็มนาค** ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง อยู่ในระดับน้อย^๕

๕.๒.๒ จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

๑. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า เพศหญิงให้ความสำคัญและสนใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งมากกว่าการสนับสนุนพรรคการเมือง เพราะการไปใช้สิทธิ์เลือกเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการเลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ไปใช้สิทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิจิตร เกิดน้อย** ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทาง

^๔พระสร้อยทอง ปญญาวุธ (ประทุมทอง), “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^๕ณัฐกาญจน์ เข็มนาค, “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

การเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๖

๒. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจและให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และรับฟังและติดตามข่าวสารทางการเมืองใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อต่างๆ ซึ่งคล้องกับงานวิจัยของ **เกรียงไกร พัฒนะโชติ** ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบวัฒนธรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน^๗

๓. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ ความเป็นพลเมืองมีความเกี่ยวข้องในเรื่อง การเป็นผู้ที่มีสิทธิทางการเมืองที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในการตัดสินใจประเด็นสาธารณะ พลเมืองคือผู้ที่รัฐให้ความคุ้มครองตามกฎหมายในรูปของสิทธิตามกฎหมาย พลเมือง หมายถึงความรู้สึกอันหนึ่งอันเดียวที่มีความรู้สึกร่วมกันในฐานะสมาชิกขององค์การทางการเมืองดังนั้นการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามหลักความเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เกรียงไกร พัฒนะโชติ** ได้วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบวัฒนธรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน^๘

^๖ วิจิตร เกิดน้อย, “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^๗ เกรียงไกร พัฒนะโชติ, “วัฒนธรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^๘ เกรียงไกร พัฒนะโชติ, “วัฒนธรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

๔. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง จากสถิติการเลือกตั้งจะเห็นว่าประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้น แต่การประกอบอาชีพของประชาชนไม่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฐกาญจน์ เข็มนาค** ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา” ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน^๙

๕. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ปัจจุบันประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง ถึงจะมีรายได้ต่างกันแต่ก็ต้องทำหน้าที่พลเมือง ในระบอบประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน ประชาชนคาดหวังกับการเลือกตั้ง ที่ต้องการนักการเมืองที่ดี ทำงานโปร่งใส บริหารงบประมาณตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิจิตร เกิดน้อย** ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน^{๑๐}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. **ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง** พบว่าอยู่ในระดับมาก ดังนั้น รัฐหรือหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ควรทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการรับข่าวสารทางการเมือง และพิจารณาอย่างเป็นกลาง

^๙ณัฐกาญจน์ เข็มนาค, “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

^{๑๐}วิจิตร เกิดน้อย, “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”, “, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓).

๒. **ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง** พบว่า อยู่ในระดับมาก ดังนั้นรัฐจำเป็นต้องมีนโยบายการประชาสัมพันธ์การตรวจสอบสิทธิของตนเองและคนในครอบครัวเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง

๓. **ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง** พบว่า อยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มพรรคการเมือง ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองแต่ต้องอยู่ในความควบคุมของรัฐ

๔. **ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง** พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นรัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนติดตามการทำงานของนักการเมืองและพรรคการเมืองหลังการเลือกตั้ง

๕. **ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง** พบว่าอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นรัฐและกลุ่มพรรคการเมืองต้องให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนให้เป็นสมาชิกพรรคมากขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. **ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง** รัฐหรือหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง

๒. **ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง** รัฐจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์การตรวจสอบสิทธิของประชาชนและสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อ และหน่วยเลือกตั้งที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง

๓. **ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมือง** หน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มพรรคการเมือง ออกประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในการเป็นกลุ่มสมาชิกตามกฎหมายกำหนด

๔. **ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง** ดังนั้นรัฐควรส่งเสริมและจัดให้มีเวทีให้ประชาชนติดตามการทำงานของนักการเมืองและพรรคการเมืองหลังการเลือกตั้ง

๕. **ด้านการให้การสนับสนุนพรรคการเมือง** ดังนั้นรัฐและกลุ่มพรรคการเมืองส่งเสริมให้ประชาชนให้เป็นสมาชิกพรรคมากขึ้น

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “พฤติกรรมการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองของประชาชนในระบบอบประชาธิปไตย”

๒) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ทางการเมืองของประชาชน”

๓) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “เหตุผลในการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง”

๔) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง”

๕) ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “พัฒนาการทางการเมืองของพรรคการเมือง”

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ:

กนก วงษ์ตระหง่าน. การเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

คณาจารย์สำนักพิมพ์เสียงเชียงใหม่. ธรรมศึกษาขั้นตรี. ฉบับมาตรฐาน บูรณาการชีวิต. กรุงเทพมหานคร : เสียงเชียงใหม่, ๒๕๕๒.

คณาจารย์สำนักพิมพ์เสียงเชียงใหม่. ธรรมศึกษาขั้นตรี. ฉบับมาตรฐาน บูรณาการชีวิต. กรุงเทพมหานคร : เสียงเชียงใหม่, ๒๕๕๒.

คณิต ฒ นคร และคณะ. รัฐธรรมนูญกับกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๐.

จิตติยา สุวรรณชะภู. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘.

บุญมี แทนแก้ว. จริยธรรมกับชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑.

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.๒๕๕๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๕๔.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. “การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง”. เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการ
พัฒนาทางการเมืองไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔.

รสลิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ. พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองระบบใหม่ของ
ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๑.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. กรุงเทพมหานคร :
ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖.

วัชรวิทย์ ไชยสาร. ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, ๒๕๔๑.

วิสุทธิ์ โปธิแทน. ประชาธิปไตย: แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.

สถิต นิยมญาติ. สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๖.

สมบัติ อารังธัญวงศ์. การเมืองอังกฤษ, การเมืองอังกฤษ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : เสมา
ธรรม, ๒๕๔๔

สมบัติ อารังธัญวงศ์. การเมืองอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๔.

สุจิต บุญบงการ. การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบันทางการเมือง
และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

บรรณานุกรม (ต่อ)

เอกชาติ แจ่มอ้น. พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
องครอีสระตามรัฐธรรมนูญ : คณะกรรมการการเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน
พระปกเกล้า, ๒๕๔๗.

(๒) บทความ:

ฐานิตา เฉลิมช่วง. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา”. วารสารชุมชนวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน
๒๕๕๙) : ๘๒.

มานพ เข้มเมือง. “การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
หนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๖) : ๑๐๘.

คันสนีย์ ต้นติวทิ. “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Eco-Tourism กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของ ชุมชนเกาะ
ล้านต่อท้องถิ่น”. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-
เมษายน ๒๕๕๐) : ๘๑-๘๘.

สุรพล พรหมกุล. “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ในจังหวัดขอนแก่น”.
วารสารธรรมทรรศน์ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๘ - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙):
๑๐๓-๑๑๘.

เอมวดี กาฬภักดี. “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอ
เดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน
๒๕๕๗”. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑
(มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๑๑๗-๑๒๒.

อัญชุลี วงษ์บุญงาม และ ดารณี ธีัญญุศิริ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล”. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒
(กันยายน ๒๕๕๕) : ๙๙-๑๑๒.

(๓) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

กิตติคม พศินนงแสง. “พฤติกรรมในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนผู้สิทธิ
เลือกตั้ง กรณีศึกษา: เขตเลือกตั้งที่ ๑๔ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๖.

เกรียงไกร พัฒนะโชติ. “วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา”. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จำลอง พรหมสวัสดิ์. “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของ ไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลช่วงพุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๓”. **ปรัชญาคุณวิ บัณฑิต สื่อสารการเมือง**. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง : มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๔.
- จิรพันธุ์ วิสูตรศักดิ์, “การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอ ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาในการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาสารคาม, ๒๕๔๗
- ณัฐกาญจน์ เข็มมณาค. “พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา”. **สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- นิมิต ไชยรัตน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”, **สารนิพนธ์ศา สนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- บุญญฤทธิ โขคอุดมพร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนเขต เทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด”. **ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๖.
- บุญทริกา เจียงเพ็ชร. “พฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่ออินเทอร์เน็ต และทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และกิจกรรมการมี ส่วนร่วมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขต กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน**. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.
- ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ. “การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. “แบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของชาวกรุงเทพมหานคร ศึกษาจากการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. ๒๕๒๖ และเลือกตั้งซ่อม พ.ศ. ๒๕๒๘”. **งานวิจัย เสนอต่อโครงการศึกษานโยบายสาธารณะ**. สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๒๘.
- พระจักรพงษ์ อนุตตรโร (วงษ์โพธิ์). “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระปลัดเอกชัย จนโทโชโต (คงชีวะ). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอบางบาล จังหวัดสระบุรี”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- พระมหาณัฐพล กิตติปัญญา (อรรถารส). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- พระสร้อยทอง ปณญาวุโธ (ประทุมทอง). “การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอยะผิง จังหวัดมหาสารคาม”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- พัชรา เพ็ชรจรรยา. “เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. **รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓.
- รสลิน ศิริยะพันธ์ และคณะ. “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย: ศึกษากรณีภาคเหนือ”. **รายงานการวิจัย**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๒.
- รัตนา สารักษ์. “การส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองของประชาชนใน อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- รัชฎา บันเทิงสุข. “พฤติกรรมทางการเมืองของผู้มีอายุ ๑๘-๑๙ ปี ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ศึกษากรณีอำเภอมืองจังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. “บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาในการรักษาวินัย พรรคการเมืองและการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนปวงชน”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, ๒๕๕๔.
- วิจิตร เกิดน้อย. “พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.
- ศุภักษร ตระกูลศิริ. “พฤติกรรมทางการเมืองการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอส่งขะ จังหวัดสุรินทร์”. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สนุก สิงห์มาตร. “พฤติกรรมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ด”. **ดุष्ฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต**. คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๖.

สมชาย ตีลังการณ. “พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งกับจิตสำนึกทางการเมืองของชาวเชียงใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไป: กรณีศึกษาเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๖๑.

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. “การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการออกเสียงประชามติและพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๕๐: จังหวัดขอนแก่น”. **รายงานการวิจัย**. โดยการสนับสนุนของสถาบันพระปกเกล้า. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๕.

สุวัฒน์ ศรีพงษ์สุวรรณ. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา: ศึกษากรณีประชาชนในเขตบางนา ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓”. **วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.

องอาจ จัตกุล, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์”, **ภาคินิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒

(๔) รายงานการวิจัย:

กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และคณะ. “ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๒๕๕๖.

สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์:

สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

บรรณานุกรม (ต่อ)

2. ภาษาอังกฤษ

(I) Books:

Anthony Downs. **An Economic Theory of Democracy**. New York: Harper & Row, 1957.

Johnson Doyle Paul. **Sociological Theory**. New York: John Wiley & Son, 1981.

Lester W. Milbrath and M.L. Goel. **Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics**. Chicago: Rand McNally, 1965.

Richard G. Niemi. and Herbert F. Weisberg. **Controversies in Voting Behavior**. Washington D.C.: Congressional Quarterly, 1984.

V.O. Key. **The Responsible Electorate: Rationality in Presidential Voting 1939-1960**. Cambridge. Belknap: pren of Harvard University Press, 1966.

Verba. Sidney and Norman H. Nie. **Participation in America: Political Democracy and Social Equality**. New York: Harper & Row, 1972.

Yamane. Taro. **Statistics: An Introductory Analysis**. Third edition. New York: Harper and Row Publication, 1973.

ภาคผนวก ข

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

๑) ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) รศ.อนุภูมิ โขวเกษม

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผศ.ชัชชัย ชัยสา

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) อ.ดร.กาญจนา คำจตุ

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายชื่อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของ ประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๑. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง								
๑) ท่านรับฟังและติดตาม ข่าวสารทางการเมืองใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่น จากสื่อต่างๆ	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๒) ท่านแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองกับ บุคคล อื่นรวมถึงการพุดจา กเถียงเกี่ยวกับเรื่อง การเมืองกับ เพื่อนบ้าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓) ท่านมีโอกาสได้ติดต่อพูดคุย กับผู้บริหารท้องถิ่น เกี่ยวกับการเมืองและ นโยบายทางการเมือง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔) ท่านได้มีโอกาสติดต่อกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ การเมือง	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๕) ท่านได้ให้ข่าวสารทางการเมือง แก่เพื่อนบ้าน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖) ท่านแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง โดยตรงกับเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง หรือสื่อมวลชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง								
๑) ท่านตรวจสอบสิทธิของ ตนเองและคนในครอบครัว	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

เกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ในการ เลือกตั้ง เช่น ตรวจสอบ บัญชีรายชื่อ และหน่วย เลือกตั้งที่ใช้สิทธิ								
๒) ท่านติดตามมูลข่าวสารการ เลือกตั้งจากแผนพับใบปลิว และป้ายโฆษณาประชา สัมพันธ์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓) ท่านศึกษาและติดตาม นโยบายพรรคการเมืองก่อน ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔) ท่านแสดงตัวโดยการยื่น หลักฐานสำหรับการออก เสียงเลือกตั้ง เช่น บัตร ประชาชน ใบขับชื้อ บัตร ข้าราชการ หรือพาสปอร์ต	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕) ท่านติดตามข้อมูลการขอใช้ สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าในเขต หรือนอกเขตเลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖) ท่านร่วมรณรงค์ให้คนใน ครอบครัว เพื่อนบ้าน ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/ สมาคม องค์กรทางการเมือง								
๑) ท่านได้ออกไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง ทั้งในระดับชาติ และ ระดับท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒) ท่านคิดลงสมัครหรือสมัคร เข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง การเมืองท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓) ท่านได้ประชาสัมพันธ์หรือ เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

กระตุ้นให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใน ระดับต่างๆ								
๔) ท่านชักชวนบุคคลอื่น โนม เอียงในการเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมืองโดยการติดต่อ เพื่อนฝูงครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนร่วมงาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕) การเข้าไปช่วยผู้สมัครติด ปัญหาเสียงหรือร่วมเดินหา เสียงกับผู้สมัครการเมือง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖) ท่านได้ติดตามข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร เลือกตั้ง ระดับต่างๆ อย่าง ต่อเนื่องเพื่อประกอบการ ตัดสินใจ เลือกผู้สมัคร โดย ดูผลการทำงาน เพื่อ พิจารณาต่อไป	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการ ดำเนินการของพรรคการเมือง								
๑) ท่านได้เข้าร่วมการรณรงค์ เลือกตั้งหาเสียงกับผู้รับ สมัครเลือกตั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒) ท่านได้เฝ้าดูการนับคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง การเมือง ณ สถานที่นับ คะแนน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓) ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบาย การวาง แผนพัฒนาทางการเมือง ร่วมกับพรรคการเมือง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

๔) ท่านเข้าร่วมในการแสดง ประชามติแสดงความ คิดเห็นทางการเมืองในการ เปิดเวทีสาธารณะ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕) ท่านประเมินข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับพรรคการเมือง ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด อยู่ว่าสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายหรือหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้หรือไม่	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖) ท่านเข้าร่วมประชุมประชา พิจารณ์ตามที่พรรค การเมืองจัดขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕. ด้านการให้การสนับสนุนพรรค การเมือง								
๑) ท่านติดตามและไปฟังการ หาเสียงของนักการเมือง ท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒) ท่านได้รับรู้ข้อมูลจากการ เข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง ในโอกาสต่างๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓) ท่านได้ร่วมกลุ่มแสดงความ คิดเห็นนโยบายทาง การเมือง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔) ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมืองที่พรรค การเมืองจัดขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕) ท่านได้เข้าร่วมหาเสียงของ ผู้รับสมัครเลือกตั้งใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖) ท่านสมัครเป็นสมาชิกพรรค การเมืองที่ชื่นชอบ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) : พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญโญภาโส/บุญพิทักษ์)
 วัน/เดือน/ปี เกิด : วันพฤหัสบดีที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔
 สถานที่เกิด : ๓๑/๒ ม.๑ ตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชุมพร
 ๘๐๑๗๐
 ที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้ : วัดปากน้ำชุมพร ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
- การศึกษา : นักธรรมชั้น เอก เปรียญธรรม ๖
 : ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.)
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- กำลังศึกษา : หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต(ร.ม.) รุ่นที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน : รองเจ้าคณะอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
 เบอร์ติดต่อโทร. : ๐๙๑-๓๒๔-๙๙๕๙